

9

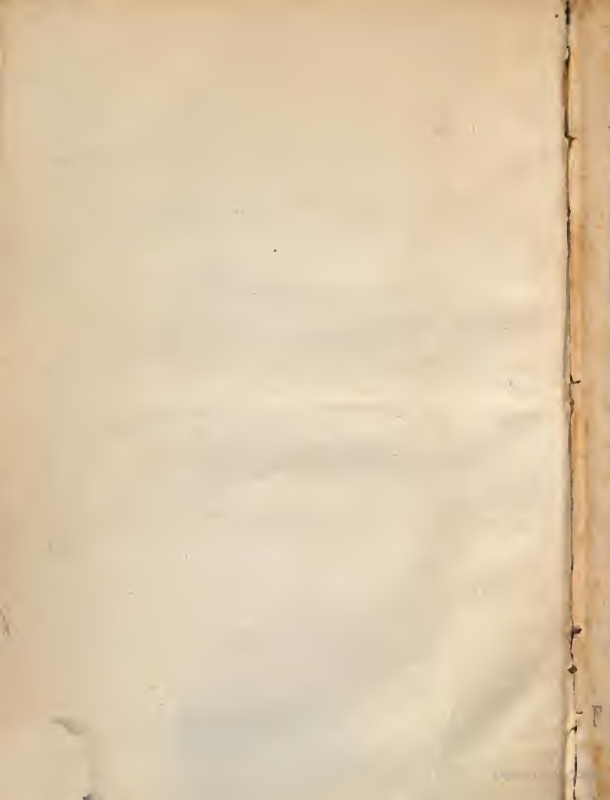

85

F

40

VITA, ET OBITU

SANCTISSIMI CON-

FESSORIS GVILIELMI
VERCELLENSIS,

*SACRI MONASTERII MONTIS VIRGINIS
de Monte fundatoris, ac Religionis eiusdem Monachorum,
& Monialium institutoris.*

A M. R. D. FELICE RENDA, A MERCV-
riano Theologo, & Priore Monasterij
Montis Virginis Neapolis.
Collecta.

*ADDITIS EIVSDEM RELIGIONIS, ALIO-
rum Sanctorum vitis: & Privilegijs in fauorem.*

CVM LICENTIA SUPERIORVM.

NEAPOLI,
Apud Io. Donatum Celetum.

M. D. LXXXI.

ALL RIGHTS RESERVED
 JAMES H. HARRIS
 NEW YORK
 1880
 PUBLISHED BY
 JAMES H. HARRIS
 NEW YORK
 1880

ILLVSTRISSIMO,

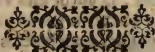
AC REVERENDISSIMO D. D.

GVIDO DE FERRERIIS

Vercellenfi .

SANCTAE ROMANAE ECCLESIAE

Cardinali tituli SS. Viti, & Modesti .

D. FELIX RENDA, HVMILIS

Seruus. Salutem.

I Res magnæ, Magno patro-
cinio indigent: magnoq;
viro, donandæ sunt. Vita
Diui Guilielmi Ciuis tui,
authoris, ducisq; tûm, Mu-
lierum Religiosarum, tum
Virorum, qui ex loco, in-
quo ipse Sanctus ætatem
duxit, & nobis ædem, suis
manibus ædificauit, Sacri

Montis virginis dicuntur: meritò, iureq; optimo Mu-
nusculum nostrum in tuo nomine apparebit. Tu ge-
neris nobilitate, tuo fauore, vitæ sanctitate, bonarum
litterarum doctrina, facile hæc nostra tueri poteris.
Quare maius patrocinium labori nostro parare nesci
ui. Ad de hoc, quod ipse Christi Confessor, vt in-
fra in eius vita dicetur, licet vixerit, & in cœlum mi-
grauerit, in hoc Regno. Natus est Vercellis, quæ

a 2 est

est Vrbs in Gallia Cisalpina Patria tua . Præterea tu ,
 qui horum similium librorum lectione delectaris , le-
 gas ambò huius tui Ciuis , Meiq; Ducis , Vitam .
 Admiraberis profecto , gratiam , inqua apud Deum
 fuit , vt multa miracula fecerit , templa , domosq; vi-
 uis suis socijs , & viris , & mulieribus , in Sicilia , in
 Brutijs , magna Græcia , Lucania , Apulia , Samnio
 ædificauerit . Regem Rogerium eius sanctitatem ve-
 neratam obseruasse . Quid de eius vita dicam ? adeo
 Dura , agresti , & sancta , vt præter panem , & aquam
 nil gustauerit , circulis ferreis cinctus . Vnaq; veste in-
 dutus , humi iaceret . Quæ plura in eius vita lege .
 Accipe igitur hoc paruum munusculum , & ipse San-
 ctus à Deo impetrabit , vt diu , beateq; viuas . Vale .
 Neapoli Kal. Mart. 1581 .

IO. FRANCISCI LOMBARDI
 NEAPOLITANI .

AD ADMODVM REVERENDVM

D. Felicem de Renda Theologum , & Prio-
 rem Montis Virginis Neapolis .

Ostastichon .

END A tuum nomen super æthera docte volabit ,
 Dum recolis Montis sacra stupenda sacri .

RÆternum viues GVILIELMI nomen , AMATI ,
 Dum quoq; DONATI tu inclyta sacra refers .

Perge igitur generose Prior , iam perfice captum ,

Sanè opus , vt Monachos grauitè allicias .

His populi exemplis crescet deuotio CHRISTI ,

Atq; bonus ; Pauli ex dogmate ; miles eris .

D. IOANNIS DOMINICI
SIMEONIS A MERCVRIANO
DIFFINITORIS MONTIS
VIRGINIS.

EPISTOLA AD LECTORES.

ESINE admirari (candide Lector) Si hæc tam diu latuerint. nullus enim ad fuit, qui hos labores sibi vindicare, & alijs hanc vtilitatem conferre studuerit, & si multi nostrorum Peritissimi, bonarumq; literarum non ignari fuerint. Quis enim tam ardenti desiderio, assiduaque cura, hæc in lucem prodire, imitanda exempla, præclaraq; gesta Sanctorum nostrorum patrum curauit. Quam D. Felix iste Renda. Hic enim ab in eunte ætate. Sanctam, piamque inter nostros quam plures, sequutus est normam, huic ego laudes, huic præmia dabis, qui tibi Virginei Montis memoranda: Scituq; digna ex pluribus nostris antiquissimis collegit libris. Vale.

EIVSDEM AD AVTHOREM
OCTASTICHON.

MENDA tuum viuet semper per secula nomen,
RNoscere, qui cunctis abdita tanta facis.
MNomen habes Felix sortem superabis iniquam,
RVirginei Montis, quæ memoranda canis?
Quisquis es o Lector, nostrum pronoscere quæ sit,
Vita patrum cupiens, hæc lege, vera scies.
Exemplis tandem proprijs vestigia serua:
Vt possis Coelum, sic penetrare Vale.

EIVSDEM CARMINA DE
MONTE VIRGINEO.

MST Mons Virgineus tutissima Virginis Aula:
RVirgo tuos famulos, Virgo superna foue.
MAduena quicumq; es, caueas ascendere Montem;
RQuin pius existas, abÿciaſq; malum.
Aspice tu Montem, saxosos aspice colles;
Ascendes lassus, lætus abibis ouans.
Sunt fontes, sunt antra fores, sunt lustra ferarum.
Conſpectu claro moenia digna vides.
Hoc opus eximium Diuino flamine tantum
Inſpicias factum: Tu memor hofpes eris.
Hic cernes Sancti Guilielmi facta laboris;
Hic colitur virgo: totaq; Sancta cohors.
Nec ferri poſſunt carnes, nec caſeus illuc,
Quin veniant nimbi, fulmina magna ſimul.
Ergo virgo tuum nobis concede iuuamen:
Reſpice nos etiam, Tu Guilielme Pater.
Vt læti ſedes valeamus ſcandere Coeli.
Laudantes ſummum, pacificumq; Deum.

ILLVSTRI, AC

ECCELLENTI DOMINO

PAVLO REGIO

Theologo Neap.

D. FELIX RENDA, SERVVS

Salutem.

VANTA fit in Dei, & San-
ctorum affectio tua, Sacrae
Theologiae Doctor Illustris,
Deuotissimum opus, fidelis-
simae huius Ciuitatis Sancto-
rum Patronorum, quod feci-
sti; & aliorum Sanctorum quod in
dies facis; in Italico sermone,
REGIE mensurando decla-
rat. Propterea inter virorum
Illustrum te numeratum agno-

scens, tuae deuotionis, Illustri doctrina, hoc opus de Vita
Sanctissimi imi Guilielmi, meae Religionis Patris institutoris,
& eiusdem, aliorum Sanctorum, cui proprie commenda-
tur, illustrando, vt Italico sermone clarifices suppliciter
exoro. Dulcedine enim talis ordinis Italicae composi-
tionis tuae non nullas animas ad Deum, suosq; Sanctos con-
uersas; & quod maius a seculi huius vanitatibus fugientes,
habitu sacrarum Religionum indutas, Deo seruire, a mul-
tis saepe percipio. Quod si vt spero tui fauoris gratia, fiet
fidelibus sicut per alias non modicam vtilitatem aducet:
Mihi, meaeq; Religioni vtilitas, & solatium maximum
erit. Illudq; plurimum tibi commendo. Vale.

ADMODVM REVER.

D. FELICI RENDAE,
THEOLOGO DIGNISS.

PAVLVS REGIVS. S.

IRIFICE gratulor tui vires in
genij expositas esse, describere vi-
tam, moresq; Sancti Guilielmi, alio
rumq; Sanctorum sub Montis Vir-
ginis regulis, praeferiorum. Quod
à diuino spiritu insufflatum reputo,
dum te, de tua mei lege viros viue-
re calamis impulit, nec mediocri-
ter gaudeo dum me inuitas ad tra-
scribendum Italico sermone ea,
quae Latina lingua condis. Illud

scias velim, meae intentioni semper fuisse sacros Patres non oscu-
ra memoria recordari facere, pro futurorum seculorum salute. Legi
enim multos catholicos viros Sanctorum virorum lectione ad verum
Dei cultum ductos fuisse. Quia propter ut infideles conuertam, ut fi-
deles hortor, ut hortatos confirmem, utq; confirmatos laudem, meum
animum appuli ad describendas Sanctorum vitas, quorum exemplo mul-
ti quoguntur peccata delinquere, ac charitatem amplecti. Quod si mea
ipsa intentio hoc peragere instituerat: quanto libentius, ac alacrius il-
lud perficere conabor à te ad tale opus inuitatus? Restat solum tibi gra-
tias referre pro collatis in me laudibus; quas non mihi, sed Sanctis, quo-
rum vitas descripsi oblatus, refero; teque etiam, atq; etiam rogo, ne
inceptum opus deferas; sed libentiori animo illud perficias. Semper
enim mei animi promptitudinem alacrem videbis, ut tibi obsequium
praestem. Vale.

IN

IN VITA SANCTISSIMI PATRIS GVILIELMI.

Capitulum Primum continet.

SANCTISSIMVS Guilielmus habitu albo Sacrae Religionis induitur.
A fabro ferrario acceptus hospitio circulos ferreos, quibus carnem maceraret petijt.
Apuliam pergens, Melphim, & Centesimum nonum didicit psalmũ.
Coecum orando illuminat.
In ignis flamma apparuit ei Dominus prædicens religionẽ esse facturũ.
Lorica magni ponderis carnem macerat.
In Virginis Monte veniens, aquã proprijs manibus effodiens, inuenit, quæ hodie dicitur fons Sancti Guilielmi.
Ædificat casulam, hodie dictam proprio nomine penitentiam.
Miraculum de Vrso fontem perturbante.
Sacerdotibus dat institutum.

Capitulum Secundum.

ECCLÉSIA Montis Virginis à Sãcto Guilielmo fundatur anno.
Miraculum aridi brachij.
Qua die completa fuit Ecclesia, & consecrata, & à quo.
Dedicationis tempore mutam fecit loqui.
Lupum pro Asino seruire fecit.
Regulam Sancti Benedicti pro norma tradidit prohibens carnis, ouorum, & casei esum, & asportationem.
Miraculum de lapide à duobus bobus vecto, & ad montem Lacenum venit.
Secunda apparitio Domini, in ea forma qua passus est, facta Sanctissimo Guilielmo.
Miraculum de Muliere Beneuenti.
Grammaticum superat, & poena grammatici.
Miraculum de apro vastante hortulum.
Miraculum de puella lunatica.

Mira-

Miraculum de doemoniaco, et de ædificatione magni monasterij in Basilicata .

Tertia apparitio Domini .

Capitulum Tertium .

DE ædificatione Tertij Monasterij Sancti Saluatoris de Guleto.
Monialium instituit Monasterium maximum .

Miraculum de puella coeca Beneuenti, illuminata .

Miraculum de Aqua conuersa in vinum .

Miraculum de igne extincto, scapulari .

Miraculum de puella lunatica .

Miraculum de Meretrice, quæ cum Sancto concubere voluit .

Monasterium secundum Monialium ædificat .

Melphi tertium Monasterium Monialium facit .

Panormi sub titulo Sanctæ Mariæ Buffinianæ cum priuilegio Rogerij Regis, Magnum Monasterium fecit . Priuilegium .

Capitulum Quartum .

DE Obitu Sanctissimi Patris, et miraculis .
Diem sui obitus Rogerio Regi reuelat .

Monialibus prædicat, et mortis suæ diem reuelat .

Miraculum de muliere surda, in exequijs factum .

Miraculum de paralysi .

Miraculum de puella doemoniaca per accessum ad sepulchrum sanata .

Secunda Consecratio Montis Virginis .

Miraculum de paralitica .

Miraculum de Doemoniaca, Henricis Imperatoris tempore qui à Hierusalem .

Virginis Imaginem quæ cernitur ad præsens venire fecit, et priuilegio Terram Mercuriani Monasterio donauit. Priuilegium

Bulla Coelestini Papæ Tertij .

Numerus Reliquiarum Montis Virginis .

Miraculum de puero claudo . Tempore Federici Imperatoris .

Priuilegium primum . Priuilegium secundum .

Officium Sancti Guilielmi .

IN VITA SANCTI AMATI EPISCOPI.

Capitulum Primum continet.

ANCTVS Amatus cū Ioanne ad Sanctū Guilielmū
accessit, ac habitu religionis Mōtis Virginis induitur.
Monasterium Magnū virorum, dictum Sancta Maria de
Fontiliano edificat.

Miraculum de claudio.

Apparuit ei Angelus Domini.

Miraculum de vincto catenis.

Sanctus in Episcopali dignitate eligitur.

Miraculum de Primicerio.

Miraculum de puella lunatica.

Miraculum de oppresso à diabolo.

Monachorum plura Monasteria facit.

Miraculum de Clerico.

Miraculum de paraliitica, & doemoniaca.

Capitulum Secundum.

TEMPORE obitus.

Miraculum de lampade.

Miraculum de doemoniaco liberatō.

Miraculum de captiuo liberato.

Miraculum de claudio.

Capitulum Tertium.

TEMPORE translationis.

Miraculum de paralitico.

Miraculum de coeco.

Miraculum de puero.

Officium Sancti Amati.

IN VITA SANCTI DONATI MONACHI.

Capitulum Primum continet.

QV A penitentia carnem macerabat.

Miraculum de furno ignito, & scapulari purgato.

Miraculum de Vrso.

Officium de communi simplici.

Privilegia in fauorem &c.

D. FELICIS RENDAE

A MERCVRIANO THEOLOGI,
ORDINIS MONTIS

Virginis.

IN VITAM SANCTISSIMI PATRIS
Guilielmi Vercellenfis fundatoris Sacri Mona-
sterij Montis Virginis, & aliorum
Sanctorum eiusdem
Religionis.

Præfatio.

N Maximum celebratumue, Sa-
crum Montis Virginis de Monte
Monasterium, magna fidelium De-
uotic, Ibiq; huius Regni populorum
concurfus; Ambitus; Montis ca-
cumen; latae viae; Vestibula plana;
Claustra splendentia; Imperialia
Moenia; Alta Aedificia; Magni-
fica tecta, Religiosissima sacella;
Sanctissimæ Virginis Magnæ Molis
Imago; Reliquiarum, & Sanctorum
Corporum numerus. Igens Ecclesia, cum coellarum copia; hospitium
magno nitore resurgens (quod non modo oppidum, sed vt Ciuitas vi-
detur à longè, ornamentis decorata magnificis.) Sanctitas cum Mira-
cularum copia, istius Monasterij fundatoris; vt vitam Sanctissimi Pa-
tris Religionis virorum, & Mulierum, insulutoris eiusdem, et aliorum
Sanctorum; vt describerem, animo duxerunt. Prædictum Monaste-
rium, circum se Montes scopulosos, inaccessos, præcipientes, & ita per
altos, vt secundam aeris regionem videantur attingere, ac obfitos con-
tinue niuib; habet. Vix hyberno tempore, ob niuium, & glaciærum
ingentes horrores, habitabile: cum pluuiæ descendentes à coelo fla-
tim conuertantur in niuem. At Mons frigoribus non obstantibus aeris
temperie æstiuæ, soegetum commoditatem, varietatem fructuum fru-
mentorum

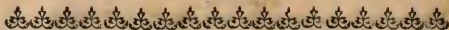

Præfatio.

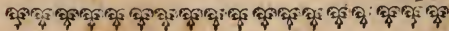
mentorū atq; leguminū, copiā non modicā, & pecudibus pascu-
la, collium, & virentium conuallium, pabula, numerosis diuerſorum
animalium armentis, foecunda producit. Ac ſurgentes Mons, nonnul-
los ſcaturit fontes; & quem Sanctus fundator proprijs effoderat mani-
bus, quibus Monasterium conſtruxit, & auxit. Cuius Sancti Patris me-
ritis Religio, breui Monasterijs innumeris magnificata fuit. Siciliæ, à
Siciliæ Rege Rogerio ſuo familiari, cuius auxilio Panormi Monaste-
rium Virorum. Sanctæ Mariæ Buſſinianæ, & Mulierum Sancti Salua-
toris conſtruxit. Poſt Meſſinæ, Catanæ, ad Virginis, & Sancti Salua-
toris gloriam à Guilielmo Rege multa fuerunt monasteria, & templa
conſtructa. Ac Conſtantia Regis filia huius Religionis habitu induta,
& Monialis effecta profecta (quam Henricus V I. Romanorum Im-
perator Auguſtus, diſpenſatione Pontificis duxit uxorem) Reueren-
diſſima vna cum viro Henrico, Montis Virginis, Monasterio, Terram
Mercuriani donauit. Federicus Imperator Patris, & Matris deuotio-
nis in Religionem hanc, non immemor factus: ei Roccellam Sici-
liæ, poſſeſſiones, bona, multaq; loca dono dedit. Et tanta catholica Re-
ligio fuit Siciliæ Regum, & Imperatorum, quòd Siciliæ, Calabriæ,
Baſilicate, Apuliæ, & Campaniæ innumera virorum, & mulierum
Monasteria conſtruxerunt, ac conſtructa priuilegijs decorarunt. Idem
Carolus Primus, Secundus, Tertius, Robertus Reges, & Domina
Ioanna Regina vxor Ludouici Regis, Antea Taranti Principis, &
Regni Siciliæ Vicarij Generalis, filij Catherinæ Imperatricis Conſtan-
tinopolis (quæ Imperatrix ſuam imperialem auream, præcioſis lap i-
dibus inſignitam coronam, vti ad præſens videtur ad Sanctiſſimæ Vir-
ginis caput accomodauit) Quorum Ludouici Regis, Catherinæ ma-
tris: Ioannæ vxoris, filiorum, & filiarum, corpora: in prædicto Sacro
Monasterio, ante aram Virgini dicatam, collocata iacent. quæ priui-
legia Rex Alphonſus. Rex Ferdinandus, & alij Reges approbarunt,
poſtremo, vero Chriſtianiſſimus Carolus V. Imperator Romanorum
Auguſtus confirmata, ſtabiliiuit. In Caſtello nouo, Nobilis huius Ci-
uitatis Neapolis 1536. Et à Lucio I I I. Sanctæ Sedis Ponti-
ſice Max. vſque ad præſentem, quem Deus conſeruet. D.

N. PP. Greg. X I I I. Indulgentiarum, exem-
ptionumue priuilegijs. Illuſtratata ma-
net præſata Religio.

BENEDICTVS DEVS.

S. GVILIELMVS VEERCL LENSIS.

VITA, ET OBITVS

SANCTISSIMI GVILIELMI

CONFESSORIS;

SACRI MONTIS VIRGINIS DE MONTE
*Monasterij, fundatoris : Congregationis eiusdem,
 Monachorum, & Monialium
 Institutoris.*

VILIELMVS Wercellenſi
 patria ortus, nobili progenie
 natus, morum nobilitate præ
 clarior, à teneris annis, mun
 di delectamenta contemnens,
 ſola diuina; mente, reuoluēs;
 nullo vitio animum dedit. Ab
 infantia vtroq; parente orba
 tus, in curam fuit ſuſceptus
 à ſuis: qui, & ſi propter futu
 ræ perfectionis, indicia, tener

rimè diligeretur ab eis; patriam, ſuoſq; relinquens, vt ad
 Dei ſeruitium liberius euolaret; quartumdecim annū
 attingēs, habitu albo, vt purus à vitijs ſacræ Religionis eſt
 indutus, Nudus pedibus, vnaq; veſte, cōtentus paupertatis
 exēplo, Chriſtū imitans; ſanctū Sepulcrum, beati Iaco
 bi Apoſtoli, aliorumq; ſanctorum templa viſere cōpiens;
 iter aggreditur. Animo ardens adoleſcens ſanctus, eorū
 in terris viſitare reliquias, quos ſocios habiturus erat in
 cœlo. Sanctum propoſitum ſequens, dum ſuum peregri
 nās perageret iter in quandam urbem adueniens; circa no
 ctis crepuſcula à quodam fabro ferrario magnæ religionis
 viro, fuit ſuſceptus hoſpitiū, is dominum amans, domi
 ni ſeruis hoſpitalitatē impendens, hoſpitum pedibus lotis

*Habitu Albo
 ſacræ Religio
 nis induitur.*

*A fabro ferra
 rio S. Guiliel
 mus accipitur
 hoſpitiū.*

comedenda non pauca parabat ; à quo confessor sanctus, solo pane, & aqua refectus cætera sibi appo sita renuens; ad nocturnam quietem stratis lectulis inuitatus, quietis tempore, nuda requieuit, in humo. Cuius abstinentiam & humilitatem pius faber aduertens, sanctum Dei famulum esse ratus : cum serò, nec verbum quidem elicere potuisset. Mane sequenti solito de somno consurgens, cum eo sermonē conferere, decreuit. Itaq; mane hospes festinanter de strato profiliens, proficiscenti, & exire paranti, supplici voce deposcens; vt secum alloqueretur, occurrit. Quem festinus sic eum alloquitur. Serò vt monachus profundo silentio silens, quod tunc non potui, nunc dicere non erubesco. Licet sim vitiorum mole depressus, nec sanctorum cœtibus audeam sociari, eis tamen in nostro susceptis hospitio, Dei fretus auxilio, largis sua dona quæ nobis gratis ipse donauit, largiter studui, iamdudum pauperibus ministrare, qui nostra nunquam cum gratiarum actionibus fumentes renuerunt charitatis officia. Tu autem vir abhorres appo sita, tangere : Num mea peccatoris contemnis obsequia ? At famulus Dei, vt erat vultu sereno, ac hilari facie, est alloquutus. Absit; vt in charitatis obsequijs, à Deo creata, & humano vsui deputata, abhorrendo recusem, nec tua non amem obsequia ? sed Christi vestigia sequens, à delitiosis cibus, potuq; vt possum abstineo, cuius religionem faber agnoscens, ad habitandam Ecclesiam, quam in suo condidisset prædiolo, Dei famulum inuitauit obnixè, ad quem sanctus, etsi in Ecclesijs domino famulari, rem esse mihi constet eggre-giam, coepti tamen non est consilium mutare sententi- am: à puero enim Sanctorum limina visitare cupiens, haud impiger fui; At hospes à proposito sanctum non posse mutari cognoscens, vt saltem de meis rebus aliquid digneris accipere, pia voce deposcit. Tantæ affectionis instantia visa Venerabilis Pater ne morentem relinqueret illum, duos ferreos circulos quibus corpus affligeret, quorum altero pectus, altero ventrem circundaret è quibus per humeros duæ protenderentur laminæ ferreæ, strictis clauibus, circuli vtriusq; colligarentur; vt sibi fierent, humiliter postulauit. Cuius petitionem faber accipiens, tene-ram

*Faber cum Sā
cto, alloquitur.*

*S. Guilielmus
semper hilari,
et facie serenus
alloquebatur.*

ram mirans ætatem, iuuenili in corpore robur, & maximā in Dei dilectione tenere constantiam, omni qua valuit cœleritate, confecit, & effectos Dei viro gratanter ipso donauit; quem dulciter amplectens veniam petijt, hospitibus limina post terga relinquens, circulos quos gaudens accepit ad carnis macerationem aptauit. Pauper, & humilis abiens septentrionalia frigora lustrat, multa sanctorū limina visitando, hierosolimam p̄tere vehementer ardebat. Verum quod æstuantī geritur animo omnis est moræ impatiens; si libera perficiendi est præstō facultas, cum multorum salute in Apuliam venit, Melphimq; perrexit, pauper, pedibus nudis, vnica veste, circulis ferreis strictus, semper incedens; Vbi dum in cuiusdam Rogerij domo cōmoraret, literarum prius ignarus centesimum nonum ab eo didicit psalmum; quem edoctus largiente Deo, in eo tanta fuit sacræ scripturæ peritia, vt spiritus Domini per os eius, qui adhærentibus ei profunda, ac alta misteria spirat, loqui uideretur à cunctis. Noui, ac ueteris testamenti, quæ antea sibi erant incognita, & sententiarum absconsa profunditas, fuerunt nota, & manifesta ueritas. Ac inde profectus ad oppidum quoddam solicoli Montis apud militem quendam nomine Petrum, biennium ferè ad recreationem potius, quàm ad satietatis nomen, solo pane corpus reficiebat, & aqua, & si delitiosos aliquando cibos sumere uellet, erant sine oleo, sed cum aceto legumina, sic uiuens habitabat in maxima pace. Deus autem ad multorum salutem, destinatum, ab incepto reuocabat itinere, vt eius exemplo ad vitæ amorem multi accenderentur, æternæ. Die quadam euenit vt Christi confessor sub ardenti sole, iustitiæ solem, in soliculi rupe, quod sæpius faciebat: Deum oraret. Quo tempore oppidi vir erat oculorum lumine cassus, quem redeuntem ab agro eius filia dum duceret, oeminus aspiciens eidem nunciare curauit, Dei Sanctum orantem uidisse genibus sæpe flexis in rupe; sed cæcus ductus à filia sancti pedibus volutans, vt lumē reciperet precibus petebat assiduus, quod vir Dei vt audiuit, & id suæ non esse virtutis commemorans, cœco passionibus, ac tribulationibus: Dei visitationes esse nunciaret, & dum hæc loqueretur admonens, Infirmus sopori

*Circulis ferreis
carnem mace-
rat.*

*Pergit ad Mel-
phim, ad Apu-
liam veniens:
& cētesimum
nonum didicit
psalmum.*

datur, & quem cæcis præbuit visum humiliter sanctus orauit, vt meritis primogeniti totius creaturæ, Deus. fidem illius acciperet, qui non sibi, sed infinitæ bonitati, ac potestati immensæ gratias ageret multas, orationeq; facta vir Dei, eum vt à somno surgeret: dixit. qui expergescit, Sancti intercessionis merito, visus lumen, quod amiserat recepit clarius. Quo audito miraculo, ingens sanctitatis increbuit publica fama; ac eius continentia vitæ incepit publicè prædicari. Quod Dei famulus audiens, & ne populari moueretur aura, verens, inde discedere, ac Hierosolimam petere, statuit. Nec mora, quod mente conceperat, opere satagebat implere. Eodem tempore, quo iter aggreditur, venerabilis vir. Ioannes nomine, cuiusdam Monasterij: quod ipsemet iuxta Genusum edificarat, pater, existens, eius Confessor Sanctus fama motus, vt cum eo loqueretur, ab incepto declinauit, itinere. At vbi conueniunt, in mutuos, ruentes amplexus; de mundi contemptu, stimulis carnis, diaboli fraudibus, de fundamento virtutum, charitate, ac qualiter, Deo se seruiendum; sunt collocuti, vicissim. Altera die Hierosolimam abeundi veniam petijt, quod ne faceret; cum eius præsentia fidelibus maior fuisset vtilitas, à patre prædicto, sapius admonetur, cui nequaquam parens, arrepto itinere, iuxta Oream deuenit; & à latronibus scæuis flagellis fuit affectus. Non dum enim patruelia regna hereditario iure Rogerius Rex capeffens, à Sicariorum fauoribus, Apuliam liberarat. Quibus Dei Sanctus, cognouit, indicijs: se quod corde gerebat, ac primum propositum opere non posse complere. Necessitate impellente, properè ad prædictum Ioannem Patrem, est reuersus, à quo in dies, vt secum cohabitaret, magna dilectione rogatur: Cui Guilielmo Sanctissimo nocte oranti in ignis flamma apparuit Dominus prædicens, ipsum alibi Deo seruiturum, & fidelium Congregationem esse facturum. ter quinque Volutis diebus, quod Dominus dixerat: Beato Ioanni communicans, à quo venia petita, per Montana arripuit iter, ac solitaria vitæ congruentia loca, diligenter explorans; ad Atripaldum, quod non longè abest à Virgiliano Monte, quem ad solam vitam degendam opportunum

Cœcum illum
nat.

In ignis flam-
ma apparuit ei
Dominus.

Venit Tripal-
dum.

tunum esse cognouit: peruenit . In domo Matronæ cuius-
 dam, acceptus hospicio, circulos ferreos, quos portabat,
 ruptos inuenit. Vir prudentioris consilij, ne quos, secretè,
 nudam carnem domabat, palam ostenderet alijs: vt à mili-
 te quodam magni ponderis lorica, illam, nuquā depo-
 siturus, quarens acciperet: Salernum proficiscitur; quam
 statim ingresso Dei viro, miles occurrit; eius petitioni lori-
 cas, vt meliorem reciperet, quotquot habuit libenter ostē-
 dit, quarum maioris ponderis, vt indueretur, vnā accep-
 pit, & illa sub veste indutus, iterum Atripaldum remeat,
 & in domo prædictæ Matronæ dum commoraret capitis
 tegmen ferreum, est adeptus; capiti imponens, & à nemi-
 ne compertum, vltius non remouit. Priusquam discede-
 ret Matronam consulit, si in vertice Vergilij montis ha-
 bitaret aliquis, cui mulier ait . Aliqui, in iugo montis,
 quendam Hæremitam esse homines dicunt. Assumpto so-
 cio, vt viam ostenderet, nomine Petro. Spiritu intus, galea,
 circulis ferreis, & lorica nuda carne coopertus, Christi mi-
 les, armatus; inde profectus, in præmissum montem ascen-
 dit. Ibiq; Hæremitā, antea à Matrona, alijsq; monstratū:
 inuenit, quem humiliter salutans, vt cum illo cohabitaret,
 desiderium aperit. Cui Hæremita respondit. Benedictus
 Deus qui me tecū seruo suo associari, dignatus est. Sanctè
 simul in dies paterno amore de Dei seruitio, cœlestiq; glo-
 ria viuentes, colloquebantur . Vna die Confessor Sanctus,
 aquam, quam volebat in montis cacumine, posse inueni-
 ri; cum socio cuncta perquirens, lutum Vrforum vestigijs
 conculcatum, inspicit, quod manibus prius orando eleua-
 tis in cœlum, genibus flexis, effodientes aliquantulum
 aquæ inuenere, surgentis. Aduersperascente autem die,
 ad antrum lapidis, ita à natura productum (quod vt fuit
 ad præsens extat in esse) reuersi, Vsque ad noctis tertiam
 horam disciplinis, ac orationibus vacantes, ad quartam,
 se quieti dederant. Mane sequenti, pro penuria aquæ
 non modicum solliciti, afluentiorem quærentes, soli-
 to labori non parcendo: montana discurrunt. In vena-
 tores incidunt, qui de aqua consulti; ad yberrimum fon-
 tem lidix non longè ab eo de phidia, eos, perducunt;
 Quos, abeuntibus illis, montis, & siluarum custodes,
 inuc-

*Lorica magni
 ponderis car-
 nem macerat.*

*Aqua quæ ad
 huc fons San-
 cti Guilielmi
 dicitur, mani-
 bus proprijs ef-
 fodiens inue-
 nit.*

*Capitur ab his
qui fures in se-
quuntur .*

*Edificat casu-
lam, quæ hodie
videtur in Vir-
ginis Monte ,
& poenitentia
vocatur .*

*Corpus Ioānis
adhuc miracu-
la facit doemo-
nes ab oppres-
sis expellit in
Virginis Mon-
te .*

*Miraculum de
Vrso fontē per-
turbante .*

*S. Albertum
in discipulum
accipit .*

inuenientes solos ; eos arbitantes esse latrones ; ad Mer-
curiani Baiulum deducunt : qui eorum cognita sanctita-
te in pace dimisit . Sanctissimus Guilielmus ad locum ,
in quo socium inuenit , iterum misit : at ipse iterum Atri-
paldum reuertitur , assumptis quibusdam Consanguini-
cis , & vicinis , Matronæ , cuius antea erat vsus ho-
spitio , cum illis ad locum , in quo prius manibus aquam
repererat , ascendit , ibiq ; iuxta antrū prædictum casulam
quandam , edificat ; & edificatam nomine proprio poeni-
tentiam vocat , in qua ædificatoribus gratias agit , ac illis
redeuntibus , solus Dei Sanctus cum Christo remansit ;
In alia cellula ab eisdem constructa , primo manente socio
Ioannes nomine , Deo vnanimiter seruiebant . Die autem
quadam à cella , quæ propè prædictum fontem erat egre-
diens , Vrsus perturbantem fontem , quem Sanctus cum
socio proprijs effoderat manibus , ac conculcantem inue-
nit . At Vrsus pluries hoc faciens cui vir Dei vnica die im-
perat dicens . Quid agis ? alieno labori non parcis ? fon-
tem , quem manibus purgo , tu indies post potum , sæpè
conturbas ? Amplius caue ne venias ? Qui venerandi pa-
tris imperio demisso capite , nil sceritatis ostendens , facti
poenitens , erubescens , ac amplius non reuersus , aufugit .
Erat Sancti Confessoris eo tempore victus , subcinericius
ordeaceus panis , fabæ sine oleo crudæ , ad recreationem
castaneæ , quas suis manibus colligebat . Interim elapso
anni spacio , quandam sanctæ vitæ monachum Albertum
nomine , qui eius sanctitatis famam intelligens ad ipsum
venit , vt secum habitare permitteret , supplici prece po-
poscit : in suo comitatu suscepit . Tanta erat poenitentia
eius quod semel comedebat in die , sero in nuda humo ali-
quantulum sopori datus , surgens ante crucem quam ha-
bebat in cellula , vsq ; ad ortum solis , ut lapis immobilis
genibus flexis , orationi uacabat , die operi , & disciplinis
insistebat . Duobus autem annis elapsis per omnes regio-
nes , ac prouincias Sancti Patris increbescente fama , quod
uirorum , & mulierū ingens ad eum multitudo currebat ,
inter quos quidam fuerunt sacerdotes seculares qui sub
eius magisterio se ad Dei seruitium mancipari , ac sacris
discipulis cupiebant institui . Et sub custodia Dei uiri
normam

normam sanctæ uiuendi, quærentes, subiiciuntur. Prece monitisq; patris Diui Apostoli uitam sequētis, & doctrinam, ut nemo manducat nisi laboret, uictum, & quod pauperibus erogarent suis manibus laborantes compararent. Cuius salutare consilium, ac uitæ statutum breui tenentes præbyteri, Antiqui hostis suggerente malicia, se sacerdotes esse dicebant diuinis horis, ac missarum obsequijs ordinatos, libros, sacerdotalias uestes, Ecclesiam edificari, ut diuinis seruirent officijs, & non ut rusticos exercere, poscebant. Quorum desiderium uolens implere, ut mentis tranquillitatem à contemplationis officio non reuocarent.

DE EDIFICATIONE SACRI MONASTERII
*Montis Virginis de monte à Sancto Guilielmo,
 & miraculis ibi factis.*

O S T modicum temporis Ecclesiam ad Dei,
P ac Santissimæ Virginis (à qua mons qui Virgilianus à Mātuano Poeta qui ibi accola fuit dicebatur) nunc Virginianus, à Virgine nomine sumpto uocatur, erigere curauit. Nam bi duo (mirū dictu) orans uix oratione finita magna undiq; hominum cōfluente caterua, statim calcaria magna, ut lapides essent in calcem soluti; facta est, propin quarum Ciuitatum auxilijs Ecclesia incipit erigi, at ipse labori non parcens, ut solebat in omnibus Deo gratias agens, oratione facta, primus, subsequētib; locijs, beatis Ioanne, & Alberto Ecclesiæ fundamenta fodere incipit, & fossis primo lapidem signo crucis signatum, proijcit, intus. At dum ipsa construeretur Ecclesia quidem ligur gualterius nomine aduena aridum brachium habens, arte architectonica nō ignarus dum assisteret, ad locum uenit eundem, quem tãquam exploratorem circumeuntem, & inspicientem Domini Confessor interrogat. Num talis operis es artifex? Incipe operari. At ille brachium aridum ostendens, talia uoce perfundit. O beatissime Pater, libenter, quod tua sanctitas præcipit, obsecundarem obediens. Ecce in Liguria partibus architectonica arte peritus, diuina pumiente iussi-

Ecclesiam Montis Virginis Sanctus erigit anno 1124. die decimo mensis Aprilis.

*Miraculū ari-
di brachij gual-
terij.*

*Die tertiā Maij
Ecclesia com-
pleta inspi-ci-
tur.*

*Prima dedica-
tio Ecclesiæ Sæ
et Mariæ Vir-
ginis.*

*Sanctus mutam
facit loqui.*

*Lupū pro Asi-
no facit serui-
re.*

te iustitia, & meis peccatis exigentibus eam, dum Tur-
rum construerem cecidi, ita ut hoc brachium inremedica-
biliter, perderem. Quod intuens Dei Confessor confi-
sus in Domino ei lapidem ostendit dicens. In nomine Iesu
sume lapidem illum, & edificio compone, qui è uestigio
parens, sospitatem recuperat. Lapidem lætus suscepit post
ab eo sacræ Religionis habitum indutus, ac eius discipu-
lus effectus, iugiter ipsius obsequebatur, imperio. Pau-
cis verò diebus Ecclesiam erecta fuit, de libris, paramen-
tis indumentisq; providere uolens, cum socio Salernum
adiit inde reuersus Auelleni Episcopum, ut ad Ecclesiæ
dedicationem dignaretur accedere, inuitauit, dicens.
Antistes colende, cum Ecclesia ad Dei, & suæ Matris San-
ctissimæ sit in monte erecta virgineo, die qua Deus spiri-
tum suum igneis linguis misit in discipulos, sacrandò, ut
Benedicas, humiliter poscens, exoro. Ad quem Ponti-
fex Ioannes uomine, in die qua cupis, paratus ad dedica-
tionem accedam. A quo discedens cum socio ad prædi-
ctum redijt montem. Proximo mense Maij in die Pente-
costes anno 1124. constituto die, Auellenensis Episcopus
Dominus Ioannes religiosissimus, una cum clero suorum
fratrum, ad Ecclesiæ consecrationem uenit; ad quam in-
numera gentis multitudo confluxit. In qua erat mulier
quæ per annos septem muta silebat, ad Sancti tamen Con-
fessoris interrogationem, libera uoce, respondit. Quo
uiso miraculo omnes Guilielmum Sanctum prædicare ce-
perunt. Facta Ecclesiæ dedicatione Episcopoq; disces-
so: Monasterium, ut monachi, cum cellulis commodè
starent, construere incipit: ipse primo incipiens, sequen-
tibus socijs, Asello, qui erat in loco lapides, ligna, & ui-
ctualia ducebat, quem fatigatum, dum mitteret ad pa-
scua, Lupo inuaditur: cuius dentibus dilaniatus, in ci-
bum efficiebatur, quod Pater Sanctus intuens. In nomi-
ne Gloriosæ Virginis Lupò imperat, quod opera, quæ
per Asellum fierent, ipse subiret; qui feritate reiecta, ca-
pite flexo viri Dei suscepit imperia; atq; inceptum ab Asi-
no opus, usq; ad eius vitæ spacium non sine aspicientium
admiratione libenter perfecit, his, multisq; miraculis tē-
plum, & Monasterium construxit, & auxit. Inde cōstructo
Monā

Monasterio Virgineum cum latis præsbyteris montem, & nonnullis Monachis incolebat. Annis duobus elapsis prædictus Abellanensis Episcopus die quo Ecclesiam consecratur, visitaturus aduenit; cui Pater Sanctus se, suos, Monasterium, & omnia bona conferens, Episcopus sua pietate, Monasterium, sacra, Monachos ab omni onore (sicut in privilegio talis exemptionis anno 1126. in archiuo Montis Virginis ad præsens, ut nuper factò seruatur) nullo diocesano Iuri, inscribi, cū cōsensu Capituli sui, Episcopali imperio, sic fieri iussit. Quo die (vt nunc fit etiā) maxima populi multitudo confluens, aurum, argentum, & alia asportabat; quæ Pater benignè suscipiens, necessaria monachis retinebat; alia pauperibus erogabat, quòd prædicti præsbyteri per habitus susceptionem monachi effecti, à cupida auaritia ducti, misericordia Dei diffisi, ne hoc faceret, exposcebant, posse hoc fieri testabantur, vt populi ab hac liberalitate cessarent, ipsiq; inopia rerum tentarentur, At postquam iidem præter eorum opinionē euenire vident: dentibus infrendentes, res eorum meritis acquisitas eis deberi, & non pauperibus erogari, ante Christi Confessorem prorumpunt. Quod Dei famulus sentiens, dictis illos solatur amicis. Cognoscens autem se inter illos non posse proficere. Constituto Monasterio collectis Capitulariter Monachis alacri facie publicè dixit, Filij, non ego quæsiui vos, sed ipsi venistis ad me? Sacræ Religionis habitum, Ecclesiam, & Monasterium ædificari quæstistis; quod potui feci, Deus est qui auius non arā tibus prouidet, quod ælefinaliter habui, sic pauperibus erogauī. In omnibus Deo gratias agite, me post hæc vobis carum non esse scio. Ideo alium superiorem D. Albertum mihi dilectum eligo: pro norma Regulam primi Patris Benedicti tenete. Verum præsentes, & subsequentes incolæ, & peregrini, diuino mihi reuelante nun ine, carnis, ouorum, & casei esum, & conductionem hoc in loco abstinete perpetuò. Quod seruatur ad præsens; ac co medere, vel portare volentibus multa euenere miracula clara. At illis monasticam normam traditam, & substitutum ibi relinquit D. Albertum; & quinq; idiotis monachis sibi assumptis, in lacenum, iuxta Nuscanam Ciuitatem,

Exemptio facta ab Episcopo Abellanensi.

Sacerdotum murmuratio.

Primus Abbas Guilielmus.

Secundus Abbas ab eo eligitur D. Albertus nomine.

Regulam diuini Benedicti pro norma tradit.

Esus carnis, ouorum, & casei prohibet cū illis.

*De miraculis
factis post dis-
cessum à Vir-
ginis Monte.*

*Miraculum de
lapide duobus
bobus recto.*

*Ad Montem
Lacenum re-
nit.*

*Secunda appa-
ritio Domini in
ea forma, qua
passus est mor-
tem.*

Prodigium.

*S. Ioannes eius
discipulus in
Gargano Mon-
te Monasteriū
magnū erigit.
In Cuneato
monteremanet
Sanctus Gwi-
lielmus.*

tem, perrexit in montem. Solebat Dei famulus diuī Cæsarij sapissime templum adire, quod quidam Adam, frequentini Episcopi licentia construxerat, à quo non satis longe iacebat, ingens sepulcri saxum, in quodam agro, repertum, quod quinis bobus neutiquā moueri poterat, Id videns subrisit, vt eius moris erat, semper hilari vultus disiunctis quibus bobus, duos percutiens baculo imperat ire: ij, lapidem, qui vsq; ad hunc diem in frontē templi cernitur, mira facilitate tranxerunt. Hunc Lacenum montem vir Sanctus incolens, sibi, suisq; socijs singula tigurīa, erexit, socij ob frigoris asperitatem, non multo post ab eo discesserunt, redeuntes ad locum vnde venerant. Ipse sic humano solatio destitutus, vultus vescebatur radicibus herbis. Et dum contemplationi vacaret; Beatus Ioannes quem supra meminimus, cum eo habitaturus ad illum accessit, cum quō piē aliquantulum viuens, noctu, diuq; ad contemplationis studium, laborem, sanctaq; colloquia incumberebat. Quodam die dum vnanimiter orarent Dominus in forma, qua crucem passus est apparuit eis dicens. Si pro alijs passus sum, & vos pati necesse est. Hoc mando vobis, hinc abscedite, mihi Ioannem in Oriente, & Guilielmum in Occidente seruire oportet. Ad dum viri Dei discedendi facerent moram. Tuguriolum, in quo ambo manebant, & omnia alia adspiciunt igne cremari, sic manifestē comprehenderunt, se Dei iussu illic amplius manere, non posse. Itinere itaq; arrepto ad Cuneatum veniūt montem, & in cellula quadam ab eis constructa per paucos dies manserunt. Postea Sanctus Ioannes à Sancto Guilielmo Monastico habitu sumpro, non sine lacrymis à Dei viro discedens, petens benedictionem, post amborum sanctissimos amplexus, (vt alter alterum precibus iuarent dicentes) solus, à solo, veniam obtinens, in Garganum se celsit montem. Vbi in Monasterio à se constructo ingenti numero sociorum ad extremum vitæ diem permanfit in seruitio Dei. Ad uero S. Guilielmum in Cuneato permanentē monte visendum, & audiendum ē longinquo magna hominum multitudo currebat, Interquos quidam Beneuentanus Ciuis, eius familiaris desiderio sanandæ vxoris ad Sancti Pedes se abiiciens, suum desiderium, aperit. Cui

Dei

Dei famulus se breui ad eius domum esse accessurum, & coniugem curaturum, est pollicitus. Quadam die mane in crepusculo uir de uxoris incolumitare sollicitus eam uisitans de salute interrogat. Mulier uxor læta respondit, nonne superiori Sanctus Dei uir cum accensa candela, quam muro (ut uides, non consummatur, ardens) affixit, hic ueniens; me à graui morbo curauit. Ad audiendum eum comes Robertus nomine, ac tota Regio cucurrerunt. Erat tunc perniciosus, & arrogans grammatista, qui coram comite, de Sancto uiro non cessabat detrahere, quod Guilielmus ut Idiota, quid facere nesciebat. Die quadam (uolente Deo) inter litteratum, & idiotam incidit sermo, quo attritus, & conuictus Rixosus Grammaticus ille, ut confusus discedens atro dolore felle commotus, cum sicariorum impia manu. Beatum uirum manentem uerberibus in cellula maximis petijt. At Deus scelerum ultor, illum pessimo langore percussit. Tota .n. eius crura, ita computruerunt, ut fetido odore, nec propinquiore accederent; & in ea pro luuiæ per biennium cruciatus occubuit. In eodem Cuneato monte manente: quendam habebat hortulū, die quadam aprū, illum in dies deuastantē, aspiciens, clamare cepit. vbi sunt hortuli custodes? & defensores? Ad cuius uocē subito duo arreptis auribus, adfuere Lupi, qui eū dentibus per aures captum, foras trahentes, illesum, abire, permiserunt: nec aper amplius ad hortulum est regressus. Eodem tempore habebat quidam lunaticam filiam. quā dum frequenter tanto periculo fatigari conspiceret, paterna pietate commotus. Ad Deum toto corde conuersus, orauit. Deus qui Sanctorum tuorum meritis glorificari non desinis, præsta, & meritis gloriosi Confessoris tui Guilielmi salutem filix meæ largiri digneris. Puella sanata nunquā, dum uixit, tale periculum sentijt, Pater uero eius ad Guilielmum adiit, ac illi gratias agens, habitum sue religionis, humili corde quæsiuit. Quem uir Dei uestem religionis induens, sociū sibi adiunxit. Tunc etiam quidam uir nobilis uillæ Monti Cuneato adiacentis Dominus, uenandi studio ad ipsum Montē accessit, unus de suis uenatoribus dæmonis furore impulsus, temerariū pilū in Dei famulū caput incussit. Quo uulnere impacto Diabolus ferientem, & ad libitum

Miraculū maximum De muliere Beneuerti.

Grammaticum vincit.

Pena grāmatisæ.

Hic mons est in territorio territorii tri carrix Ciuitatis, qui vulgo dicitur La Serra cognata in Basilicata.

Miraculum de sue rasiante hortulum.

Puella lunatica meritis Sancti Guilielmi sanatur.

A uenatoribus incutitur.

Quem incussu,
à Demonio li-
berat.

Monasterium
magnum viro-
rum in Basili-
cata constru-
xit.

Tertia appari-
tio Domini.

torquens, inuasit, quem frementem, spumasq; cruentas
emittentem, socii comprehenderunt, conuincientes, ac
causa furoris cognita, idem nobilis homo ligatis manibus
ad Sanctū Dei virum perducī, iussit: precibus, meritisq;
cuius ab eo exijt Dæmon. Postmodum Diœcesani aucto-
ritate Pontificis prece illius domini villæ, ad honorem Sā-
ctissimæ Virginis templum, & Monasterium construere
meminit. In quo Monasterio innumeris monachis loca-
tis regulari norma statuta, Abbatem, relinquens; ad Mō-
ticulti territorium iuxta fluentia Aufidi ad vallem con-
sanam recessit. Vbi arbore quadam per vnus spaciū an-
ni est pro tigurio vsus, Ibiq; iterum apparuit Dominus,
& ibi Monialium, & virorum maximum ædificare mona-
sterium iussit.

DE AEDIFICATIONE TERTII MONA-
sterij Sancti Saluatoris de Guleto, & miracu-
lis ibi factis.

In Principatu
vltra.

S. Saluatoris
Monasterium
condit. infra cō
fines Ciuitatū
S. Angeli Lō
bardi, & Nu-
scie.

Sanctus Ioan-
nes, et Sanctus
Amatus suo
habitū induun-
tur.

Quantæ sancti
tatis Amatus
fuit in propria
sua vita dece-
tur posterius.

V A R E terræ fertilitatem, lignorum copiam,
aquarum affluentiam, omnemq; quam cupie-
bat, commoditatem, & Idoneum condendi
Monasterij locum conspiciens, pietate Domi-
ni loci, & Episcopi auctoritate, ad honorem Saluatoris
templum, & Monasterium construere, incipit. ad eum
multitudo maxima confluens in qua quidem Nuscanæ Ci-
uitatis duo miliaria à loco distantis. Vnus Ioannes nomi-
ne. Alter Amatus, eius sanctitatum famam Intelligentes
vt eos sub obedientiæ merito reciperet, suppliciter, ve-
nere præcantes. quos benignè suscipiens sibi Amatū ad
iunxit. Quorum tanta fuit sanctitas vitæ, vt Ioannes
Sanctus appellaretur à cunctis. Et Sanctus Amatus post
Nuscanæ Ciuitatis Episcopi obitū, Episcopus fuit à Cat-
tholica sede electus. (Cuius Sanctissimum Corpus in Ca-
thedrali suæ Ciuitatis templo venerabiliter custoditur, &
hodie Ecclesiæ titulus est Sanctus Amatus, cuius etiam vi-
tam miraculis ornatam innumeris omnibus nota fuit.)
Cum his sanctis socijs, habitū suæ sacræ religionis indutis
Monasterium construens, Confessor Christi, vt solebat,
conti-

continua oratione, cuncta perficere porgebat. die quadā
 duas per medium aerē candidas aues, ad similitudinem
 lampadum splendentes, orando, respexit. quam Ioan-
 ni, qui vt simplex Idiora, ei tam erat obediens, quod obe-
 dientiæ merito, profetiæ gradum fuit adeptus, visionem
 consuluit. cui beatus Ioannes. O Venerande Pater, in-
 quit, quod tu geris in corde, Deus manifestauit in aui-
 bus, hæ candidæ, & splendidæ aues virorum, & mulierū
 sunt, quas es instituturus cōgregationes. Constructo Mo-
 nasterio tanta mulierum multitudo confluxit, vt breuē se-
 re quingentas acceperit; ac non paruum numerum con-
 gregauit virorum, quibus monasticum tradidit habitum;
 Monasterium verò molis fuit tantæ (vt nuper vestigia ap-
 parent) circuitu miliario vno, vt celeberrima, & maxima
 vrbs adhuc procul videatur. Monialibus, & monachis mo-
 nastica tradita norma, vt Beneuentum, esset, causâ extitit,
 re, necesse; vbi hortulanus quidam filiulam octo mensiū,
 cam à materno vtero natam: apud quem Sanctus mo-
 batur, habebat. At Domini famulus domus secretio-
 m partem ascendens genibus flexis preces effundit, vt
 deus puellæ oculorum concederet lumen: Orationeq;
 acta, ad filiam accedens vir Sanctus lumen ei impetrauit.
 quæ res per totam Ciuitatem audita, campanæ pulsan-
 tur, & ad eum fit præconio matris magnus populorum cō-
 ursus: vno ore Sanctum, vt verum Dei, prædicans, ami-
 cum; qui populi auram euitans, ad quodam templum,
 pro fratribus alijs construendam, apud Castellum, Binet-
 tum, nomine, venit. De cuius voluntate construendis
 templum vinum deficiens, signo crucis, aquam, quam fa-
 bricadores habebant in vasis, Sanctitatis suæ merito con-
 uertit in vinum. Ad Sancti Saluatoris suum Monasterium
 venit. monialibus, & monachis quotidie seruiens, agro
 vacabat, vt eos contentos redderet. Tempore messis in
 loco, qui dicitur Cripta Muscarum, parū à Monasterio
 distans, dum esset, cum socijs, iturus, ad agrum, mani-
 pulos per diuersa congestos, uehementi igne, qui ab oriē-
 te uenerat, penitus concremari aspexit, quo eius mo-
 nachi uiso, ne anno futuro famescerent, dolore dissecca-
 bantur immenso. Quibus Sanctus, Nolite fratres dolore
 consu-

*Visionem de
 auihus Sancto
 Ioanni indica-
 tur.*

*Monialium In-
 fluxit congre-
 gationem.*

*Beneuēti puel-
 lam cæcam il-
 luminat.*

*Signo crucis a-
 quam conuer-
 tit in vinum.*

*Scapulareignè
cingere facit,
nec progredi-
tur vulva.*

*Aqua, qua ma-
nibus Sanctus,
abluerat in po-
tum datæ puel-
læ lunaticæ: sa-
natur.*

*Rex Rogerius
S. Guilielmum
uidere cupit.*

*Miraculum de
meretrice quæ
cum S. Guiliel-
mo concubere
voluit.*

consumi; ecce vni vestrum meum trado cocullum, quo su-
blimis in equo veloci cursu cingat impetum ignis; ei Bea-
tus Ioannes Nuscanus obediens, protinus equum ascen-
dit, citatoq; cursu, imperantis iussa, compleuit. Quo
facto ignis flamma vterius sic progredi non præsumpsit,
ac si imbrium inundatione esset extinctus. Quo discipuli
viso deuotius ei obediabant. Cum pro fratribus, & foro-
ribus victu huc, illucque vagaret cum Sancto Amato,
quem ex quo cognouit, quousque in hoc mundo uiueret,
accepit in socium. In Ciuitate Salpitana in Apuliæ parti-
bus constituta peruenit, vbi vir quidam Iordanus nomi-
ne familiaritate non modica, Dei viro, vt eum hospitio
acciperet, adhæretur. Quem sic acceptum, vt manus
ablueret inuitauit. Sanctus manibus lotis pane, & aqua
reficitur; at dum comedit, aquam qua manibus ablue-
ret, puellæ lunaticæ, ab hospitis vxore datur in potum,
& bibens est integerrimæ restituta, sospitati. De hinc ad
Monasterium veniens, ac ibi commorans. Regi Rogerio
huius Regni Monarchæ, in Apuliam venire contingit; &
tantam Dei viri, fama publicè prædicari intelligens, vt se-
cum alloqueretur. Bari dum esset venire fecit, quem in-
tuens Rex Sanctum venientem ad se, Ieiunijs, disciplinis,
ac orationibus se, suamq; curiam diuinis Guilielmum, in-
struentem alloquijs: corde tenus hesitat, si tenere verum,
an, cum posset, hypocritam. Quadam die Dei famulo
profecto ad hospitium. Ad Regem quedam speciosa me-
retrix venit, quæ Regi promissit, nocte sequenti cum
Guilielmo se concubituram, Cui Rex. Si hoc effeceris te
dotabo, donis amplissimis. Illa postcinnum, artibus pra-
uis instructa, vt secum concuberet ad virum Dei venit in-
uitans. Cuius petitionem Dei Sanctus suscepit hilariter.
At impudens meretrix ad Regem cuncta, vt a dia fuissent,
recitando reuertitur. Soporis tempore conscinnula mere-
trix virum Sanctum volens, accubere, in quo se oblectent,
lectulum exposcit. Tunc Dei Sanctus ardentes prunas,
quas antea struxerat, nudis lacertis per medium diuidens,
se coniecit in eas, & vocat puellam, vt in lectulo illo,
quiesceret, secum. Quæ exterrita, corporis ornatu om-
ni deposito, quæ dicta, ac facta essent sigillatim narrans
treme-

tremebunda venit ad Regem , quæ etiam ab exploratori-
bus à se missis , seriatim , Rex ipse percipiens , vehementi
dolore pœnitentia ducitur : quod Dei seruum deludendo
tentaret . Ab illo namq; die pœnes se Sanctissimo Guiliel-
mo neminem voluit chariorem habere : ac diademate po-
sito Dei Sanctum adorans , proiectus ad terram de factis ,
indulgentiam petijt .

DE AEDIFICATIONE MONASTE-
riorum Monialium .

MOERETRIX vero lacrymis immensis , se sua
que , Confessoris Christi pedibus offerens , suæ
sacrae religionis habitum , quærit , & vt propè
Venusium Monasterium mulierum conde-
ret , ex poscit . Quod Dei famulus exequi cupiens à Re-
ge licentiam petit . Cui Rex , se , Regnum , & Curiam ob-
tulit . Monasterium ad mœretricis conuersæ libitum San-
ctissimæ Virgini dedicans , construit aliud , vbi maximam
mulierum copiam regulari iugo submittit ; illā , gratia cuius
monasteriū condidit , in Abbatissam eligit , ac proprio no-
mine Agnetam vocat , substitutamq; relinquit ; Ipsaq; tan-
tā fuit religionis perfectionem adepta , quod à multis re-
putabatur vt Sancta . Post peruenit ad Melfim ad quem
mulierum maxima turba concurrens , ad præces earum ,
Ecclesiā , & Monasterium sub titulo Virginis , ædificat , eas
verò Monasticis regulis instructas sub Episcopi Cura sub-
mittit . His aliisq; Monasterijs Monialium , & uirorū mul-
tis constructis , uocatus à Rogerio Rege prædicto Panor-
mum proficiscitur . Cui Rex obuiam occurrens diadema-
te posito , dulcibus salutem dedit amplexibus , Ac Panor-
mi in uisū aulae Regiæ Magnificū Palatiū , ut Monasterium
Monachorū suorū faceret (hodie dictū Monasteriū S. Ioā-
nis Hæremitarū) cū priuilegio tenoris sequentis donauit
libeter . In quo multi cōgregati discipuli , superiore reuer-
tens , Sanctum Ioannem Nuscanum , qui contemplationis
amore , cellæ solitudini uacans , Hæremita à fratribus uoca-
batur , hilari animo misit . Cuius Ioannis Sanctitas uitæ ,
adhuc colitur à Siculis , ac eius exemplo in Sicilia partibus
mulierum

*Secūdum Mo-
nasterium mo-
nialium ædifi-
cat .*

*Melfim Ter-
tium Monaste-
rium monialiū
cōstruit vbi ad
huc intus Cini-
tatem existit in
esse .*

*Panormi Mo-
nasteriū facit .
anno . i . 140 . cū
Regis priuile-
gio . sub titulo
Sanctæ Mariæ
Bussinianæ , ubi
dicitur hodie S.
Ioannes Hære-
mitarum .*

Panormi Monasterium S. Salvatoris edificavit.

Mulierum, & uirorum cum multa Siciliæ gloria, & fama, fuerunt, nonnulla templa, cõstructa. At precipuum Monasterium Monialium Sancti Salvatoris nomine (& ad huc ita dicitur) Panormi idem Sanctus Guilielmus edificavit. Cuius Religionis habitum suscepit Serenissima Constantia, pronepta Rogerij Regis, quæ una cum uiro suo Henrico VI. Romanorum Imperatore Augusto Teram Mercuriani Montis Virginis Sacco Monasterio donauit, ut in Priuilegio Henrici uidetur.

PRIVILEGIUM ROGERII REGIS SICILIÆ Beato Guilielmo concessum Panormi est
Tenoris sequentis.

Priuilegium Regis Rogerij.

Nomine Sanctæ, & Indiuidiæ Trinitatis. Cum Trino salutis remedio, orationibus, ieiunijs, & elæmosinis fidelium uiuorum, quàm mortuorum animas, à tenebrarum pœnis posse liberari, diuina testatur pagina, iustum est ut quisq; fidelium dum superstes est ad istam animi intentionem summo opere aduertat, quæ si dignè fiât, & iam defunctis profint, & ad huc in carne degentibus, si in finem usq; bene operando perseverauerint, sicut in Euangelio legitur, salus æterna promittitur. Nos itaq; Rogerius diuina fauente clementia, Rex Siciliæ, ducatus Apuliæ; & Principatus Capuæ audito frequentius quod in Euangelio legitur. Abscondite elæmosinam in sinu pauperis, & ipsa orabit pro uobis ad Dominũ, salutẽ attendẽdo, Pater Sancte In Christo Guilielme Sanctæ Mariæ Mõtis Virginis prelæte, quia sancte, ac religiose, Dei seruitio sine intermissione orando in uigilas, & tuis, tuq; congregationis religiosorum sanctis orationibus, diuina præeunte misericordia, releuari confidimus. Iusto uoto digneq; petitioni tuæ, pietate moti, quiescere dignum duximus. Ea propter pro salute animarum p̃ atris nostri Comitis Rogerij, & matris nostræ Adelaisæ, & Reginæ Aluiræ beatarum memoriarum, cœterorumq; parentum nostrorum, tam uiuorum, quam defunctorum concedimus. Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Bufiniana, & tibi, tuisq; successoribus sub religionis regula degen-

degentibus libere; & quiete in perpetuum habere, & tenere omnes Ecclesias, & obedientias atq; earundem possessiones quas possidetis, & hactenus posseditis, siue deinceps possessuri estis, autoritate Regia prohibentes tam clericis, quam laicis authoritati nostræ, subiectis ne quis eorū insanæ mētis furore pulsus, præfatas Ecclesias obedientias, possessiones, ac seruos Dei, vel ancillas Christi Ibidem, siue alibi, die, noctuq; continuis orationibus insistentes, & pro nobis, & Regni nostri statu. Omnipotentis gratiam interpellantes, siue aliquos, vel aliquas, qui prænominationis Ecclesiis, vel tibi, vel successoribus tuis spontaneè se contulerit nollatenus inquietare vel molestare præsumat. Nec ullus Episcoporum de bonis earūdem Ecclesiarū subtrahere vel auferre ab eis aliquid exigere nollatenus audeat. Propterea volumus, & præsentī Privilegio sancimus ut si quis Prælatorum nostrorum, seu Principum, nobiliū, siue cuiuscunq; conditionis, prædictæ Sanctæ Mariæ de Bufiniana, & tibi, & tuis successoribus claritatis suæ beneficium impertire voluerit, saluo Regiæ Maiestatis iure libere habeatis, & pacifice possideatis. Hoc autem Constitutum pro salute prædecessorum nostrorum, peccatorū nostrorum, heredumq; nostrorum remedio fecimus. Siquis igitur persona de Regno nostro huic nostro Privilegio contraire temptauerit centam libras auri Regali Curie persoluat. Et Ecclesia Sanctæ Mariæ libras auri quinquaginta, quod si persona de Regno nostro nō fuerit, quæ nostra sancita violare præsumperit anathematis gladio feriatur, & Omnipotentis Dei Patris, Filij, & Spiritus Sancti iram sentiat sempiternam, nisi resipuerit, & congrua satisfactione correxerit. Amen.

4 Signum W Dei gratia Principis, & Rogerij Filij ceterorum. &c.

Datum Panormi per manus magistri Thomæ Cappellani Regis Rogerij octauo Calendas Decembris Inditione IIII. Incarnationis Domini Anno. 1140. Regni vero Regis Rogerij Anno decimo.

C De obi-

DE OBITV S. ANCTISSIMI

Patris Guilielmi, & miraculis post
obitum factis.

SANCTISSIMVS Guilielmus in sancti Saluatoris Monasterio, quod ante fecerat existens sanctus Ioanes eius discipulus Panormi commorans, & beatus Albertus abbas secundus subtitutus ab eo, in Virginis monte gubernans, annis itaque octo à Monasterii Constitutione, quod ad Domini Salvatoris honorem condiderat, euolutis, sui obitus prænotando diem, vehementi flagrabat desiderio, cum predicto Rogerio Rege, sicut solebat, habere colloquium: ne prius è vita decederet, quam eum de iustitia ministranda admoneret, Salernum perrexit. Cuius Rex, audito aduentu, diademateposito de solio, consurgens, salutauit obuius, & quod erat ipse sessurus secum perduxit: Omnibus ergo silentibus vir Dei, ita est verbum exorsus. Scis, o Rex, quod frequenter te visitare consueui, & vt a ternorum non oblitus, Christo deferuias semper admonui; nil tuis viribus, sed soli Deo hoc regnum ascribas. Ipse, n. est per quem Reges regnant, & conditores legum iusta decernunt, hic quod habes tibi subdidit regnum, ac de hostibus triumphare concessit: qui te in pace custodiens, ipsum non cessat augere: Hoc vltima voce percuncto, nam nec ulterius ad te veniam; nec si pro me veneris poteris inuenire; & Rex. Quid est quod loqueris? quid sancto profers ab ore? nunquid in sanctitate tuâ deliqui? Et sanctus. Plura super hoc tibi fari prohibeor; tu vero, vt æquitatis, & iustitiæ hætenus fuisti defensor, ita de cætero patronus exifas. Subditum, populum tibi commendo; monachis, & monialibus meis iniuriam in tuo Regno à nemine fieri permittas, ipso ipseque plurimū tibi commisso His dictis, & si inuito à Rege licentiam petiit. Monasterium sancti Salvatoris repedauit. Sequenti die sanctimonialium conuentum; ingressus. Abbatissam nomine Agneram, aliis superiorem instituit, & substitutam præsentibus omnibus, ab hora prima, vsque ad tertiam, de virginitatis continentia, de spiritali coniugio, cum essent Christo coniuncte, ac diuino amore, egregius predicator admo-

S. Guilielmus
Salerno Regem
vixit & suæ
mortis diem re
uelat.

admonuit. Et in ultimo sermonis id subdere non est oblitus. Vt Omnium Monasteriorum & Abbatēs, & honorā dæ Matres, Generali Abbati Montis Virginis subiiciatur. Vos autem sorores, & filię eidem obedientię præbete continuam. Omnes Deo volente vt melius porui, custodiui, si bene Deo congratulor. sin male, mihi cōtristor. Nunc autem valde vos moneo, vt amodo instantius contra antiqui hostis vigiletis insidias. Magnis. n. inimicorū circundamur agminibus, omnia plena sunt hostibus. Ideo mihi in Christo charissimæ, vos admonere tantopere studeo, quatenus omni diligentia corda vestra custodiatis, meum. n. iam consilium, & solatium deficiet in proximo. Quo audito ingementes interrogant, cur talia diceret, cum eum incolumentum esse viderent; ad quas dixit. Nolo vos filię latere, tēpus prope est in sequenti hebdomade mei consummato cursu laboris, ad brauium ab æterno mihi destinatum felici passu perueniam. Quod postquam sanctæ mulieres percipiunt intimo cordis dolore percussæ, largis incipiunt fleatibus ora perfundere, quarum lacrymas, & dolores tolerare non valens, ab eis est petita licentia, egressus. Sequenti die dolore capitis laborare cœpit, Septimo die se duci ad Ecclesiam, & ante Crucem deponi iubet, vbi cum a sororibus, vt pelliculas, qnas ad pedes habebāt, substerni permetteret: rogaretur, eas audire noluit: prohibēs, nec vestis post mortem sibi aliqua mutaretur; sed orans ante Crucifixi imaginem, quem crucifixum habebat in corde, ab oratione nou desinens, sequenti nocte ad galli cantum confessor Christi, & Monachorum pater, Deo spiritum commendas suum: carnis eductus ergastulo ad regna celestia, domino vocante, migravit. anno Incarnationis domini. 1142. Regni vero Siciliæ Illustrissimi Regis Rogerii anno duodecimo. Inditione quinta; septima die Iunii.

*Gemitus sororum
intelligentium
diē mortis
S. Gulielmi*

MIRACULA QVÆ FECIT IN
suis exequiis.

AD eius exequias multitudo maxima populi concurrēns, in qua mulier quædam aduenit, quæ per multum temporis auditum amiserat, hæc me *Digito audiens* ritis sancti viri confisa, digitum sancti Gulielmi præstat.

C 3 mi, su-

mi, suam, mittens, in aurem, statim auditum recepit. Nusca
na etiam puella, quæ paralisi laborabat, ac omnium mem-
brorum compage soluta; ad eius ducta sepulcrum penitus
est curata. De Monasteriis conditis omnes superiores ve-
nere, cum monachorum copia multa, similiter, & sanctæ mu-
lieres, ut quem superiorem habuerunt in terris intercesso-
rem, crederent in cælis, & quem viuum Dei sanctum predi-
cauerunt: miraculosum cognoscerent mortuum, & in ædi-
cula sibi dicata, cadauer honorificè in Ecclesia Sancti Sal-
uatoris, cum sequentibus verbis in Marmore sculptis (quæ
hodie vsq; videntur) ab eis conditum fuit.

Claudatur hoc opere, homo sanctitatis.
Per quem Christo reddent, flores honestatis.
His in terris extitit, cultor Trinitatis
Et amicus unicæ, ueræ Deitatis.
Cœnobita Regulus, Guilielmus, est uocatus.
Modo qui cum superis gaudet laureatus.
Carnem inops domuit, gratia ditatus.
Qui nunc æternis epulis, constat inuitatus.
Auxit hanc basilicam, Agnes Abbatissa.
Huic sacrum tumulo, corpus locat ipsa.
Hic laudes, officia, reduntur, & missa.
Nos deus ad præmia ducat repromissa.
Hoc opus eximium, Versus laborauit.
Istud suis digitis, artifex parauit.
Huius loci populum, ille qui creauit.
Suis ducat meritis, cum, quò locauit.

Post cuius mortem, paucis fere diebus à sancti viri fune-
re, regrediens D. Albertus Generalis, Montis Virginis,
Abbas, piè ac sanctè migravit ad dominum, & D. Rober-
tus vnico consensu, à monachis eligitur I I I. Abbas, qui
tantæ perfectionis cum esset ab Alexandro huius nominis
Pontifice III. priuilegium exemptionis, ut sanctæ Eccle-
siæ Romanæ Immediate: Ecclesia sacri Monasterij Montis
Virginis

Montis Virgi-
nis Abbas III
D. Robertus.

Virginis de Monte subiecta, intelligeretur, Ac istius, & totius Religionis. Montis Virginis indulgentiarum multarum, privilegia obtinuit, Ipsius tempore legitur, cum indies, Sæti Patris. Guilielmi corpus miracula faceret: fuit puella Maranensis ciuitatis, taliter à dæmonio fatigata, quod ad mirantes timore, & tremore terreret. Misericordia moti parentes ad sancti Guilielmi sepulcrum asportant. Postquam ad sancti viri sarcophagum diabolus iam vidit, ac cedere: ingenti voce exclamans ait. Cur me Guilielme à corpore huius, expellis, & ad cruciatum mittis æternum? nunquid quod viuens sæpe fecisti; nunc mortuus non cessas efficere? & statim diabolus exiens: puella curata, habitu sacræ religionis induitur, ac monialium Monasterium ingressa toto suæ spatio vitæ fideliter Deo seruiuit. Roberto multæ virtutis, & honestatis Abbate III. mortuo. Monachorum IIII. D. Ioannes nomine parivoto eligitur Abbas, qui tantæ sanctitatis perfectionem adeptus fuit ut exemptionis privilegium à Guilielmo Abellenensi Episcopo (D. Alberto concessum) confirmatum habuit, ac eiusdem, & illius ab Alexandro Pontifice data: à Lucio III. sanctæ sædis Pontifice M. exemptionis confirmationem obtinuit, multisq; indulgentiarum, privilegijs, sacri Monasterii Montis Virginis, & aliorum monasteriorum, sanctæ sædis gratia, dotauit ecclesias: Cui etiam cū innumera sacro Monasterio piæ à fidelibus munera essent oblata, ut Comes Montellæ anno. 1171. prædicto contatui Montelle villam S. Laurentii cum hominibus subditis, ac molèdinum in Nuscia ciuitate erogauit. At multorum virorum, ad habitus susceptionem, tantus concursus venit ad ipsum, ut Monasterium, & ecclesiam magnificare decreuerit, & magnificata, ut ad presens aspicitur; ad eius dedicationem, in die sancti Martini tempore Lucii III. S. Sædis Pontificis, septimo decimo anno Regis Guilielmi Siciliæ, & Italiæ. Anno domini. 1182. subditos prælatos inuitauit, & ad templi dedicationem fuere præsentés.

Puella ciuitatis Montis Mariani dæmonica, accedens ad sepulcrum sancti Guilielmi liberatur.

Montis Virginis Abbas IIII D. Ioannes.

Archiepiscopi.

Dominus Rogerius Dei gratia Archiepiscopus Beneu.
Dñs Nicolaus Archiepiscopus Salernitanus.

Episcopi.

D. Guilielmus ep̄s Abelleni
D. ep̄s S. Angeli lombardi
D. Ep̄s Montis Coruini.
D. Ep̄s Triuentinus.

D. Episcopus Auerfanus.
D. Ep̄s Frecentinus.
D. Ep̄s Sanctæ Agathæ.
D. Episcopus Sarni.
Dñs Episcopus Thalesinus.
D. ep̄s Vicanus.
D. Ep̄s Asculanus.
D. Ep̄s Florentinus.
D. Ep̄s Vulturii.

Abbate.

Dñs Ioannes Generalis Abbas, totius Religionis Montis Virginis.

Abbas S. Benedicti Abellen. Abbas S. Mennæ S. Agathæ.
Et plures alii religiosissimi viri. A quibus quatuor consecrata fuerunt altaria. Primum ad Virginis gloriam, quod miraculis tantis refulget, ad præsens. In quo hæ sanctorum fuerunt Reliquiæ conditæ; Sanctorum Apostolorum Bartholomei, Matthiæ. Barnabæ. & Tadei.

De ligno Domini.

De pane cœnæ domini.

De petra sepulchri domini

De lapide Montis Caluarii.

Trium Patriarcharum.

Abraham, Isaac, & Iacob.

Sanctorum martirum.

Sancti Georgii martiris

SS. Sisti, & felicissimi.

Sancti Vincentii Mar.

De capillis S. Laurentii M.

SS. Cosmi, & Damiani. MM.

S. Marcelli Papæ, & M.

S. Martialis episcopi, & M.

s. Leonardi Abbatis.

Sanctarum.

Sanctæ Mariæ Magdalenz.

Sanctæ Agathæ.

S. Felicitatis.

S. Helenæ magni Constantini Matris.

Secundi Altaris consecratio,

Secundum altare antemurale, ex processu chori, quod nuncupatur altare maius, ad gloriam omnium sanctorum in quo reliquiæ hæ sitæ fuere.

Sanctorum Innocentum.

Sancti Felicissimi.

Sancti Maximi.

S. Thomæ confessoris.

S. Quin-

S. Quinti Episcopi Nolani   S. Nicolai,
 S. Silvestri.   Sanctæ Artemiz.
 De vestimentis S. Thomæ mart. De conturbia S. Gaudiosi.
 Oleū S. Benedicti ꝓ pici fecit. Ac multorū aliorū marti-
 cū vitreo vase, nec tractū fuit. rū sanctorū, Reliquiis.

Tertium ex Meridionali parte ad Apostolorū Petri, &
 Pauli honorem, cū his reliquiis. SS. Martirū Modestini Flo-
 rentini, & Fabiani.

*Tertij altaris
 dedicatio.*

Apostolorum   S. Theodori.
 Philippi, & Iacobi.   S. Sebastiani.
 SS. Sergii, & Bacc hi.   & S. Eugenii Confessoris.

Quartum ex Septemtrionali parte in sancti patris Benedi-
 cti venerationem cum reliquiis.

Sancti Mauri.   S. Blasii.   S. Modestini.
 S. Martialis episcopi, & mar. S. Marii.
 S. Victorini.   S. Zosimi.   S. Anastasii mar.

*Quartj altaris
 consecratio.*

De Regula quā S. Benedictus manibus scripsit ꝓ prius.

Istius tempore mulier quædam fuit paralisi laborans
 incurabiliter, quæ sancti Guilielmi corpus intelligens in-
 dies miracula facere, à suis ad sancti sepulcrum portata,
 illud, cum tangeret, sospitati restituitur primæ. At predi-
 ctus beatus Abbas Ioannes, qui adhuc pro beato tenetur
 in virgineo monte, cum suæ sanctitatis merito præterito
 tempore, & nunc, dæmones à multis expellitur obsessis
 cuius corpus gloriosissimi patris, magno veneratur hono-
 re, cum Christo ab hac vita discedēs, ad cœlestia regna per-
 rexit. Post quem dum Daniel quintus eligeretur Abbas
 anno domini. 1185. Imperator semper augustus Henricus
 Romanorum. VI. orbia regna regens: Bari dum esset, & sã-
 ctissimi Guilielmi cadaver miracula multa oparetur illic
 existens tanta S. viri merita, quod post mortem sicut in ui-
 ta, miracula faceret, audiens, q̃ mulier e Petina uenit à dœ-
 mone multum oppressa, vt à nemine curaretur, ad sancti se-
 pulcrum properando, dum tangeret illud; à diabolo salua
 effecta fuit: Sanctæ Religionis, deuotione, mouetur; &
 D. Daniele præsentem, qui ad Imperatorem, visendum,
 accessit de genitricis Dei, & sanctorum reliquiarum, san-
 cti Guilielmi, amore: Imperator interrogauit: Cui D. Da-
 niel.

*A paralisi mu-
 lier dnm tange-
 ret sepulcrum
 S. Guilielmi sa-
 nauit.*

*D. Daniel V.
 Abbas.*

*Tempore Hen-
 rici Imperato-
 ris mulier à de-
 mone oppressa
 dum S. Guiliel-
 mi sepulcrum
 tangeret sanat.*

De imagine
Ichonie Virgi-
nis à Hierusa-
lem Imperato-
ri Henrico præ-
sentata. dicta è
hodie Imperia-
lis Cappella,

niel: longum esset Imperialis Maiestas Confessoris sancti-
fimi in Virginis amorem, & sanctorum narrare constantiam;
Tunc Imperator, per uniuersi partes, ut imago per manus
sancti depicta, sanctorumq; notata Reliquia, ut sibi aspor-
tarentur sui autoritate imperii iussit. Post non multum
temporis à Hierusalem per manus sancti Lucæ, Virginis
magnæ molis figura usq; ad pectus in lino depicta Impera-
tori, Vna cum corporibus sanctorum Sidrac, Misac, & Ab-
denago trium puerorum magna cum gloria fuit oblata, &
ad sacrum Virginis Montem ingenti à suis, cum equitatu
non paruo, missa fuerunt, honore. At Daniel Abbas una
cum Fratribus processionaliter per montana obu iam ue-
nit, ac Virgini dicatam Iconiam altari consecrationis tem-
pore, uirgini consecrato; accommodans: Imperatoris Cap-
pellam proprio nomine uocat. & Puerorum corpora Ma-
iori altari reponit. Quod Imperator intelligens, munus
oblatum accipiens Priuilegium Terræ Mercuriani dona-
tionis ad D. Abbatem, & Fratres, tenoris sequentis remisit.

PRIVILEGIUM HENRICI IMPERA-
toris VI. de donatione Terræ Mercuriani,
sacro Monasterio Montis Vir-
ginis facta.

Priuilegium
Henrici Roma-
norum Impe-
ratoris VI.

IN Nomine Sanctæ, & Indiuiduæ Trinitatis
Henricus. VI. Diuina fauente clementia Ro-
manorū Imperator, & Rex Siciliæ semper Au-
gustus: benignitatis nostræ fauorē, quo iuxta
fidelium nostrorum clementer admittere consueuimus,
personis Religiosis cultui diuino mancipatis, tanto beni-
gnius, ac propensius accomodare tenemur, quāto hæc illi
gratius residere cognouimus. Per quē Regnorum olim
gubernacula foeliciter sumuntur, & potenter, ac magnifi-
cē gubernantur. Ad noticiam itaq; uniuersorum imperii,
& Regni nostri fidelium, tam futurorum, quam præsentium
peruenire uolumus, Quod considerantes Religionem san-
ctam Venerabilium uirorum Monasterii Sanctæ Mariæ
Montis Virginis; Intuitu remunerationis diuinæ beni-
gnitatis, ac dono Imperiali prædicto Monasterio una cum

Reue-

Reuerendissima Consorte Constantia, Romanorū Imperatrice Augusta, & Regina Siciliæ, damus, confirmamus, & liberè habere concedimus Terram Mercuriani dicto Monasterio, cum omnibus tenementis, hominibus, & pertinentijs suis, sine omni seruitio, quod intuitu Dei, & eius Genitricis, eiudem Monasterio remisimus, si inde aliquid nobis, nostrisq; hæredibus perpetuo ad eiusdē Monasterij commoditatem, & omnium fratrum, qui ibidem seruiunt pro nostra exaltatione, animæ antecessorum saluatione orauerint præsentī Priuilegio condonamus, & Imperiali autoritate, in perpetuum in dictam Terram Mercuriani, cum omnibus tenementis, hominibus, & pertinentijs suis, in eleemosinam eidem Monasterio concedimus, & Imperiali gratia confirmamus; volentes, vt homines eiusdem, ab omnibus grauaminibus, & datijs pœnitus sint exempti, & de Possessionibus eiusdem Terræ, & hominibus eius in ciuilibus quæstionibus curiam, prædictū Monasterium clementer habere concedimus, & ipsum Monasterium, & homines eius ad alienam Curiam trahi in omnibus prædictis benignè Imperiali autoritate prohibemus. Ne dimissis diuinis officiis extra Monasteriū Monachi, seu Conuersi sumptibus, & laboribus fatigentur. Statuimus itaq; & Imperiali firmamus edicto, vt nulla persona alta, vel humilis, Ecclesiastica, vel secularis, contra hanc nostræ donationis, confirmationis paginam venire audeat, vel eam modo aliquo violare. Quod qui facere præsumperit in vindiictam suæ temeritatis, centum libras auri, pro pena componat mediam partem Cameræ nostræ, & reliquam partem iniuriam passis; quod vt verius credatur, & ratum perpetuo, ac firmum obseruetur præsentem exinde paginam conscribi, ac Maiestatis nostræ Sigillo hoc fecimus communiri. † W. huius rei testes, sunt. Aulus Episcopus Bouanen. Henricus Episcopus Vernacien. Vlgerius Episcopus Patauien. Bonifacius Marchio Montisterrati. Philippus frater noster. Conradus Marchio Molisij. Robertus de Durnæ. Harmanius de Bagentius. Arnoldus de Horreubeche. Monguardus Siniscalcus, Henricus Maior Manscalcus de Calen. Diopaltēs Terræ Laboris Iustitiarius, & alij quam plures

D

Domi-

Domini Henrici VI. Romanorum Imperatoris Inuiſſi-
mi, & Regis Siciliae, Acta fuerunt, hæc anno Dominicæ
Incarnationis .1195. Indictione xij. Regnante Domino
Henrico Romanorum Imperatore gloriosissimo, & Rege
Siciliae anno Regni huius in Thæthonia XXV. Imperij
IIII. Regni autem Siciliae I. Ego Corradus Imperiali au-
thoritate Cancellarius yna cum Domino Valdero Regni
Siciliae, & Apuliae Cancellario recognoui. Datum Apud
Barum, per manus Alberti Imperiali Aulae Prothonota-
rij. 3. Cal. Aprilis.

Anno verò sequenti, cum adhuc Corpus Sancti Guiliel-
mi à variis langoribus per eius contactum infirmos cura-
ret, D. Daniel ab Hac vita discedens migravit ad Domi-
num, & VI. eligitur Abbas D. Gabriel nomine, cuius
vita perfectionem Cælestinus III. Sanctæ Sædis Apostoli-
cæ Pontifex Maximus, à multis fidelibus audiens, de con-
sensu Cardinalium subsequens Priuilegium misit.

BVLLA COELESTINI. III.

D. Gabriel VI.
Abbas Montis
Virginis.

Bulla Coelesti-
III. Pont.
Max. concessa
1197.

COELESTINVS Episcopus, Sernus seruo-
rum Dei. Dilectis filiis D. Gabrieli Abbati
Monasterij Sanctæ Mariæ Montis Virginis,
eiusq; Monachis, tam præsentibus, quam fu-
turis regularem vitam professis in perpetuum religiosam
vitam eligentibus Apostolicum conuenit ad esse præsidium,
ne forte cuilibet temeritatis incurſus, aut eos à propoſi-
to reuocet, aut robur (quod absit) Sacræ Religionis in-
fringat. Ea propter (dilecti in Domino filij) Vestris iustis
postulationibus clementer annuens, & præfatum Mona-
sterium Sanctæ Dei Genitricis, & Virginis Mariæ de Mō-
te Virgine, in quo diuino estis Mancipati obsequio, ad
exemplar prædecessorum nostrorum Fe. Re. Alexandri
III. & Lucij III. Romanorum Pontificum sub Beati Pe-
tri in nostra protectione suscipimus, & præsentibus scri-
pti Priuilegio communimus inprimus siquidem statu-
tes, vt ordo Monasticus secundum Dominum, & Beati
Benedicti Regulam in eodem Monasterio institutus esse
digno-

dignoscitur perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter
 obseruetur. Propterea quascunq; possessiones, quæcunq;
 bona Iddem Monasterium, quod in præsentiarum iuxte,
 & canonicè possidet, aut in futurum concessione Ponti-
 ficum, largitione Regum, vel Principum oblatione fide-
 lium, seu alijs iustis modis præstante Domino poterit adi-
 pisci firma vobis, vestrisq; successoribus illibata perma-
 neant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda voca-
 bulis, locum ipsum in quo præfatum Monasterium situm
 est, cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Iu-
 liani, cum Hospitali in Territorio Abelleni, & in eodem
 Territorio terras, vineas, castaneta, & hortos. In Terri-
 torio Castri submontis terras, vineas, & castaneta. Ter-
 ram Mercuriani, cum omnibus pertinentiis suis. Eccle-
 sias Sancti Nicolai, & Sancti Basilij. Ecclesiam Sanctæ Mar-
 garitæ, tam in oblationibus, quam in possessionibus. In
 Tenimento Abelleni Ecclesias Sancti Marci, Sancti Dä-
 miani. Quicquid iuris habetis in Ecclesia Sancti Nicolai,
 & homines, & possessiones quas ibi habetis in eodem te-
 nimento, possessiones quas habetis in Monteforte. In
 Tenimento Atripaldi Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Agello,
 & alias possessiones, quas ibidem habetis, homines, &
 alias possessiones, quas habetis in Candida: possessiones
 quas habetis in Cripta. In Territorio Cicalæ Ecclesiam
 Sanctæ Mariæ de Pleſco, & homines, & possessiones, quas
 ibi habetis, homines, & possessiones, quas habetis in Ca-
 salo Baiani. In tenimento Palmæ Ecclesiam Sanctæ Crucis,
 & homines, & Molendinum, & alias possessiones, quas
 ibi habetis. In tenimento Sancti Seuerini Ecclesiam San-
 ctæ Andree, homines, Molendinum, & alias possesio-
 nes, quas ibidem habetis. Homines, & possessiones quas
 habetis in tenimento Montorii. Domos, & possessiones
 quas habetis in Salerno. Possessiones quas habetis in te-
 nimento Auerſæ in Casale Cafecimiani. Possessiones quas
 habetis in tenimento Theani. Possessiones quas habetis
 in tenimento Capuæ. Possessiones quas habetis in tenimē-
 to Montistufculi. Ecclesiam Sancti Ioannis, Ecclesiam
 Sanctæ Mariæ, & Ecclesiam Sancti Bartholomei, cum
 hominibus, & possessionibus quas ibidem habetis. Homi-

nes, & Molendinum, & alias possessiones, quas habetis in tenimento Tusi. Possessiones, quas habetis in tenimento Magdaloni. Possessiones, quas habetis in tenimento Argēti. Possessiones, quas habetis in Limatula. Homines, & possessiones, quas habetis in tenimento Parolisi. Homines, domos, & possessiones, quas habetis in Castro Ceruinariæ. In Beneuentana Ciuitate Ecclesiam Beatorum Apostolorum, Philippi, & Iacobi, Domos, & vineas, & alia tenimenta, quæ ibidem habetis. Ecclesiam Sancti Marci de Petra Policina, cum hominibus, & possessionibus, & pertinentiis suis, & alia tenimenta, quæ ibidem habetis. Ecclesiam Sancti Petri à Palmaria, cum pertinentiis suis, & alia tenimenta, quæ ibidem habetis. In tenimento Lapisii Ecclesiam Sanctæ Martæ, & homines, & possessiones, quas ibidem habetis. In tenimento Taurasis Molendinum, & alias possessiones. In tenimento Frequenti Ecclesiam Sancti Nicolai, & homines, & possessiones, quas ibidem habetis. In tenimento Vici Ecclesias Sancti Ioannis, homines, Molendinum, & balcatoria, & alias possessiones. In tenimento Bisaccæ Ecclesiam Sancti Petri, & alias possessiones. In tenimento Asculano Ecclesiam Sancti Petri, & alia possessiones. In tenimento Amandi Ecclesiam Sanctæ Mariæ, & Ecclesiam Sancti Marci, & alias possessiones, domos v3. & Vineas. In Maula denterici Ecclesiā Sanctæ Mariæ, & alias possessiones. In Castello Magno Ecclesiam Sancti Christophori, & alias possessiones, homines, molendinum, & alias possessiones, quas habetis in tenimento Montellæ. In Ciuitate Troiana, domum, vineas, & terras. In loco qui dicitur Sclau, Ecclesiam Sancti Mauri, cum possessionibus, quas ibidem habetis. In tenimento Celentæ, Ecclesiam Sancti Spiritus, cum omnibus pertinentiis suis. In tenimento Massæ Ecclesiam Sancti Honusfrii, cum Molendinis, vineis, & aliis possessionibus, & cum omnibus pertinentiis suis. In Tenimēto Corneti, Ecclesiam Sancti Helix, domos, vineas, & alias possessiones, quas ibidem habetis. Possessiones, quas habetis in tenimento Dianæ; in tenimento Turbit, Ecclesias Sanctæ Margaritæ, & Sanctæ Mariæ de Oliuis, Molendinum, vineas, & alias possessiones, quas ibidem habetis.

betis. In tenimēto Sancti Clerici, Ecclesiam Sanctæ Mariæ, de Angelis, homines, vineas, & alias possessiones. Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Fontibus, vineas, & alias possessiones, quod ibi habetis. In tenimento Albani, & Tricani Ecclesiam Sancti Leonis, Christophori, atq; Iconij, domos, vineas, & possessiones. Ecclesiam Sanctæ Helenæ, cum vineis, & aliis possessionibus. Ecclesiam Sancti Martini, cum vineis, & possessionibus. In Castro Sanctæ Agatæ de Apulia, domos, molendinum, oliuetum, vineas, & alias possessiones, quas ibidem habetis. In Castro Criptæ, domos, & alias possessiones. In Ciuitate Ariani, domos, vineas, & possessiones. Ecclesiam Sancti Siuelftri in tenimento frequenti. In tenimento Paterni Ecclesiam Sancti Clerici, & alias possessiones. In Castello Veteri, homines, & alias possessiones. In tenimento Rocchæ Sancti Felicis, Ecclesiam Sancti Cesarij, & Ecclesiam Sancti Nicolai, & homines, & possessiones, quas ibidem habetis. Sanè Noualium vestrorum, quæ propriis manibus, aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis animalium, nullus à vobis decimas exigere, aut extorquere præsumat; liceat quoq; vobis Clericos, vel Laicos, liberos, & absolutos à seculo fugientes, ad conuersionem recipere, & eos absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, vt nulli fratrum vestrorum post factam in Monasterio vestro professionem, fas sit absq; Abbatis sui licentia de eodem loco discedere, discedentem verò absq; communium litterarum vestrorum cautione, nullus audeat retinere: cum autem Generale Terræ interdictū fuerit liceat vobis Ianuis clausis exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis suppressa voce diuina celebrare officia, Crisma vero, Oleum Sanctum, Consecrationes altarium, seu Basilicarum. Ordinationes Clericorum, qui ad sacros ordines fuerint promouendi, & alia Ecclesiastica Sacramenta à diocesano suscipietis, siquidem catholicus fuerit, & gratiam, atq; communionem Apostolicæ Sædis habuerit, & ea vobis voluerit sine prauitate aliqua exhibere: alioquin liceat vobis quemcumq; malueritis catholicum adire Antistitem, gratiam, & communionem Apostolicæ Sædis habentem. Id nostra fretus auctoritate quod vos postulatis impendat;

pendat; libertate quoq; quam in donatione Ecclesiarum
 vestrarum, & receptionem mortuorum sepulturam, bone
 Mem. Ioannis Abellenensis Episcopi, cum suorum Cleri-
 corum assensu rationabili dispositione concessit. Nos
 etiam auctoritate Apostolica confirmamus, & firmam in
 posterum decernimus permanere. Sepulturam quoque
 ipsius loci liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni,
 & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, ni-
 si forte excommunicati, vel interdicti fuerint, nullus assi-
 stat salua v3. iustitia illarum Ecclesiarum à quibus corpo-
 ra assumuntur, Obeunte verò te nunc eiudem loci Abba-
 te, vel tuorum quolibet successorum nullus ibi qualibet
 subreptionis astutia, vel violentia ponatur, nisi quem fra-
 tres communi consensu, vel fratrum pars maioris, & sanio-
 ris consilij secundum Dei timorem, & Beati Benedicti Re-
 gulam prouiderint eligendum, decernimus ergo, vt nulli
 omnino hominum liceat præfatum Monasterium temere,
 perturbare, vel possessiones auferre, vel ablatas retinere,
 minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed om-
 nia integrè conseruentur eorum pro quorum gubernatio-
 ne, ac sustentatione cōcessa sunt, vsibus omnimodis pro-
 futura. Salua Sædis Apostolicæ auctoritatæ, & Diocesa-
 ni eius in quo fueritis: Iustitia, siqua ego in futurum Ec-
 clesiastica, secularisq; persona, hanc temerè constitutionis
 paginam scienter contrauenire temptauerit, secundo, ter-
 tiouè commonita nisi reatum suum cōgrua satisfactione
 correxerit, potestatis orisue sui omni tēpore careat reūq;
 se diuino iudicio existere de ppetrata iniquitate agnoscat,
 & à Sacratissimo Corpore, Sanguineq; Dei, & Domini Re-
 demptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, ac in extremo exa-
 mine districtæ ultioni subiaceat, cunctis autem eidem lo-
 co sua iura seruatibus sit pax Domini Nostri Iesu Christi:
 quandoq; & hic fructum benedictionis percipiat, & apud
 districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniat. Amen.
 Amen. Amen.

S.	1	P.	Ego Cœlestinus Catholica Ecclesiæ Ep̃s.
S.	1	P.	Ego Octavianus Ostien. & Velletr. Ep̃s.
Coelestinus			Ego Petrus Portuen. & Sanctæ Rufinæ Ep̃s.
Papa III.			Ego Petrus Sanctæ Cicerilæ Pater Cardinalis.
			Ego

Ego Ioannes tituli Sancti Clementis Cardinalis Viterbiensis, & Tuscanensis Episcopus.

Ego Guido Sanctæ Mariæ Transiberim, tituli Calisti Pater Cardinalis.

Ego Cranth tituli Sancti Laurentij Lucina. Pater Cardinalis.

Ego Ioannes tituli Sanctæ Priscæ.

Ego Gratianus.

Ego Berardinus.

Ego Gregorius.

Ego Lotharius.

Ego Nicolaus.

Ego Gregorius.

Datum Lateran. per manum Gentij Sanctæ Lucie in Orthea Dia. Cardinalis Domini Papæ Camerarij. 2. Non. Nonemb. Indictione iij. Incarnationis Dominicæ. Anno 1197. Pontificatus Domini Cælestini anno septimo.

Corpus autem Gloriosissimi Sancti Guilielmi, cum tot miracula faceret ad præsens magno veneratur honore in Aedicula sibi dicata in Monasterio Sancti Saluatoris de Guleto in medio sanctorum corporum Apostolorum, Philippi, & Lucæ Euangelistæ.

IN QVO SACRARIO HE SVNT

notatæ Reliquiæ.

CORPVS Sanctissimi Guilielmi Confessoris, & Religionis virorum, & monialium Montis Virginis de Monte fundatoris. Euangelium quod propriis Sanctus Lucas, scripsit manibus.

Ampulla Lactis Sanctissimæ Virginis Mariæ.

Corpus Sancti Philippi Apostoli.

Corpus Sancti Lucæ Euangelistæ.

De Manna quam Deus pluuit in Deserto, quæ conseruabatur in vrna.

Baculum Sanctissimi Guilielmi.

Reliquiæ Sanctorum Apostolorum, Petri, & Pauli. Et multæ aliæ

et alia prout ibi videri possunt.

Ab hoc autem loco de istorum predictorum Corporum fuerunt translata Reliquia ad Virgineum Montem, magno cum honore.

Humerus Sancti Philippi Apostoli:

Brachium Sancti Lucae Euangelistae, quo Virginis imaginem predictam, depinxit.

Brachium Sanctissimi Guilielmi predicti Monasterij fundatoris, in vasis Argenteis recondita.

IN SANCTUARIO MAGNO VBI

sequentes inueniuntur.

Corpora Sanctorum.

CORPVS Sancti
Festi Diaconi, &
Martiris.

CORPVS Sancti De
siderij Subdiaconi.

Corpus Sancti Victoris Epi
scopi, & Mart.

Corpus Sancti Modestini Epi
scopi, & Mart.

Corpus Sancti Crispi Epi
scopi, & Mart.

Corpus Sancti Mercurij Mi
litis, & Mart.

Corpus Sancti Hermolai Epi
scopi, & Mart.

Corpus Sancti Nicadri Ma.

Corpus Sancti Liani Marty.

Corpus Sancti Mauri Mart.

Corpus Sanctorum Iasonis,

Mauri, & Crispi MM.

Corpora trium Puerorum,

Sidrac, Misac, & Abdena-

go, sed haec tria tantum in
Altari maiori conduntur.

Corpora SS. Pontificum, &
Confessorum.

Corpus Sancti Barbati Ar-
chiepiscopi Beneuen.

Corpus Sancti Deodati Epi
scopi, & Confess.

Corpus Sancti de Audini Epi
scopi, & Confess.

Corpus Sancti Constantii
Episcopi, & Confess.

Corpus Sancti Maximi Epi
scopi, & Confess.

Corpus Sancti Marci Con-
fessoris.

Sanctorum Abbatum Montis
Virginis.

Corpus Sancti Paschafii VII.
Abbatis Montis Virginis.

Corpus Sancti Marci Abba-
tis Montis Virginis.

Corpus Beati Ioannis IIII.
Abbatis Montis Virginis.

SS. Virginum.

Corpus Sanctae Iulianae Vir.
& Marty.

De San-

De Sanguine infra scriptorum.

Sanguis Sancti Ioannis Baptiste.

Sanguis Sancti Bartholomei Apostoli.

Sanguis Sancti Georgij Martyris, & militis.

Sanguis Sancti Theodori Marty.

Sanguis Sancti Mercurij M.

Sanguis Sancti Sebastiani Militis, & Marty.

Diversæ Reliquiæ.

De Pane Cænæ Domini.

De Ligno Crucis Domini.

De Velo Virgîs Gloriosæ.

De Sepulcro Domini.

De Sancto Petro Apostolo.

De Sancto Paulo Apostolo.

De Sancto Andrea Apostolo.

De Sancto Philippo Apost.

De Sancto Iacobo Aposto-

lo, & eius vestimentis.

De Sancto Sisto Papa.

De Sancta Cornelia.

De Sancto Martino.

De Sancto Augustino Episcopo.

De Sancto Cipriano.

De Sancto Calsiano.

De Sancto Antonino Mart.

De Duodecim Fratribus.

De septem Fratribus.

De Sancto Iuliano Marty.

De Sancto Tiburtio Marty.

De Sancto Valeriano Mart.

De Sancto Maximo Marty.

De Sancto Vincentio Mart.

De SS. Faustina, & Ionita Martyribus.

De SS. Petro, & Marcellino.

De Sancto Felice Episcopo, & Marty.

De Sanctis Largo, & Smaragdo, MM.

De Sancto Zosimo episcopo.

De Sancto Seuerino Episcopo.

De Sancto Prospero Mart.

De Sancto Gregorio Papa.

De Sancto Vitaliano Episcopo,

De Sancto Prisco Episcopo.

De Sancto Sauino Episcopo.

De Sancto Gaudioso.

De Sancto Elutherio.

De Sancta Ansa Matre eiusdem.

De Sancto Marcellino Episcopo.

De Sancto Rosio Episcopo.

De Sancto Martiano Episcopo.

De Sancto Tamaro Episcopo.

De Sancto Carzio Episcopo.

Sanctarum.

De Sancta Maria Magdalena.

De Sancta Barbara Virg. & Martiy.

Tricia Sanctæ Margaritæ.

De Vestimentis Sanctæ Catharinæ.

De Sancta Iuliana Virg.

E

De San-

De Sancta Eutitia Virg.
De Sancta Cecilia Virg. &
Marty.
De Sancta Felicitate Virg.
& Marty.
De Sancta Petronilla.
De Sancta Lucia.
De Sancta Hælena.
De Sancta Scolastica.

De Sancta Agata.
De Sancta Eulalia.
De Sancta Triphomena.
Et multæ altæ Reliquiæ quo-
rum nomina ignorantur.
Sed harum maxima pars in
vasis nunc videntur Argē-
teis.

VII. Abbas
Pascasius San-
ctus.

VIII. D. Ga-
briel.
VIII. Sanctus
Donatus.

X. D. Ioannes.

Anno 1220.
precibus San-
ctissimi Guiliel-
mi puer clau-
dus sanatur.

D. Gabriele Abbate VI. mortuo. Septimus fuit electus
diuino spirante numine Pascasius Sanctus, cuius Corpus
Sanctissimum, inter Sanctorum Corpora, in Sanctuario
prædicto reperitur ad præses, suæ enim sanctitatis merito
sicut cum Christi dilectis obdormiuit in terra, ita cum ele-
ctis gaudet in cœlis. Post interitum cuius D. Gabriel Ab-
bas successit VIII. Ipsoq; mortuo Sanctus Donatus, qui
magno cum honore in Ciuitate Acernij ab illius Ciuitatis
ciuibus veneratur, & colitur, Abbas eligitur nonus anno.
1208. (quorum Sanctorum vitæ posterius enarrabuntur)
ac ab huius seculi vita egrediens. D. Ioannes X. Abbas
omnium patrum consensu eligitur, Istius etenim tempore
puerulus claudus sues dam pasceret, & claudicando, ne
agris damnum inferrent, insequeretur, ad Sanctissimi Gui-
lielmi preces maxima deuotione se vertit, qui sanus ad suâ
fuit regressus domû, & sero dum interrogaretur à suis,
illis Sanctissimi Guilielmi precibus, sanum se esse respon-
dit. Tèpore quo Federicus Romanorum Imperator Au-
gustus Italiæ erat anno 1220. Qui D. Ioannis Abbatis
præsentis Religionem intelligens ei subsequens Priuile-
gium misit.

PRIVILEGIUM FEDERICI
Imperatoris.

Priuilegiū Im-
peratoris Fede-
rici filij Hen-
rici, & Cōstan-
tine.

EDERICVS Dei gratia Romanorum Im-
perator semper Augustus Rex Siciliæ. Quoti-
cens obtentu superni numinis ad Ecclesiarum
loca Venerabilium cultus, aciem intentionis
nostræ

nostræ conuertimus, & eorum profectus, & commoda piæ nostris oculis inueniemur ad sublimitatis potentie cumulum nostræ potestatis virtus erigitur, & Maiestatis nostræ solum pietatis titulo largius decoratur. Nihil. n. iustias: nil dignius poterit reperiri quam vnde nobis bona perueniunt illo nostræ liberalitatis munere conferuntur: Hæc siquidem ducti, consideratione laudabili, diligentius attendentes religionem, & honestatem D. Ioannis venerabilis Abbatis, & aliorum monachorum sacri-Monasterii Glorioso Virginis Mariæ de Monte Virginis obtentu diuine pietatis, & spe retributionis æternæ, necnon ad laudem, & gloriam ipsius Reginæ Virginum, pro salute quoq; Diuorum Augustorum parentum nostrorum memoriæ recolēdæ, & de consueta nostræ Munificentie maiestatis Monasterium ipsum Abbatem, monachos, conuersos, Terram Mercuriani, Casalia, homines, & vassallos ipsius Monasterij, cum omnibus obedientiis, Ecclesiis, Hospitalibus, tenementis, possessionibus, redditibus, molendinis, iuribus, libertatibus, mobilibus, & immobilibus, vniuersis quibuscunq; introitibus, ad ipsum Monasterium pertinentibus, & personis ei subditis in quacunq; parte Regni, & Imperij nostri commorantibus sub speciali protectione, & defensione nostræ Maiestatis suscipimus, & ab omni molestatione, inquietatione, collectis, adiutoriis, datis, exactionibus, alijsq; grauaminibus omnibus, & seruitiis personarum, realibus, & rebus personarum ipsarum perpetuo liberos, & securos esse censemus, possessiones etiam, Ecclesias, Hospitalia, tenimenta, redditus, molendina, libertates, Terram Mercuriani, Casalia, Homines, Vassallos, & vniuersa mobilia, & immobilia, ac omnes retro Pontificum Regum, Imperatorum, Principum, Ducum, Comitum, Baronum; seu quorumcunq; aliorum hominum vtriusq; sexus concessiones libertates, donationes, oblationes, confirmationes, venditiones, commutationes, seu quocunq; alio titulo alienationes, secundum tenorem priuilegiarum, & instrumentorum dicti Monasterii eidem datas, seu factas, quæ nunc prænominatum Monasterium tenet aut in posterum concessione, liberalitate, donatione, oblatione, confirmatione, emptione, permutatione, alienatione, seu

quocunq; alio modo, domino annuente iuste poterit adipisci, omni nostra, nostrorumq; hæredum, vel successorum, seu partis reipublicæ, vel fidelium nostrorum contrarietate, vel inquietatione, seu aliqua perturbati one remota, rata esse volumus ipsi sacro Monasterio, & libera semper absq; omni seruitio, & adiutorio personali, reali, rebus, personarum ipsarum nostræ reipublicæ, & fidelibus nostris debito, ac perpetuo Imperiali autoritate in elemosinam eidem Monasterio confirmamus. Concedimus etiam, vt hi monachi, vel conuentus per se, vel per nuntios familiares suos, seu homines, & vassalli illius Monasterii, & obedientiarum, & locorum eidem subditorum, cum eorum animalibus, de quibuscunq; rebus oneratis ierint, & redierint, seu aliqua emerint, vel vendiderint pro eorum vtilitate per totum regnum, & Imperium nostrum, nullum in tota terra nostri dominii. Comitum, Baronum, Militum, & aliorum fidelium nostrorum plateaticum, aut iustitiam aliquam ab eis propter hoc exigat, aut tollat, sed libere, & absq; cōtrarietate semper permittatur abire. Volumus insuper, & iubemus, vt de animalibus ipsius Monasterii obedientiarum, locorum, pastorum, hominum, & vassallorum suorum secure, & libere sub nostra protectione semper eant, & redeant, maneant; & pascantur per totum Regnum, & Imperium nostrum in quacunq; parte fuerint repertæ, tam per terram nostri dominii, quam Comitum, Baronum, Militum: & aliorum fidelium nostrorum, & ligna etiam virida & sicca fratres dicti Monasterii, & locorum suorum, ac homines, & vassalli eius pro eorum iusta vtilitate, per totam terram nostri dominii, & prædictorum fidelium nostrorum. Sine cuiuscunq; contrarietate semper accipiant. Præcipimus etiam firmiter Imperiali autoritate, vt homines, & vassalli, qui ad ius prædicti Monasterii pertinent, vel domino dante in futurum pertinere noscentur, nullum grauium ab aliquo, seu molestiam patiantur, sed eos ab omnibus seruitiis, adiutoriis, & grauaminibus personalibus, realibus, & rebus personarum ipsarum liberos esse volumus perpetuo, & immunes. Nec sacramentum fidelitatis, & securitatis ipsi homines, & vassalli, de quibuscunq; possessionibus, & bonis eorum quæ habent, ubiq; per totum nostrum

strum Regnum, & Imperium, tam per terram nostri domanii, quā prædictorum Comitum, Baronum, Militū, & aliorum fidelium nostrorum alicui nunquam præstare cogantur, nisi nobis, & hæredibus nostris, & Abbatibus, ac rectoribus eiusdem Monasterij, nec ipsi etiam dominus Abbas conuentus præfati Monasterij sacramentum fidelitatis, & securitatis de bonis eorum omnibus nunquam præstare cogantur alicui, nisi nobis, & hæredibus nostris, & nullus audeat, nec præsumat in eodem Monasterio obedientiis, & locis suis, neq; in terra Mercuriani, Casalibus, hominibus, & uassallis, eiusdem Monasterij exactionē, adiutorium aut collectam aliquam, seu seruitium aliquod, & grauamen personale, reale, & rebus personarum ipsarum facere, vel imponere, in quacunq; parte, Regni Imperii nostri tam per terram nostri domanii, quā prædictorum Comitum, Baronum, Militum, aliorum fidelium nostrorum fuerint reperti, aut degere videbuntur. Insuper de possessionibus, quas iddem Monasterium tenet, & aliis concesserit ad tenendum, ac de hominibus, & uassallis eiusdem Monasterij in ciuilibus quæstionibus curiam ipsū Monasterium, & clementius semper habere concedimus, & ipsum Monasterium, ac homines, & uassallos eius ad alienam curiam contrahi. In omnibus supradictis Imperiali benignitate prohibemus, & neq; Monachi, seu Conuersi eiusdem Monasterij: obedientiarum, & locorum eius pro qualicunq; maleficio commissio, vnde personæ eorum lædi possent, excepto crimine prodicionis, seu læsæ Maiestatis nostræ trahantur ad alienam Curiam, sed per eorum Abbatem compellantur ad iusticiam faciendam, ne dimissis diuinis officiis Monachi, seu Conuersi extra Monasterium eorū sumptibus, & laboribus fatigentur. Volumus etiam, & concedimus de nostra plena liberalitate, vt homines dicti Monasterij, & obedientiarum eius, ac homines, & uassalli ipsius Monasterij, omnes libertates, bonos vsus, & consuetudines semper habeant: quas tempore Regis Guilielmi habuerunt; Quas ipsis volumus, & concedimus perpetuo conseruari. Et si qua mala consuetudo in eodem Monasterio, seu in aliquibus de supradictis locis suis, rebus, vel possessionibus, aut Terræ Mercuriani, Casalibus, hominibus, &

bus, & vassallis dicti Monasterii hæcenus fuit imposita, in tota terra nostri domanii, & prædictorum fidelium nostrorum omnino deinceps debeat, & non valeat in futurum; præterea inhibemus, & firmiter præcipimus, vt infra claustra prædicti Monasterii Fratrum, obedientiarum suarum nulla temeraria præsumptio, seu violentia, seu illicita conuentio fiat. Vnde Fratribus eiusdem Monasterii scandalum, siue damnum aliquod valeat suboriri, & si quis malefactor pro qualicunq; maleficio, commisso, excepto crimine prodicionis, seu lætæ Maiestatis nostræ: confugium fuerit ad dictum Monasterium, donec idem malefactor ibidem manserit ad seruitium eiusdem Monasterii: nullus audeat, vel præsumat ibidem per vim capere, seu exinde extrahere violentè. Concedimus etiam, & perpetuo confirmamus ipsi Sacro Monasterio beatæ Mariæ Virginis per Reuerentiam Reginæ Virginum, ad cuius laudem, & gloriam ipsum Monasterium est constructum, quæcunq; in privilegiis Imperatoris, & Imperatricis parentum nostrorum diuorum felicitum Augustorum, & aliorum felicium Regum prædecessorum nostrorum de immunitatibus, libertatibus, & concessionibus ipsius Monasterii obedientiarum locorum, & vassallorum suorum apertius continentur; Necnō, & Terram Mercuriani cum omnibus hominibus, tenimentis, iuribus, libertatibus, & pertinentiis suis francam, & liberam ab omni seruitio personali, & reali, & rebus personarum ipsarum & ab omnibus collectis, adiutoriis, datis, exactio nibus, aliisq; grauaminibus; quam quidem progenitores nostri diui Augusti, Memoriam recolendæ ipsi Sacro Monasterio, in clæmosinam donauerant, & concesserunt francam, & liberam ab omni onere seruitutis, & à collectis, adiutoriis, datis, exactio nibus, aliisq; grauaminibus omnibus prout in eorum privilegiis ab eisdem ipsi Monasterio Confectis, exinde plenius continetur, quæ omnia vidimus & tenorem ipsorum inspeximus diligenter nullo vltius necessario ostendenda, & ipsorum inspicienda, & legenda tenore, quia vidimus, & sciimus, ea absq; alio vitio vituperatione confecta. Confirmamus etiam ipsi Monasterio concordiam ex commissione Curie nostræ communiter factam inter ipsum, & Robertum Malherbam dominum Submontis

montis fidelem nostrum prout ipsius concordie publicū
contraet instrumentum. De questione quam idem Ro-
bertus mouerat contra ipsum Monasterium, de aliquibus
redditibus, & seruitiis quæ ab eodem Monasterio, & ho-
minibus Casalibus eiusdem quod dicitur Fontanellæ cum
instrumentis requirebat. Insuper concedimus, & confir-
mamus ipsi Monasterio habere, & percipere perpetuo de
lacu Alesinæ annuatim sexaginta fertas anguillarum de
grossis, & supergrossis, quas quidam Mattheus Comes
Alesinæ concessit, & donauit ipsi Monasterio semper ha-
bere ibidem, & percipere annuatim prout ipsius donatio-
nis, & concessionis publicum continet instrumentum. Ad
maiores quoque cautelam quædam de prædictis omnibus
quæ ipsi Monasterio. Confirmamus propriis duximus no-
minibus exprimenda. Videlicet, Hospitale Sancti Thoma-
sii. quod est in pede Montis ipsius Monasterii, & Casale Fon-
tanellæ quod est eiusdem Monasterii: quod est situm inter dictum
hospitale, & castrum Submontis. Ecclesiam Sancti Iacobi
de Beneuento. Ecclesiam Sancti Ioannis de Marcopio. Ec-
clesiam Sancti Ioannis, & Casale de Aquaria eiusdem Ec-
clesiæ in Territorio Vici. Ecclesiam Sancti Petri de Russe-
tani in Territorio Roccæ Sanctæ Agathæ. Ecclesiam San-
cti Petri in plano in Territorio Ascoli. Obedientiam, &
Hospitale Troiæ. Ecclesiam sanctæ Mariæ de Oliua, in Ter-
ritorio Tuluæ, quasdam Ecclesias, & triginta casatas ho-
minū, In sancto Clerico de Tricarrico. Ecclesiā sancti Ho-
nufrii, & Casale de Massa eiusdem Ecclesiæ: Obedientiam,
& hospitale Ebuli. Obedientiam in Casale Sancti Marza-
ni, & Hospitale Pauperum de Nuceria, & donationem, &
concessionem nostram de aqua sancti Mauri in Nocera,
deriuando eam in vtilitatē dicti Monasterii, & de nouo ibi-
dem Molendina, & Fusaria condendi. Ecclesiam sancti Ia-
cobi in Territorio Lauri. Ecclesiam sanctæ Mariæ de Ple-
sco. & Casale Casæ Guarcianæ eiusdem Ecclesiæ. In Terri-
torio Cicale. Ecclesiam sanctæ Mariæ Regalis. In Magda-
lono, & concessionem, ac donationem nostram de foresta
nostri domanii. In Territorio eiusdem Terræ, & Octo casa-
tas Villanorum in eadem Terra. Obedientiam in Casale
Baiani de Auella. Ecclesiam sancti Ioannis de Argentio.
Ecclesiam

Ecclesiā sanctæ Crucis ī Territorio Palmæ. Obedientiam
 Casæ Cognanzæ in Territorio Auerfæ. Ecclesiā Sancti Fe-
 licis in Neapoli, & tam omnes prædictas Ecclesias, obedi-
 étias, hospitalia, & Casalia, quam etiam omnes alias Ec-
 clesias obedientias, hospitalia, loca, & casalia, sicut ea ubi-
 q; per totum Regnum, & Imperium nostrum, Monasteriū
 ipsum iuste dignoscitur pertinere, cum omnibus homini-
 bus, vassallis, possessionibus, tenementis, redditibus, molē-
 dinis, iuribus, libertatibus, iustitijs, & pertiū. eorundem
 prout in eisdem Monasteriis privilegijs, instrumentis, iuri-
 bus, & alijs scriptis publicis plenius continetur. De Abū-
 dantiori gratia nostra pro remedio quoq; feliciū Regū
 prædecessorum nostrorum, & feliciū Augustorum pro-
 genitorum nostrorum, memoriæ recolendæ, ac pro salute
 principaliter nostra donamus, & liberè concedimus in ele-
 æmosinam ipsi sacro Monasterio, ac perpetuo confirma-
 mus. Statuimus itaq; & Imperiali firmamus edicto, vt
 nulla persona alta, vel humilis, Ecclesiastica, vel secularis
 prædictum Monasterium, Ecclesias, & loca ei subdita, Ter-
 ram Mercuriani, Casalia, homines, vassallos, possessiones,
 tenementa, iura, & libertates eorundem, seu seruos Dei ibi
 dem, siue alibi diū noctuq; orationibus insistentes, pro no-
 bis, ac Regni, & Imperii statui, diuinam gratiam exorātes.
 contra mandatum istud præsumat aliquatenus inquieta-
 re, nec contra hoc nostræ protectionis, concessionis, do-
 nationis, & confirmationis priuilegium venire audeat, vel
 præsumat, nec cum temerario autu modo aliquo violare.
 Quod qui præsumperit in vindictam suæ temeritatis cen-
 tum libras auri pro pœna componat, mediam partem cam-
 meræ, mediam verò partem iniuriam passis. Ad huius er-
 go protectionis, concessionis, donationis, & confirmatio-
 nis nostræ memoriam, & robur perpetuo valitarum præ-
 sens priuilegium per manus Iacobi de Catania Notarii fi-
 delis nostri scribi, & sygillo Maiestatis nostræ iussimus cō-
 muniri. Anno, mense, & indictione subscriptis. Datū apud
 Sanctum Germanū. Anno Dominicæ incarnationis. 1220.
 Mense Decembris, Indictionis nonæ. Regnante Domino
 nostro Federico Dei gratia Romanorum Imperatore
 semper Augusto. Rege Siciliæ. Imperij eius Anno primo
 Regni Siciliæ anno 22. feliciter. Amen.

PRIVILEGIUM FEDERICI

Imperatoris.

FEDERICVS Diuina fauente clementia Romanorum Imperator semper Augustus Rex Siciliz: Iustum quidem est, & rationi conueniens, vt Summo Principi Deo specialiter curam regnantium militet, à quo libram iustitiz, & regendi percipiunt, ideoq; magnifice accedit ad titulum Imperiale dignitatis, Cum ad Ecclesiarum, & locorum Venerabilium Cultus Acie intentionis sue conuertit, & eorum prouectus, & commoda pax mentis oculis intuetur. Per presentis Priuilegium Notum facimus, vniuersis fidelibus nostris, tam presentibus, quam futuris, quod post solemnem Curiam nostram nouiter Caput celebratam, ubi inter cetera, quae generaliter statuimus obseruanda Priuilegia omnia ab obitu Regis Guilielmi bonae Memoriae facta resignati praecipimus Coram nobis D. Ioannes Venerabilis Abbas Sanctae Mariae Montis Virginis, iusta generale mandatum nostrum. Quaedam priuilegia nostra, & Imperatoris, ac Imperatricis felicitis recordationis Parentum nostrorum, nostrae Curiae resignauit, per quae nos, & idem Augusti recipiebamus dictum Monasterium, & omnia bona ipsius, sub speciali protectione, & defensione nostra, Concedentes, & confirmantes eidem Monasterio omnes possessiones, Ecclesias, & loca ei subdita, hospitalia, tenimenta, molendina, Redditus, Casalua, homines, vaxallos, iura, libertates, mobilia, & immobilia, vniuersa, quae nunc habet, vel habere poterit in futurum libertates, per totum Imperium, & Regnum Siciliz. Nec non, & terram Mercuriani, cum omnibus hominibus, possessionibus, iuribus, libertatibus, & pertinentiis suis, prout in eiusdem Monasterij Priuilegiis, instrumentis, iuribus, & aliis scriptis publicis continetur. Et Pascha libera per totum Regnum, & Imperium; pro animalibus suis, obedientiarum locorum iustorum hominum, & vaxallorum suorum, & in eiusdem Monasterij obedientiam, & loca eius, ac omnes homines, & vaxalli Castri v3. Mercuriani, Casalium aliorumq;

*Priuilegium
Secundum Fe-
derici Impera-
toris.*

locorum suorum, omnium quocumq; titulo ad ipsum ubiq;
spectantes Monasterium perpetuo, ab omni molestia, in-
quietatione, collectis, adiutoriis, datis, exactionibus, pla-
teaticis, aliisq; grauaminibus omnibus, & seruitiis perso-
nalibus, regalibus, & rebus personarum ipsarum parti.
Reipublicæ, vel aliquibus fidelibus debitis. Pœnitus essent
immunes, & quod homines, & vaxalli eiusdem Monasterij
in quacumq; parte Regni, & Imperij fuerint, de quibusli-
bet possessionibus, & bonis eorum nemini præstent Sacra-
mentum fidelitatis, & securitatis, nisi nobis, & hæredibus
nostris, & Abbatibus, vel Rectoribus eiusdē Monasterij.
Nec ipsi etiam Abbas, & Conuentus præfati Monasterij
alicui præstent sacramentum fidelitatis, & securitatis nisi
nobis, & fidelibus nostris Concedentes, etiam ipsi Mona-
sterio, hominibus, & vaxallis eius omnibus ligna virida, &
sicca pro eorum iusta vtilitate semper accipere per totum
Regnum, & Imperium; nec non, & ipsum Monasterium
Regendi Curiam in ciuilibus quæstionibus de omnibus pos-
sessionibus suis, & quod ipsum Monasterium, homines,
& vaxalli eius nunquam Trahantur ad Curiam alienam,
neque Monaci, Neque Conuersi eiusdem Monasterij obe-
dientiarum, & locorum eius pro qualicumq; maleficio cō-
misso. Vnde persona eorum lædi possent, excepto crimine
proditionis, vel læsæ Maiestatis nostræ trahantur ad alie-
nam Curiam, sed per eorum Abbatem Compellantur ad
Iustitiā faciendam. Et quod omnes libertates, bonos vsus,
& consuetudines fratres dicti Monasterij, ac homines, &
vaxalli eius semper habeant libere, quas tempore Regis
Guilielmi habuerunt. Et si qua mala consuetudo imposi-
ta fuit hætenus ipsi Monasterio, obedientiis, locis suis, vel
rebus, possessionibus, Castro Mercuriani, Casalibus, homi-
nibus, & vaxallis ipsius Monasterij, per totum Regnum,
& Imperium, omnino non valeat, & deinceps deleant.
Prohibentes etiam vt infra claustrum Monasterij, obedien-
tiarum, & locorum suorum, nulla temeraria presumptio,
seu violenta, vel illicita conuentio fiat, vnde possit fratri-
bus damnum aliquod, seu scandalum sub oriri, & quod nul-
lus malefactor, pro qualicumq; maleficio commisso, exce-
pto crimine proditionis, vel læsæ Maiestatis, nostræ con-
sugiens

fugiens ad ipsum Monasterium donec ibi manserit, per vim capiatur ibidem, neque violenter exinde extrahatur, concedentes, & confirmantes, etiam ipsi Monasterio elemosinam sexaginta ferrarum anguillarum de grossis, super grossis annuatim percipiendam, & habendam de lacu Alefinæ ex donatione quodā Matthei Comitis Alexinæ prout ipsius donationis publicum continet instrumentū. Nec non & donationem; atq; concessionem nostrā olim ipsi Monasterio à nobis factam de foresta nostri domanii, & octo casatis villanorum in Magdalono, & de aqua sancti Mauri ipsam decimando pro velle, & vtilitate Monasterij, & de nouo construendi molendina, & fusaria, apud Noceriam in eadem aqua Sancti Mauri. Vnde prædicti Abbas, & Conuentus supplicarunt instanter celsitudini nostræ, vt prædicta omnia, & quæcumq; alia in Priuilegiis continebatur, prædictis restitutis sibi Priuilegiis ipsis, eidem Monasterio concedere, & cōfirmare perpetuo dignaremur. Verum cum piæ nostræ mentis, intentio opera nobis suadent pietatis: Ad id præcipue summa voti nostri se porrigat, vt retribuamus aliquid Domino pro omnibus his, quæ ipse retribuit nobis: Nos considerantes Sanctam Religionem, vitam laudabilem, & honestatem D. Abbatis, & Conuentus Monasterij ante dicti. Pro reuerentia Reginæ Virginis ad cuius honorem, & laudem idem Monasterium est constructum, pro salute nostra, & remedium animarum felicium Augustorum parentum nostrorum memoriarum recolendæ, prædictum Abbatem, Monachos, Conuersos, & successores eorum, Ipsumq; Monasterium, Ecclesias, obedientias, & loca ei subditas, Castrum Mercuriani, & Casalia, cum omnibus hominibus, & vaxallis, possessionibus, tenimentis, redditibus, molédinis, iuribus, libertatibus, & pertinentiis eorundem, sub speciali nostra protectione, & defensione recipimus, & restitutis eidem Abbati, & Conuentui, Priuilegiis supradictis concedimus, & perpetuo confirmamus, quæcumq; in Priuilegiis illis nostri, ac Imperatoris, & Imperatricis parentum nostrorum apertius, continentur; quæ vidimus, & tenorem ipsorum inspeximus diligenter, nullo vltcrius necessario ostendenda, & ipsorum inspicienda, & legenda, tenore. Quia vidimus, & sciimus ea

absq; aliquo vitio, & vituperatione confecta, Concedimus etiam, & confirmamus eidem Monasterio, concordiam, communiter factam inter ipsum Monasterium, & Robertū Malherbani Dominum Submontis de quaestione quorundam seruitiorum, & reddituum, quam idem Robertus mouerat, cōtra ipsum Monasteriū, & homines, Casalī eiusdem Monasterii, quod dicitur Fontanellæ, Coram Iacobo Frā cisco Iustitiero, & fidele nostro, prout ipsius Concordiæ publicum continet instrumentum. Præcipimus, & firmiter Imperiali dignitate, & de possessionibus pheudalibus, seu burgenfaticis, quas ipsum Monasterium habet, & possidet titulo concessionis, donationis, emptionis, permutationis, oblationis, seu legationis, vel quocunq; alio iusto titulo, ab obitu Regis Guilielmi Secūdi, prædecessoris nostri, & ante temporibus Regum, & Imperatorum Diuorum, Augustorum, Antecessorum nostrorum memoriæ recolendæ, vsq; nunc, nulla persona, alta, vel humilis occasione, Constitutionis nostræ in Curiam Caput, promulgatæ, de pheudis integraliter, reuocandis, & quod bona stabilia, per aliquos Ecclesiis, & religiosis locis oblata, vendi, vel alienari, debeant, infra annum audeat, vel præsumat, ipsum Monasterium exinde aliquatenus perturbare, & si quis voluerit reuocare ad pheudum suum: occasio Cōstitutionis prædictæ aliquas pheudales possessiones pheudi sui, seu aliquis, etiam voluerit vendicare, vel reuocare occasione dictæ Constitutionis nostræ aliquas possessiones burgenfaticas, quas Monasterium ipsum habet quas ipsi, vel sui prædecessores eidem Monasterio vendidissent, donassent, concessissent, permutassent, legassent, vel prius similiter obtulissent, nullatenus præsumat ipsum Monasterium exinde modo aliquo dissimulare, nec etiam perturbare, volentes ipsum Monasterium easdem possessiones pheudales, & burgenfaticas liberè, & pacificè habere, & possidere, absq; omni onere seruitutis perpetuæ, de nostra munificentia Maestatis Concedimus. Insuper, & volumus pro remedio, & salute animæ nostræ, & Diuorum Augustorum feliciū parentum nostrorum, quod si quis voluerit de cætero donare, concedere, seu legare, & offerre, ipsi Monasterio aliqua bona sua stabilia, pheudalia,

seu

seu burgensatica, nec non, & bona mobilia, & se, etiam de persona offerre voluerit, Cuiuscumq; conditionis sit, libere, vel seruiliter, libere possit ipsi Monasterio, ea donare, concedere, legare, seu offerre, & se etiam de persona, & ipsam Monasterium possit franche, & libere ipsum, & ea accipere, habere, & possidere non obstante constitutione prædicta, seu aliqua alia Maiestate nostra, edita, vel firmata ipsi Monasterio in prædictis contraria, a modo in futurum, & absque omni onere seruitutis, seu aliquibus fidelibus nostris, debito ea omnia habeat, & possideat in perpetuum libere donamus de nostræ speciali gratia Maiestatis. Concedimus etiam, & in perpetuum in eleamoni nam confirmamus ipsi Monasterio libere, absque omni onere Roccellam Siciliæ, quæ est grangia eiusdem Monasterij, cum omnibus possessionibus, rationibus, libertatibus, & pertinentiis suis, Ecclesiam quæ sita est ad honorem Saluatoris, Ecclesiam Beatæ Mariæ: ac etiam tertiã partem Molendinorum Golisane. & tres vntias auri de venatione cuniculorum Territorio eiusdem. Quæ omnia Paulus Comes Golisani, eidem Monasterio donauit, & obtulit, sicut instrumentis, & scripturis, eiusdem Monasterij inde confectis, plenius continetur: Authoritate præsentis Priuilegij præcipientes, firmiter vniuersis, quatenus nullus de cætero sit tam ausus, qui super prædictis omnibus, ipsum Monasterium impedire in aliquo, vel molestare præsumat, & si quis verò præsumpserit Centum libras auri in vindictam suæ temeritatis componat, medietatem Camere nostræ, reliquam medietatem iniuriam partis, Ad huius igitur protectionis, concessionis, & confirmationis nostræ memoriam, & robur perpetuo valiturum, Præsentis Priuilegium per manus Ioannis de Lauro Notarij, & fœdelis nostri, scribæ, & sigillo celsitudinis nostræ iussimus communiri. Anno, Mense, & Indictione subscriptis. Datum Melfæ Anno Dominice Incarnationis 1224. Mense Februarij. xij. Indictione Imperij Domini Nostri F. R. Dei gratia inuictissimi Romanorum Imperatoris, semper Augusti, & gloriosissimi Regis Siciliæ Anno I I I. Regni vero Siciliæ X. X. V I. Feliciter. Amen.

*Sanctissimus
Guilielmus na-
tus est Anno
1085. cū 15.
esset annorum
reliquit suos.*

*Anno ætatis
sue 38. funda-
uit Monasteriū
Montis Virgi-
gis, & Religio-
ne instituit. An-
no 57. ætatis
sue interiit.*

HÆC multaque Gloriosissimus Christi Confessor,
& Monachorum Pater Sanctissimus Guilielmus Religio-
nis virorum, & Mulierum Institutor Miracula fecit, quo-
rum notitia vix potest haberi, sed quæ in scripturis an-
tiquis inuenimus manifesta fecimus. Hic natus est Anno
Millesimo octuagesimo quinto. Victorio Pontifice Ter-
tio Sanctæ Sedis Apostolicæ Regnante. ac Henrico III I.

Romanorum Imperatore Regnante, & cū quinde-
cim esset annorum dereliquit suos, Anno ætatis

eius trigesimo octauo, incepit Monaste-
rium Montis Virginis condere, &

Religionem eiusdem

Instituere.

Interiit ætatis sue Anno quinquage-
simo septimo.

Amen.

VITA, OBITU, ET

MIRACULA SANCTI

AMATI EPISCOPI

NUSCANI,

ORDINIS RELIGIONIS MONTIS VIR-

*ginis, Discipuli prædicti Sanctissimi Patris,
Guilielmi.*

MATVS, Nobili Nuscæ Ci-
uitatis prolapia, ortus; litera-
libus à suis traditus studiis, ne
mūdiali sordesceret puluere.
Sed Maiestatis Eternæ Lucen-
tia lumina amās, noctu diuq;
à teneris annis Sanctorum ve-
stigia sequens, castitatis ama-
tor, sanctimoniz bonorum
operum, est iter ingressus. Tā-
ti in Deum erat futurus amo-
ris, quod grandida Mater in

somnis, ab Angelo filium, paritura, Amati nomen accep-
pit. At nomine, & Re, à Deo, & hominibus amatus, Ama-
tus: litteralibus, Ecclesiasticis disciplinis in hærens, tam
lectioni, & orationi erat intentus, vt magistro, & homini-
bus magis acceptus, magisq; fiebat amabilis; & quæ magi-
strali eruditione disceret, ac præspicacitate ingenii cognos-
ceret, conferens in corde, memoriæ conservabat. At
Davidis dictam diligenter attendens, & luminis interni,
intuitu contemplans assiduo. Disperfit dedit pauperibus,
vt ad quietem futuræ gloriæ perueniret. Cum quatuorde-
cim esset annorum parentibus orbatus, hæreditario iure,
in patrimonialibus succedens; cunctas facultates paupe-
ribus

Psal. 111.

ribus erogant, ac clericali habitu indutus, de bonis Eccle-
 sia vivens, assidue Ecclesiasti-
 o seruitio erat intentus. At
 in eo meliora charitas, qua in pauperum compassione, to-
 tis misericordiae affluebat visceribus: pullulans: pueritia,
 & infantia sancte, ac Deo dignè decursa, Adolescentiæ suæ
 viam perseverantius ad suum convertit authorem, assidu-
 is assistens vigiliis, totus in Dei cultu, ac sanctorum tali
 serviebat obsequio: quod probabili vita refulgens, ad prof-
 rimas civitates, & oppida, tantæ sanctitatis viri odor eue-
 nit, ut eius nomen ubicunq; fuisset auditum, in veneratio-
 ne non pauca haberetur à cunctis, sicq; Deo annuente con-
 tingit, ut secundum corporis incrementum, virtutibus in dies
 proficeret, ac Euangelici dicti. Si quis posuerit manum ad ara-
 trum, prospiciens retro non est. Non vanus Auditor: retro aspice-
 re præcauens; in anteriora mentis, & corporis oculos in Dei
 agricultura dirigens, recto ad dñm festinabat itinere: post
 quã aut ad Sacerdotii gradum Cõfessor Christi pervenit, ta-
 ta in eo excrevit sancta Religio, populorum consensu, cum ma-
 gno civitatis Episcopi desiderio. Archipræbiter fuit esse-
 ctus, ac animarum regimen adeptus præceptis, obtempe-
 rando dominicis, tramitem æquitatis incedens, nobiles in
 nobilibus; diuites in opibus: nullam mollientes iniuriam,
 fraterno venerabatur affectu, & de eorum facultatibus pau-
 perum subleuabat inopiam, quos verò diabolica suggestio-
 ne erant inimici; benignus Dei famulus dulci, ac veluti an-
 gelico, pacificans, mulcebat alloquio: & laborantibus a-
 dens: Oppressis in iudicio succurrens, Viduis cõsulens, &
 Orphanis, Peregrinantibus, hospitalitatem impendens, ali-
 quibus elemosinæ donum Alijs cõsilijs, Aliis cum ad lingu-
 la bona tota mentis intentione Anhelaret, donum conie-
 rebat officij: Afflictos consolans, ut oue quæ errando peri-
 re videbatur, ad dominici gregis pius pastor reduceret ci-
 tius, orationi semper intentus, quomodo sibi commissam
 pastori æterno redderet; Deum orabat assidue, sed anima-
 rum curam gravè onus esse considerans, & ad Dei servi-
 tium totum se tradere, sæpe in mente reuoluens: florem
 puritatis, quem in tenera ætate protulerat, in bone perse-
 ctionis sub maturitatis tempore fructum producere vo-
 luit, statim cum Sanctissimi, Gulielmi sanctitatem, & eius
 miracu-

Luc. 9.

miraculorum famam increbescentem intelligeret Sanctus Amatus, anno ætatis suæ 27 archipresbyteratus officium deferens, ad prædicti (sanctissimi Religionis institutoris) ad Sancti Saluatoris Monasterium quod miliaribus duobus distabat à patria, ut sacræ suæ Religionis habitu indueretur, velocius euolauit, die quādam vna cum Ioanne conciuæ simplici seculari associatus, ad præsentiam Sanctissimi Patris Guilielmi se contulit, dicens. Pater Sanctæ eccle reliquimus omnia, & nos ad tuam Religionis normam, ut suscipias supplici voce deposcimus, ad quos Christi Cōfessor, Fratres melius est non promittere, quam in promissis deficere; ac nō incipere, quam ab incepto desistere, At ipsi si nos digneris accipere sperantes in domino in incepto perficere cupimus. Quos hilari vultu, ut erat dulciter amplectens, Monastico Iugo submisit, ac Sanctum Amatū sibi eluxit in socium. Annis verò sequentibus ē Vita seculi huius S. Guilielmus, ad dominum migrando gloriosè discedens, ad Lacinij Montis radicem Fontilianum proprio nomine dictam, Sanctus Amatus pergens, in honorem Sanctissimæ Virginis (ut ad præsens extat inesse) Ecclesiā erexit, ac multorum Monachorum Monasterium magnum de Diocesani licentia construxit, & auxit, ubi virorum multitudo confluens ei bonæ prædicatione, non pauca ob eius sanctitatis mærito benigne donabat, inter quos puer mutus adueniens, quem Sanctus Amatus, interrogans, & ut interrogationi responderet, iussit. At Mutus alta uoce respondens, ait gratias ago Deo meo, qui per seruum suum Amatū Monasterii huius patrem, loquelam præstitit mihi, & ad pedes confessoris Christi proiciens habitum suæ Religionis humiliter petit, quo per manus, Sancti uiri uelutis, ab eodem (ut memor Sanctissimi primi Patris) D. Guilielmi nomen fuit impositum, qui post ad Episcopale Regimen, à Deo uocatus Sanctus Amatus in prædicti Monasterii Sanctæ Mariæ Fontilianæ in Abbatis successit officium. Istius Miraculi per conuicinas Regionēs fama crescente, paucis diebus elapsis, quidam Montellæ, qui in cessum amiserat, à suis in grabbatum, ad Sancti patris præsentiam supplici uoce poscentibus, ut claudo redderet sanitatē, fuit asportatus in Monasterio quod audiens Chri-

Ad Sanctum Guilielmum accessit.

Hic Ioannes postmodū Sanctus effectus ē, de quo supra meminimus in vita S. Guilielmi veneratur à sculis.

S. Amatus monachus efficitur religionis Montis Virginis.

Apparuit An-
gelus domini.

sti Confessor, nulla mora protracta in Ecclesia, una cum
Fratribus genibus flexis, & manibus selevatus, in coelum,
quem mutis loquebam, & claudis incessum dedit in terra,
ad gloriam suam concederet fidelibus. Orauit, Attente
Orationeq; facta ad claudi grabbatum accedens, ut pro-
priis planctis ad Maiusaltare, ut Christo de sanitate gra-
tias ageret hilariter imperavit, quod cernentibus Fratri-
bus feruorem in Dei seruitio crevit, & aliis, ac omnibus sa-
ctus magis amabilis, catus fuit hominum, & mulierum co-
curfus, ad Dei uirum, quod suum imitando magistrum po-
pularem auram fugere uolens illinc, & ad Virginis Monre-
iter arripiens discedere statuit. Cum nocte sequenti An-
gelus domini apparuit, dicens. Se illic, & patrie suae usq;
ad ultimum uitae diem domino famulari. Mane sequenti,
quod primo proposuerat exequi cupiens, per motana iter
arripiens in Valle Serpici oppidi in uenatores castri praet-
dicti incidit, quem calumniose opprimentes ferrei iaculis
taliter feriunt, quod capitis os. (prout his oculis uidi, &
ab aliis uideri potest, ad praesens) intactum perforarunt. At Dei
famulus praecceptum angeli cogitans, & in obediens se
fuisse cognoscens ad suum Monasterium est statim reuer-
sus, a suis patribus sic uulneratus benignè suscipitur, &
medetur, nec sanus effectus, quod per tale uulnus uenator
aufugiens in curiam incidit, & magnis tormentis affectus
delictum Cassani praesuli succintè narrauit: quem praesul
cum Dei seruum scripsit morti condemnar. At catenis in
carceribus uinctus se de delicto maxime poenitens. Ver-
tit ad Sanctum Amatum, cui multum commendans in no-
ctis crepusculo Dei uirum ut lumen resurgens aspexit, &
ut Dei sanctum adorans: statim a ligaminibus, & carceri-
bus liberatum se uidens, mane sequenti a sancto Amato
se absolutum publicè praedicauit. ac Miraculum manifestat.
Quod audiens praesul, Monasterio sub famulatu illius tra-
ditum misit: ibiq; Dei, & Sancti Amati praecceptis dum ui-
xit humiliter & deuote seruiuit. Anno autè domini 1156.
etatis uerò suae 52. Christi Confessor a uulnere sanus.
Emanuele graeciae Imperatore, sanctae sedis Adriano III.
ac Guilielmo Filio Rogerij Regis Sanctissimi Patris uene-
ratoris magnifici: secundo Siciliae Rege regnantibus. Dum

Miraculum
de uincto ca-
thenis.

ab Im-

ab Imperatore prædicto præderetur Regimen Apuliz. Et Rex Guilielmus patris patrimonium defenderet. Beneuentum uolens accipere, non modico exercitu de Salerni partibus per Nusciæ ciuitatis, regiones transiens, nonnullos, ut cum eo præliarentur secum uinctos aduxit. Qui ad Sancti Viri Amati uertentes clementiam, ipsiusq; meritis remittendo. Vnus ex eis Regi. Beneuenti uictoriam prædicit. Cui Rex, quam de hoc certitudinē habes. At ille. Ecce ego cum sociis in famulo Dei, discipulo tui genitoris Sanctissimi Guilielmi dilecti, Confusus Amato, te uictorem prædicimus esse. Quibus Rex. Mihi quæ scitis de his Sanctis præterita cuncta narrate, & Illustri de primi patris cum suo genitore famulatu continuo, non pauca recēsentēs. Rex eis sic alloquens, ait. Si Deo placuerit. De uictoria Montis Virginis Ecclesiam participem faciā. At post modicos menses, de Beneuento triumphans, maiore Sanctorum corporum Reliquiarumq; numerum (qui adhuc in Virginis Monte reperitur, quam deuotē remisit. Rex uero Salernum reuertens, Tempore quo Nuscanus Episcopus ab hac uita migravit, à Nusciis ciuib; depræcatur, ut eius fauore ab Adriano Sanctæ Sedis IIII. Pontifice Maximo, in Episcopatus officium Sanctus Amatus esset electus Pontifex præcibus Regis assentiens, Sanctum prædictum in suæ ciuitatis Episcopale Regimen creauit. Rex autem Melsinæ Siciliæ Regni de uictoriæ triumpho, non immemor factus, ibi, ad sanctissimæ Virginis laudem Monasterium magnum (hodie S. Leonardus uocatur) construi fecit. Sanctus uerò Amatus ita mira, circa qualibet depressos molestia compaciendi erat sedulitas: quod communis omnium ei tanto ardentius inhærebat dilectio, quanto attentius in suum cernebat vigilare subsidium, & in Monasterio existendo prædicto, à suis nunciatur conciuib;.

Tu es, quem super Christi gregem, indefessus nocturnas oportet custodire uigilias; & annis iam multis quod recusalli rogatus accipere. Animarum regimen nunc sanctæ Sedis Pontificis iussa, ut suscipias non potes aufugere; ac omnes consona uoce proclamant. Pater Sanctæ tuæ natiuitatis locum præsentia, qua tui omnes reddis amabiles, ipsa; ad Dei gloriam, ac animarum salutem magnifica semper: no-

Maiores numerus Corporum Sanctorum & Reliquiarum quæ in Virginis Monte reperitur à Beneuento reportatur.

Sanctus Amatus creatur Episcopus.

bus, & vassallis dicti Monasterii haftenus fuit imposita, in tota terra nostri domanii, & praedictorum fidelium nostrorum omnino deinceps debeat, & non valeat in futurum; praeterea inhibemus, & firmiter praecipimus, ut infra claustra praedicti Monasterii Fratrum, obedientiarum suarum nulla temeraria praesumptio, seu violentia, seu illicita conventio fiat. Vnde Fratribus eiusdem Monasterii scandalum, siue damnum aliquod valeat suboriri, & si quis malefactor pro qualicumque maleficio, commissio, excepto crimine prodicionis, seu laesae Maiestatis nostrae: confugium fuerit ad dictum Monasterium, donec idem malefactor ibidem manserit ad seruitium eiusdem Monasterii: nullus audeat, vel praesumat ibidem per vim capere, seu exinde extrahere violententer. Concedimus etiam, & perpetuo confirmamus ipsi Sacro Monasterio beatae Mariae Virginis per Reuerentiam Reginae Virginum, ad cuius laudem, & gloriam ipsum Monasterium est constructum, quaecumque in privilegiis Imperatoris, & Imperatricis parentum nostrorum diuorum felicium Augustorum, & aliorum felicium Regum praedecessorum nostrorum de immunitatibus, libertatibus, & concessionibus ipsius Monasterii obedientiarum locorum, & vassallorum suorum apertius continentur: Necnon, & Terram Mercuriani cum omnibus hominibus, tenementis, iuribus, libertatibus, & pertinentiis suis francam, & liberam ab omni seruitio personali, & reali, & rebus personarum ipsarum & ab omnibus collectis, adiutoriis, datis, exactio nibus, aliisque grauaminibus, quam quidem progenitores nostri diui Augusti, Memoriae recolenda ipsi Sacro Monasterio, in elemosinam donauerant, & concesserunt francam, & liberam ab omni onere seruitutis, & a collectis, adiutoriis, datis, exactio nibus, aliisque grauaminibus omnibus prout in eorum privilegiis ab eisdem ipsi Monasterio confectis, exinde plenius continetur, quae omnia vidimus & tenorem ipsorum inspeximus diligenter nullo ulterius necessario ostendenda, & ipsorum inspicienda, & legenda tenore, quia vidimus, & sciimus, ea absque alio vitio vituperatione confecta. Confirmamus etiam ipsi Monasterio concordiam ex commissione Curiae nostrae communiter factam inter ipsum, & Robertum Malherbam dominum Sub
montis

montis fidelem nostrum prout ipsius concordia publicū
 continet instrumentum. De questione, quam idem Ro-
 bertus mouerat contra ipsum Monasterium, de aliquibus
 redditibus, & seruitiis quæ ab eodem Monasterio, & ho-
 minibus Casalī eiusdem quod dicitur Fontanellæ cum
 instrumentis requirebat. Insuper concedimus, & confir-
 mamus ipsi Monasterio habere, & percipere perpetuo de
 lacu Alesinæ annuatim sexaginta fertas anguillarum de
 grossis, & supergrossis, quas quidam Mattheus Comes
 Alesinæ concessit, & donauit ipsi Monasterio semper ha-
 bere ibidem, & percipere annuatim prout ipsius donatio-
 nis, & concessionis publicum continet instrumentum. Ad
 maiorem quoq; cautelam quædam de prædictis omnibus
 quæ ipsi Monasterio. Confirmamus propriis duximus no-
 minibus exprimenda. Videlicet, Hospitale Sancti Thoma-
 si. q̄ est in pede Montis ipsius Monasterii, & Casale Fon-
 tanellæ q̄ est eiusdem Monasterii: q̄ est situm inter dictum
 hospitale, & castrum Submontis. Ecclesiam Sancti Iacobi
 de Beneuento. Ecclesiam Sancti Ioannis de Marcopio. Ec-
 clesiam Sancti Ioannis, & Casale de Aquaria eiusdem Ec-
 clesiæ in Territorio Vici. Ecclesiam Sancti Petri de Russe-
 tani in Territorio Roccæ Sanctæ Agathæ. Ecclesiam San-
 cti Petri in plano in Territorio Ascoli. Obedientiam, &
 Hospitale Troiæ. Ecclesiam sanctæ Mariæ de Olinia, in Ter-
 ritorio Tuluiz, quasdam Ecclesias, & triginta casatas ho-
 minū, In sancto Clerico de Tricarrico, Ecclesiā sancti Ho-
 nusrii, & Casale de Massa eiusdem Ecclesiæ: Obedientiam,
 & hospitale Ebuli. Obedientiam in Casale Sancti Marza-
 ni, & Hospitale Pauperum de Nuceria, & donationem, &
 concessionem nostram de aqua sancti Mauri in Nocera,
 deriuando eam in vtilitatē dicti Monasterii, & de nouo ibi-
 dem Molendina, & Fusaria condendi. Ecclesiam sancti Ia-
 cobi in Territorio Lauri. Ecclesiam sanctæ Mariæ de Ple-
 sco. & Casale Casæ Guarcianæ eiusdem Ecclesiæ. In Terri-
 torio Cicale. Ecclesiam sanctæ Mariæ Regalis. In Magda-
 lono, & concessionem, ac donationem nostram de foresta
 nostri domanii. In Territorio eiusdem Terræ, & Octo casa-
 tas Villanorum in eadem Terra. Obedientiam in Casale
 Baiani de Auella. Ecclesiam sancti Ioannis de Argentio.
 Ecclesiam

Ecclesiā sanctæ Crucis i Territorio Palmæ. Obedientiam
 Casæ Cognanæ in Territorio Aversa. Ecclesiā Sancti Fe-
 licis in Neapoli, & tam omnes prædictas Ecclesias, obedi-
 étias, hospitalia, & Casalia, quam etiam omnes alias Ec-
 clesias obedientias, hospitalia, loca, & casalia, sicut ea ubi-
 q; per totum Regnum, & Imperium nostrum, Monasteriū
 ipsum iuste dignoscitur pertinere, cum omnibus homini-
 bus, vassallis, possessionibus, tenementis, redditibus, molē-
 dinis, iuribus, libertatibus, iustitijs, & pertiū. eorundem
 prout in eisdem Monasteriis privilegiis, instrumentis, iuri-
 bus, & aliis scriptis publicis plenius continetur. De Abū-
 dantiori gratia nostra pro remedio quoq; felicitum Regū
 prædecessorum nostrorum, & felicitum Augustorum pro-
 genitorum nostrorum, memoriæ recolendæ, ac pro salutē
 principaliter nostra donamus, & liberē concedimus in ele-
 æmosinam ipsi sacro Monasterio, ac perpetuo confirma-
 mus. Statuimus itaq; & Imperiali firmamus edicto, vt
 nulla persona alta, vel humilis, Ecclesiastica, vel secularis
 prædictum Monasterium, Ecclesias, & loca ei subdita, Ter-
 ram Mercuriani, Casalia, homines, vassallos, possessiones,
 tenimenta, iura, & libertates eorundem, seu seruos Dei ibi-
 dem. siue alibi diū noctuq; orationibus insistentes, pro no-
 bis, ac Regni, & Imperii statui, diuinam gratiam exorātes.
 contra mandatum istud præsumat aliquatenus inquieta-
 re, nec contra hoc nostræ protectionis, concessionis, do-
 nationis, & confirmationis privilegium venire audeat, vel
 præsumat, nec cum temerario aultu modo aliquo violare.
 Quod qui præsumperit in vindictam suæ temeritatis cen-
 tum libras auri pro pœna componat, mediam partem ca-
 meræ, mediam verò partem iniuriam passis. Ad huius er-
 go protectionis, concessionis, donationis, & confirmatio-
 nis nostræ memoriam, & robur perpetuo valitorum præ-
 sens privilegium per manus Iacobi de Catania Notarii fi-
 delis nostri scribi, & sygillo Maiestatis nostræ iussimus cō-
 muniri. Anno, mense, & inditione subscriptis. Datū apud
 sanctum Germanū. Anno Dominicæ incarnationis. 1220.
 Mense Decembris, Inditionis nonæ. Regnante Domino
 nostro Federico Dei gratia Romanorum Imperatore
 semper Augusto. Rege Siciliæ. Imperij eius Anno primo
 Regni Siciliæ anno 22. feliciter. Amen.

PRIVILEGIUM FEDERICI

Imperatoris.

*Privilegium
Secundum Fe-
derici Impera-
toris.*

FEDERICVS Diuina fauente clementia Ro-
manorum Imperator semper Augustus Rex
Siciliæ: Iustum quidem est, & rationi conue-
niens, vt Summo Principi Deo specialiter cu-
ra regnantium militet, à quo libram iustitiæ, & regendi per-
cipiunt, ideoq; magnifice accedit ad titulum Imperiale di-
gnitatis, Cum ad Ecclesiarum, & locorum Venerabilium
Cultus Acie intentionis suæ conuertit, & eorum proue-
ctus, & commoda pax mentis oculis intuetur. Per præsens
Privilegium Notam facimus, vniuersis fidelibus nostris,
tam præsentibus, quam futuris, quod post solemnem Cu-
riam nostram nouiter Caput celebratam, vbi inter cetera,
quæ generaliter statuimus obseruanda Privilegia omnia
ab obitu Regis Guilielmi bonæ Memoriz facta resignari
præcipimus Coram nobis D. Ioannes Venerabilis Abbas
Sanctæ Mariæ Montis Virginis, Iusta generale mandatum
nostrum. Quædam privilegia nostra, & Imperatoris, ac
Imperatricis felicitis recordationis Parentum nostrorum,
nostræ Curie resignauit, per quæ nos, & idem Augusti re-
cipiebamus dictum Monasterium, & omnia bona ipsius,
sub speciali protectione, & defensione nostra, Conceden-
tes, & confirmantes eidem Monasterio omnes possessiones,
Ecclesias, & loca ei subdita, hospitalia, tenimenta, mo-
lendina, Redditus, Casalua, homines, vaxallos, iura, liber-
tates, mobilia, & immobilia, vniuersa, quæ nunc habet,
vel habere poterit in futurum libertates, per totum Impe-
rium, & Regnum Siciliæ. Nec non, & terram Mercuriani
cum omnibus hominibus, possessionibus, iuribus, liber-
tatibus, & pertinentiis suis, prout in eiusdem Monasterij
Privilegiis, instrumentis, iuribus, & aliis scriptis publi-
cis continetur. Et Pascua libera per totum Regnum, &
Imperium, pro animalibus suis, obedientiarum locorum
iustorum hominum, & vaxallorum suorum, & in eius-
dem Monasterij obedientiam, & loca eius, ac omnes ho-
mines, & vaxalli Castri vj. Mercuriani, Casalium aliorumq;

F locorum

locorum suorum, omnium quocunq; titulo ad ipsum ubiq;
 spectantes Monasterium perpetuo, ab omni molestia, in-
 quietatione, collectis, adiutoriis, datis, exactionibus, pla-
 reaticis, aliisq; gravaminibus omnibus, & seruitiis perso-
 nalibus, regalibus, & rebus personarum ipsarum parti.
 Reipublice, vel aliquibus fidelibus debitis. Pœnitus essent
 immunes, & quod homines, & vaxalli eiusdem Monasterij
 in quacunq; parte Regni, & Imperij fuerint, de quibusli-
 bet possessionibus, & bonis eorum nemini præstent Sacra-
 mentum fidelitatis, & securitatis, nisi nobis, & hæredibus
 nostris, & Abbatibus, vel Rectoribus eiusdē Monasterij.
 Nec ipsi etiam Abbas, & Conuentus præfati Monasterij
 alicui præstent sacramentum fidelitatis, & securitatis nisi
 nobis, & fidelibus nostris Concedentes, etiam ipsi Mona-
 sterio, hominibus, & vaxallis eius omnibus ligna virida, &
 sicca pro eorum iusta vtilitate semper accipere per totum
 Regnum, & Imperium; nec non, & ipsum Monasterium
 Regendi Curiam in ciuilibus quæstionibus de omnibus pos-
 sessionibus suis, & quod ipsum Monasterium, homines,
 & vaxalli eius nunquam Trahantur ad Curiam alienam,
 neque Monaci, Neque Conuersi eiusdem Monasterij obe-
 dientiarum, & locorum eius pro qualicunq; maleficio cō-
 misso. Vnde persona eorum lædi possent, excepto crimine
 proditiōis, vel læsæ Maiestatis nostræ trahantur ad alie-
 nam Curiam, sed per eorum Abbatem Compellantur ad
 Iusticiā faciendam. Et quod omnes libertates, bonos vsus,
 & consuetudines fratres dicti Monasterij, ac homines, &
 vaxalli eius semper habeant libere, quas tempore Regis
 Guilielmi habuerunt. Et si qua mala consuetudo imposi-
 ta fuit hætenus ipsi Monasterio, obedientiis, locis suis, vel
 rebus, possessionibus, Castro Mercuriani, Casalibus, homi-
 nibus, & vaxallis ipsius Monasterij, per totum Regnum,
 & Imperium, omnino non valeat, & deinceps deleant.
 Prohibentes etiam vt infra claustrum Monasterij, obedi-
 entiarum, & locorum suorum, nulla temeraria presumptio,
 seu violenta, vel illicita conuentio fiat, vnde possit fratri-
 bus damnum aliquod, seu scandalum sub oriri, & quod nul-
 lus malefactor, pro qualicunq; maleficio commisso, exce-
 pto crimine proditiōis, vel læsæ Maiestatis nostræ, con-
 sugiens

fugiens ad ipsum Monasterium donec ibi manserit, per vim capiatur ibidem, neque violenter exinde extrahatur, concedentes, & confirmantes, etiam ipsi Monasterio eleemosinam sexaginta fertarum anguillarum de grossis, super grossis annuatim percipiendam, & habendam de lacu Alefinæ ex donatione quodam Matthei Comitis Alexinæ prout ipsius donationis publicum continet instrumentum. Nec non & donationem; atque concessionem nostram olim ipsi Monasterio à nobis factam de foresta nostri domanii, & octo casatis villanorum in Magdalono, & de aqua sancti Mauri ipsam decimando pro velle, & utilitate Monasterij, & de nouo construendi molendina, & fusaria, apud Noceiam in eadem aqua Sancti Mauri. Vnde prædicti Abbas, & Conuentus supplicarunt instanter celsitudini nostræ, ut prædicta omnia, & quæcumque alia in Priuilegiis continebatur, prædictis restitutis sibi Priuilegiis ipsis, eidem Monasterio concedere, & confirmare perpetuo dignemur. Verum cum pia nostræ mentis, intentio opera nobis suadent pietatis: Ad id præcipue summa voti nostri se porrigat, ut retribuamus aliquid Domino pro omnibus his, quæ ipse retribuit nobis: Nos considerantes Sanctam Religionem, vitam laudabilem, & honestatem D. Abbatis, & Conuentus Monasterij ante dicti. Pro reuerentia Regine Virginum ad cuius honorem, & laudem idem Monasterium est constructum, pro salute nostra, & remedium animarum felicium Augustorum parentum nostrorum memorie recolendæ prædictum Abbatem, Monachos, Conuersos, & successores eorum, Ipsumque Monasterium, Ecclesias, obedientias, & loca ei subditas, Castrum Mercuriani, & Casalía, cum omnibus hominibus, & vassallis, possessionibus, tenementis, redditibus, molendinis, iuribus, libertatibus, & pertinentiis eorundem, sub speciali nostra protectione, & defensione recipimus, & restitutis eidem Abbati, & Conuentui, Priuilegiis supradictis concedimus, & perpetuo confirmamus, quæcumque in Priuilegiis illis nostri, ac Imperatoris, & Imperatricis parentum nostrorum apertius, continentur; quæ vidimus, & tenorem ipsorum inspeximus diligenter, nullo vltius necessario ostendenda, & ipsorum inspicienda, & legenda, tenore. Quia vidimus, & scipimus ea

absq; aliquo vitio, & vituperatione confecta, Concedimus etiam, & confirmamus eidem Monasterio, concordiam, comuniter factam inter ipsum Monasterium, & Robertū Malherbam Dominum Submontis de quaestione quorundam seruitiorum, & reddituum, quam idem Robertus mouerat, cōtra ipsum Monasteriū, & homines, Casalís eiusdem Monasterii, quod dicitur Fontanellæ, Coram Iacobo Frācisco Institiēto, & fidele nostro, prout ipsius Concordiæ publicum continet instrumentum. Præcipimus, & firmiter Imperiali dignitate, & de possessionibus pheudalibus, seu burgenfaticis, quas ipsum Monasterium habet, & possidet titulo concessionis, donationis, emptionis, permutationis, oblationis, seu legationis, vel quocunq; alio iusto titulo, ab obitu Regis Guilielmi Secūdi, prædecessoris nostri, & ante temporibus Regum, & Imperatorum Diuorum, Augustorum, Antecessorum nostrorum memoriæ recolendæ, vsq; nunc, nulla persona, alta, vel humilis occasione, Constitutionis nostræ in Curiam Caput, promulgatæ, de pheudis integraliter, reuocandis, & quod bona stabilia, per aliquos Ecclesiis, & religiosis locis oblata, vendi, vel alienari, debeant, infra annum audeat, vel præsumat, ipsum Monasterium exinde aliquatenus perturbare, & si quis voluerit reuocare ad pheudum suum: occasio Cōstitutionis prædictæ aliquas pheuales possessiones pheudi sui, seu aliquis, etiam voluerit vendicare, vel reuocare occasione dictæ Constitutionis nostræ aliquas possessiones burgenfaticas, quas Monasterium ipsum habet quas ipsi, vel sui prædecessores eidem Monasterio vendidissent, donassent, concessissent, permutassent, legassent, vel præ similitur obtrassent, nullatenus præsumat ipsum Monasterium exinde modo aliquo dissolui, nec etiam perturbare, volentes ipsum Monasterium easdem possessiones pheuales, & burgenfaticas liberè, & pacificè habere, & possidere, absq; omni onere seruitutis perpetuæ, de nostra munificentia Maestatis Concedimus. Insuper, & volumus pro remedio, & salute animæ nostræ, & Diuorum Augustorum felicium parentum nostrorum, quod si quis voluerit de cætero donare, concedere, seu legare, & offerre, ipsi Monasterio aliqua bona sua stabilia, pheudalia,

seu

seu burgenfatica, nec non, & bona mobilia, & se, etiam de persona offerre voluerit, Cuiuscumq; conditionis sit, liberè, vel seruiliter, liberè possit ipsi Monasterio, ea donare, concedere, legare, seu offerre, & se etiam de persona, & ipsum Monasterium possit franche, & liberè ipsum, & ea accipere, habere, & possidere non obstante constitutione prædicta, seu aliqua alia Maiestate nostra, edita, vel firmata ipsi Monasterio in prædictis contraria, a modo in futurum, & absque omni onere seruitutis, seu aliquibus fidelibus nostris, debito ea omnia habeat, & possideat in perpetuum libere donamus de nostræ speciali gratia Maiestatis. Concedimus etiam, & in perpetuum in eleemosinam confirmamus ipsi Monasterio libere, absque omni onere Roccellam Siciliæ, quæ est grangia eiusdem Monasterij, cum omnibus possessionibus, rationibus, libertatibus, & pertinentiis suis, Ecclesiam quæ sita est ad honorem Saluatoris, Ecclesiam Beatæ Mariæ: ac etiam tertiã partem Molendinorum Golisane. & tres vntias auri de venatione cuniculorum Territorio eiusdem. Quæ omnia Paulus Comes Golisani, eidem Monasterio donauit, & obtulit, sicut instrumentis, & scripturis, eiusdem Monasterij inde confectis, plenius continetur: Authoritate præsentis Priuilegij præcipientes, firmiter vniuersis, quatenus nullus de cætero sit tam ausus, qui super prædictis omnibus, ipsum Monasterium impedire in aliquo, vel molestare præsumat, & si quis verò præsumperit. Centum libras auri in vindictam suæ temeritatis componat, medietatem Camere nostræ, reliquam medietatem iniuriæ partis, Ad huius igitur protectionis, concessionis, & confirmationis nostræ memoriam, & robur perpetuò valiturum, Præsentis Priuilegium per manus Ioannis de Lauro Notarius, & fidelis nostri, scribæ, & sigillo celsitudinis nostræ iussu communiri. Anno, Mense, & Indictione subscriptis. Datum Melisæ Anno Dominice Incarnationis 1224. Mense Februarij. xiij. Indictione Imperij Domini Nostri F. R. Dei gratia inuictissimi Romanorum Imperatoris, semper Augusti, & gloriosissimi Regis Siciliæ Anno I I I. Regni vero Siciliæ X X V I. Feliciter. Amen.

*Sanctissimus
Guilielmus na-
tus est Anno
1085. cū 15.
esset annorum
reliquit suos.
Anno ætatis
sue 38. funda-
uit Monasteriū
Montis Virgi-
gis, & Religio-
ne instituit. An-
no 57. ætatis
sue interijt.*

HAEC multaque Gloriosissimus Christi Confessor,
& Monachorum Pater Sanctissimus Guilielmus Religio-
nis virorum, & Mulierum Institutor Miracula fecit, quo-
rum notitia vix potest haberi, sed quæ in scriptoris an-
tiquis inuenimus manifesta fecimus. Hic natus est Anno
Millesimo octuagesimo quinto. Victorio Pontifice Ter-
tio Sanctæ Sedis Apostolicæ Regnante. ac Henrico III.
Romanorum Imperatore Regnante, & cū quinde-
cim esset annorum dereliquit suos, Anno ætatis
eius trigesimo octauo, incepit Monaste-
rium Montis Virginis condere, &
Religionem eiusdem
Instituere.

Interijt ætatis sue Anno quinquage-
simo septimo.

Amen.

VITA, OBITVS, ET

MIRACVLA SANCTI

AMATI EPISCOPI

NVSCANI,

ORDINIS RELIGIONIS MONTIS VIR-

ginis, Discipuli prædicti Sanctissimi Patris,
Guilielmi.

MATVS, Nobili Nuziæ Ci-
nitatis prolapia, ortus; litera-
libus à suis traditus studiis, ne
mūdiali sordesceret puluere.
Sed Maiestatis Eternæ Lucen-
tia lumina amās, noctu diuq;
à teneris annis Sanctorum ve-
stigia sequens, castitatis ama-
tor, sanctimonix bonorum
operum, est iter ingressus. Tā-
ti in Deum erat futurus amo-
ris, quod gravida Mater in

somnis, ab Angelo filium, paritura, Amati nomen acce-
pit. At nomine, & Re, à Deo, & hominibus amatus, Ama-
tus: litteralibus, Ecclesiasticis disciplinis in hærens, tam
lectioni, & orationi erat intentus, vt magistro, & homini-
bus magis acceptus, magisq; fiebat amabilis; & quæ magi-
strali eruditione disceret, ac præspicacitate ingenii cognos-
ceret, conferens in corde, memoriæ conservabat. At
Davidis dictam diligenter attendens, & luminis interni,
intuitu contemplans assiduo. Disperfit dedit pauperibus,
vt ad quietem futuræ gloriæ perueniret. Cum quatuorde-
cim esset annorum parentibus orbatus, hæreditario iure,
in patrimonialibus succedens; cunctas facultates paupe-
ribus

Psal. 111.

ribus erogauit, ac clericali habitu indutus, de bonis Eccle-
 siæ viuens, assiduè Ecclesiastico seruitio erat intentus. At
 in eo meliora charitas, quæ in pauperum compassione, co-
 tis misericordiæ affluebat visceribus: pullulans: pueritia,
 & infantia sanctæ, ac Deo dignè decursa, Adolescentiæ suæ
 viam perseverantiùs ad suum conuertit authorem, assidu-
 is assistens vigiliis, totus in Dei cultu, ac sanctorum tali
 seruebat obsequio: quod probabili vita resurgens, ad pro-
 fimas ciuitates, & oppida, tantæ sanctitatis viri odor eue-
 nit, vt eius nomen vbicunq; fuisset auditum, in veneratio-
 ne non pauca haberetur à cunctis, sicq; Deo annuente con-
 tingit, vt secundû corporis incrementû, virtutibus in dies
 proficeret, ac Euangelici dicti. Si quis posuerit manû ad ara-
 trû, prospiciens retro nõ è. Non vanus Auditor: retro aspice
 re præcauès; in anteriora metis, & corporis oculos in Dei
 agriculturâ dirigens, recto ad dñm festinabat itinere: post
 quã aut ad Sacerdotii gradû Cõfessor Christi peruenit, ta-
 ta in eo excreuit sancta Religio, populorû consensu, cû ma-
 gno ciuitatis Episcopi desiderio. Archipræsbyter fuit effe-
 ctus, ac animarum regimen adeptus præceptis, obtempe-
 rando dominicis, tramitem æquitate incedens, nobiles in
 nobilibus; diuites in opibus: nullam mollientes iniuriam,
 fraternio venerabatur affectu, & de eorû facultatibus pau-
 perum subleuabat inopiam, quos verò diabolica suggestio
 ne erant inimici; benignus Dei famulus dulci, ac veluti an-
 gelico, pacificans, mulcebat alloquio: & laborantibus a-
 dens: Oppressis in iudicio succurrens, Viduis cõsulens, &
 Orfanis, Peregrinãtib; hospitalitatẽ impendens, ali-
 quibus elemosinæ donum Alijs cõsilijs, Alijs cum ad singu-
 la bona tota mentis intentione Anhelaret, donum conie-
 rebat officij: Afflictos consolans, vt ouè quæ errando peri-
 re videbatur, ad dominici gregis pius pastor reduceret ci-
 tius, orationi semper intentus, quomodo sibi commissam
 pastori æterno redderet; Deum orabat assiduè, sed anima-
 rum curam graue onus esse considerans, & ad Dei serui-
 tium totum se tradere, sæpe in mente reuoluens: florem
 puritatis, quem in tenera ætate protulerat; in bone perse-
 ctionis sub maturitatis tempore fructum producere vo-
 luit, statim cum Sanctissim; Gulielm; sanctitatẽ, & eius
 miracu-

Luc. 9.

miraculorum famam increbescens intelligen-
 deret Sanctus Amatus, anno ætatis suæ 27 archipresbyteratus officium
 deferens, ad prædicti (sanctissimi Religionis institutoris) ad Sancti Saluatoris Monasterium quod miliaribus duo-
 bus distabat à patria, ut sacræ suæ Religionis habitu indu-
 eretur, velocius euolauit, die quadam una cum Ioanne
 conciuæ simplici seculari associatus, ad præsentiam Sanctis-
 simi Patris Guilielmi se contulit, dicens. Pater Sanctæ ec-
 ce reliquimus omnia, & nos ad tuam Religionis normam,
 ut suscipias supplici voce deposcimus, ad quos Christi Cō-
 fessor, Fratres melius est non promittere, quam in promissis
 deficere; ac nō incipere, quam ab incepto desistere, At
 ipsi si nos digneris accipere sperantes in domino in incepto
 perficere cupimus. Quos hilari vultu, ut erat dulciter ample-
 ctens, Monastico Iugo submisit, ac Sanctum Amatum sibi
 eluxit in socium. Annis verò sequentibus è Vita seculi hu-
 ius S. Guilielmus, ad dominum migrando gloriosè disce-
 dens, ad Lacinij Montis radicem Fontilianum proprio no-
 mine dictam, Sanctus Amatus pergens, in honorem Sanctis-
 sime Virginis (ut ad præsens extat inesse) Ecclesiā ere-
 xit, ac multorum Monachorum Monasterium magnum
 de Diocesani licentia construxit, & auxit, ubi virorum mul-
 tudo confluens ei bona prædiaue, non pauca ob eius
 sanctitatis mœrito benigne donabat, inter quos puer mu-
 tus adueniens, quem Sanctus Amatus, interrogans, & ut
 interrogationi responderet, iussit. At Mutus alta uoce re-
 spondens, ait gratias ago Deo meo, qui per seruum suum
 Amatum Monasterii huius patrem, loquelam præstitit mi-
 hi, & ad pedes confessoris Christi proiciens habitum suæ
 Religionis humiliter petiit, quo per manus, Sancti uiri ue-
 stitus, ab eodem (ut memor Sanctissimi primi Patris) D.
 Guilielmi nomen fuit impositum, qui post ad Episcopale
 Regimen, à Deo uocatus Sanctus Amatus in prædicti
 Monasterii Sanctæ Mariæ Fontilianæ in Abbatis successit
 officium. Istius Miraculi per conuicinas Regionēs fama
 crescente, paucis diebus elapsis, quidam Montellæ, qui in
 cessum amiserat, à suis in grabbatum, ad Sancti patris præ-
 sentiam supplici uoce poscentibus, ut claudo redderet sa-
 nitatē, fuit asportatus in Monasterio quod audiens Chri-

*Ad Sanctum
 Guilielmum ac
 cessit.*

*Hic Ioannes
 postmodū jan-
 ctus effectus ē,
 de quo supra
 meminimus in
 vita S. Guiliel-
 mi veneratur
 à seculis.*

*S. Amatus mo-
 nachus effici-
 tur religionis
 Montis Virgi-
 nis.*

Apparuit An-
gelus domini.

At Confessor, nulla mora protracta in Ecclesia, una cum
Fratribus genibus flexis, & manibus selevatus, in cœlum,
quem mutis loquelam, & claudis incesum dedit in terra,
ad gloriam suam concederet fidelibus. Oravit. Attentè
Orationeq; facta ad claudi grabbatum accedens, ut pro-
priis planctis ad Maius altare, ut Christo de sanitate gra-
tias ageret hilariter imperavit, quod cernentibus Fratri-
bus seruiorem in Dei seruitio crevit, & aliis, ac omnibus sa-
ctus magis amabilis, tātus fuit hominum, & mulierum cō-
cursus, ad Dei uirum, quod suum imitando magistrum po-
pularē auram fugere uolens illinc, & ad Virginis Monē-
ter arripiens discedere statuit. Cum nocte sequenti An-
gelus domini apparuit, dicens. Se illic, & patriæ suæ usq;
ad ultimum uitæ diem domino famulari. Mane sequenti,
quod primo proposuerat exequi cupiens, per mōtana iteri
arripiens in Vallē Serpici oppidi in uenatores castri præ-
dicti incidit, quem calumniosè opprimentes ferrei Iaculi
taliter feriunt, quod capitis os. (prout hīs oculis uidi, &
ab aliis uideri potest, ad præsens) ita perforarunt. At Dei
famulus præceptum angeli cogitans, & in obedientem se
fuisse cognoscens ad suum Monasterium est statim reuer-
sus, a suis patribus sic uulneratus benignè suscipitur, &
medetur, nec sanus effectus, quod per tale uulnus uenator
aufugiens in curiam incidit, & magnis tormentis affectus
delictum Cassani præfuli succintè narrauit: quem præsul
cum Dei seruum feruissē morti condemnat. At catenis in
carceribus uinctus se de delicto maxime pœnitens. Ver-
tit ad Sanctum Amatum, cui multum commendans in no-
ctis crepusculo Dei uirum ut lumen resurgens aspexit, &
ut Dei sanctum adorans: statim à ligaminibus, & carceri-
bus liberatum se uidens, mane sequenti à sancto Amato
se absolutum publicè prædicauit. ac Miraculū manifestat.
Quod audiens præsul, Monasterio sub famulatu illius tra-
dictum misit: ibiq; Dei, & Sancti Amati præceptis dum ui-
xit humiliter & deuote seruiuit. Anno autē domini 1156.
ætatis uerò suæ 52. Christi Confessor à uulnere sanus.
Emanuele græciæ Imperatore, sanctæ sēdis Adriano III.
ac Guilielmo Filio Rogerij Regis Sanctissimi Patris uene-
ratoris magnifici: secundo Siciliæ Rege regnantibus. Dum
ab Im;

Miraculum
de uincto ca-
thenis.

ab Imperatore prædicto præterderetur Regimen Apuliz.
 Et Rex Guilielmus patris patrimonium defenderet. Bene-
 uentum uolens accipere, non modico exercitu de Salerni
 partibus per Nusciæ ciuitatis, regiones transiens, nonnul-
 los, ut cum eo præliarentur, secum uinctos aduxit. Qui ad
 Sancti Viri Amati uertentes clementiam, ipsiulq; meritis
 remittendo. Vnus ex eis Regi. Beneuenti uictoriam prædi-
 cit. Cui Rex, quam de hoc certitudinē habes. At ille Ec-
 ce ego cum sociis in famulo Dei, discipulo tui genito-
 ris Sanctissimi Guilielmi dilecti, Confusus Amato, te uicto-
 rem prædicimus esse. Quibus Rex. Mihi quæ scitis de his
 Sanctis præterita cuncta narrate, & Illustri de primi patris
 cum suo genitore famulatu continuo, non pauca recēsen-
 tes. Rex eis sic alloquens, ait. Si Deo placuerit. De uicto-
 ria Montis Virginis Ecclesiam participem faciā. At post
 modicos menses, de Beneuento triumphans, maiore San-
 ctorum corporum Reliquiarumq; numerum (qui adhuc
 in Virginis Monte reperitur, quam deuotē remisit. Rex ue-
 rō Salernum reuertens, Tempore quo Nuscanus Episco-
 pus ab hac uita migravit, à Nusciis ciuib; depræcatur, ut
 eius fauore ab Adriano Sanctæ Sædis I I I I. Pontifice Ma-
 ximo, in Episcopatus officium Sanctus Amatus esset ele-
 ctus Pontifex præcibus Regis assentiens, Sanctum prædi-
 ctum in suæ ciuitatis Episcopale Regimen creauit. Rex
 autem Melsinæ Siciliæ Regni de uictoriæ triumpho, non
 immemor factus, ibi, ad sanctissimæ Virginis laudem Mo-
 nasterium magnum (hodie S. Leonardus uocatū) constru-
 fecit. Sanctus uerō Amatus ita mira, circa qualibet depre-
 ssos molestia compaciendi erat sedulitas: quod communis
 omnium ei tanto ardentius inhærebat dilectio, quanto at-
 tentius in suum cernebat vigilare subsidium, & in Mona-
 sterio existendo prædicto, à suis nunciatur conciuib; . Tu
 es, quem super Christi gregem, indefessus nocturnas opor-
 tet custodire uigilias; & annis iam multis quod recusalli ro-
 gatus accipere. Animarum regimen nunc sanctæ Sædis Pō-
 tificis iussa, ut suscipias non potes aufugere; ac omnes con-
 sona uoce proclamant. Pater Sanctæ tuæ natiuitatis
 locum præsentia, qua tui omnes reddis amabiles, ipsa; ad
 Dei gloriam, ac animarum salutem magnifica semper; no-

*Maiores nume-
 rus Corporum
 Sanctorum &
 Reliquiarū quā
 in Virginis
 Monte reperi-
 tur à Beneuen-
 to reportatur.*

*Sanctus Ama-
 tus creatur E-
 piscopus.*

Arumque tuo consensu magnifica. Votum, quibus Sanctus Deo, ac sanctæ Sedis Apostolicæ Pontifici maximo semper sui obedire paratus. Ad hoc Onus, me indignum exillimans, pluries recusavi. Nunc Deo, Christi, Vicario obtemperare maleo. Ut verò consecraretur ad Salerni Archiepiscopum associatus à conciuibus proficiscens, mirificè suæ patriæ ingenti cum gaudio ab eo fuit consecratus Nusciæ Episcopus, & tali dignitate ornatus, Ad Monasterium quod propriis construxerat manibus, properans prius, & à Monachis susceptus hilariter dulci sermone ad obseruantiam Cœnobiticæ normæ strictissimè admonuit, ipsiq; successorẽ Multæ sanctitatis D. Gulielmum nomine Abbatem elexit. Post Episcopalis Ecclesiæ Nusciæ Cinitatis patriæ suæ fuit possessionem adeptus. Quem oculis omnes in Dei laudem cum manibus vocem dicentes extulerunt ad æthera. Benedictus qui cuncta creauit, & regit, qui pro nostro regimine Sanctum dedit Amatũ. Dum autem Episcopali Chatteredæ Christi confessor ornaretur magnificè populorum ad eum vndiq; concursus adueniens, Primicerius, qui erat in quodam finitimo castro detemptus; Auxilium Dei, & opem ipsius Sancti Episcopi nocte inuocans, vt adesset cum cæteris, statim carceris pars, ac si artificiosè esset factum rupit in alteram partem, à carceribus liberatus mane coram omnibus hoc sibi euenisse publicè manifestauit. Et cum multitudine quædam puella Lunatica assistens, à morbo mœritis Sancti præsulis liberatam agnoscens ad Sancti pedes eiecta Deo gratias egit. Sanctus præsul Amatus in habitaculo suo tranquille commorans, scultores artifices ad nouam sub titulo prothomartiris Stephani, construendam, conduxit Ecclesiam, & constructam in honorem Sancti Stephani basilicam consecrauit, sedem sibi, ibi stabiliens vigilanter in Psalmis, Hymnis, Lectionibus, & Orationibus assiduus vacans; vt corpore cum habitaret in terris, in dominico obsequio cū presbyteris, & clericis suis, spiritu conuersaret in cælo, & si alibatur in mundo, ad mundanas non titubans illecebras, nec ad sæculi vanitates, ac falsas respexit insanias; sed viuens vita vivebat in Christo, intus cum Deo, foris cū populo agebat iustissimè Diebus verò, festiuis populum in Dei amore, & proximi charitate, in diuinis eloquiis, ac operationibus

Sanctus in Episcopali dignitate electus ab Archiepiscopo Salerni consecratur.

Sua patriæ Episcopatus possessionem accipit.

Miraculum de Permicerio

Miraculum de puella lunatica.

bus sanctis exorabat assiduè, cuius precibus sanctis Nufcanus populus ab inimicorum turbine liberabatur continuè. fuit tantum Dei famulus perfectionem adeptus, quod in nulla occupatus inertia hostis antiquus per cuiusdam demoniaci os, cum à prædicto sancto eiceretur vociferans ait. dolet quam maximè neminem ad Sancti Amati custodiam pertinentem de grege subtulisse dominico; & eo dolentior cum promptu osior insidias tenderè. Odia inflammarem, litigia incitarem, furtum, adulterium, iram, & cætera varia vitia astutè suggererem, ab huius Sancti viri ieiunii clypeo, patientiæ lorica, fortitudinis lancea, iustitiæ gladio, Sed magis ab humilitate profunda à suis ouibus expellor assiduè. Talibus. n. armis diuinæ Militiæ Christi miles insignis, diabolicam impugnabat tyrannidem, & diaboli réramenta consumando, gregem Christi, nil de sua præsumens fiducia, sed in Dei sperans auxilio, conseruabat immunè, seduloque à sancto non desistens proposito aspectum hominum dum sugeret, in Ecclesiæ angulis aliisque Deum pro grege sibi commissio exorabat latibulis. Nec quoquomodo superari poterat cum quo virtus æterna manebat; nec impugnari valebat, quem acies conomitabatur angelica. peractis non mensibus multis, de longinquo, & proximo multas sustinentes infirmitates, Surdi, Muti, Claudii, Paralitici, Febricitantes, ad Sancti præsentiam venientes. Oratione ad Deum primo facta curabat in Christi nomine: ac illi incolumes reuertentes Deum Iesum Christum, qui sui serui dilecti precibus redderet sanitatem, vocibus glorificabant in sanctis suis. Sanctus Antistes popularem audiens famam, ut eam aufugeret, ad decliuum montis, ubi ciuitas erat, ad honorem sancti Leonis construxit Ecclesiolam, ad quam per sepe, ut ad hærenicum oratorium confugiens hominum laudem euitabat. Ac illic existens antiquus serpens inuidens, ne per hoc sanctus proficeret magis, imaginationes varias, occultas insidias: parans extremò flagellis oppressit. Sed sanctus velut fortis athleta in Christi nomine superabat. Sæpe Monasterium duobus miliaribus serè distans à se constructum visitans veluti filios suos monachos admonerat. His operibus vigilans Dei seruus, & concursus viro- rum ad sui habitus susceptionem dum videret. Ad gloriam Virginis, sub titulo Sanctæ Mariæ No-
uiz, (ho

*Miraculum de
oppresso à dia-
bolo.*

*Numerus mi-
raculorum.*

Secundum Monasterium Monachorum edificati.

Anno 1164.
Alexandro III.
Pontifice Maximo Regente.

Miraculum de Clerico.

Anno aetatis
suae 67. ad venerationem Sancti Laurentii Ecclesiam edificat.
Anno Domini
1171.

Miraculum de paralitica, & doemoniaca.

nam, (hodie Sancta Maria Longa, à longitudine Monasterii), ut vestigia ostendunt, dicta) Monasterium aliud edificat. Ac quibusdam annis elapsis Clericus quidam cuius hospitium ab Episcopali Ecclesia, non longe distaret, peccatis exigentibus suis, corporis ita premeretur angustia, ac si lapis Corpus eius euasit immobile, diu in miseria tali persistens, ac si anima exhalaret, e pectore, & parentes mortuum magis, quam viuum tenerent, ad Sancti praesulis à suis aduersus praesentiam, tali fuit voce locutus. Pater Sanctae si gratia Dei multos, à variis sanasti longoribus, & me clericum tuum sanare digneris? Cui praesul Deus sanat, ego sanatum amplector, orationeq; facta, clerico iubet, ut de grabato ad Ecclesiae famulatum accedat, at ille obediens, sanus efficitur, & sanus Ecclesiae seruiuit. Post Sanctus Dei Amatus ad venerationem Sancti Laurentii, aliam construxit Ecclesiam. Et in consecrationis solenniis Mulier à paralixi fuit liberata. Item alia Civitatis Acernii, à doemone fatigata, quod loqui non poterat, ad Sancti pedes eiecit. Diabolus alta voce prorupit. Amate à nobis odite, cur nos expellis ab homine, & ad tartara mittis? & Sanctus non ego, sed ille, qui te de caelo eiecit, expellit ab homine. Sed cum senex efficeretur sua in cathedrali Ecclesia Deo seruiret, continue vigiliis, & orationibus intentus, suae aetatis ad ultimum diem venit. ad Ecclesiam iussit adduci, Pontificali diademate ornatus, Sacrum volens, celebrare, ea facta, orando. Deo, spiritum comendauit. Suae aetatis Anno 89. Incarnationis 1193. Coelestino III. Pontif. Max. existente.

MIRACULA FACTA
in eius obitu.

Miraculum de lampade.

VM Sanctus Pontifex, ab hoc seculo, ad regna migrasset caelestia in eius funere populorum factus est concursus, & suae religionis maxime patrum, accidit praesentibus omnibus, ut lam padarum, quae erant ante cadauer, una Oleo plena, & accensa, nimis ex alto in pavimento Ecclesiae cadens, praesentia Sancti Corporis, nec frangeretur, nec lumine extincto

tincto, oleum esset effusum, Quod cum cernerent omnes
 Deum in Sanctis suis glorificarunt. Sed inter funeralia, qui
 dā a doemone oppressus adeo, quod oculis tortis, niger
 colore effectus spumam euomeret, aductus ligatus a suis, *De Doemonia-*
 ad Ecclesiæ fores inquit. Ille me eiici iubet mortuus, qui *co liberato.*
 uiuus a se, & ouibus suis soepe eiicit. Et dum hæc pluraq;
 miracula faceret, corpus mirifice in Chatedrali Eccle-
 sia conditum seruabatur. Ciuitatis verò Nusciz facies ex
 improviso occupatur ab hostibus, vt de ciuibz multi du-
 cerentur captiui. Quorum vnus Sancti præsulis familia-
 ris, cum ad inimicorum castra peruenit, pedibus, & mani-
 bus, post terga ligatus in tormentis aculeo suspensus, ad
 maiorem corporis afflictionem in humeris immenso lapi-
 de cruciatur, & dum tam pateretur afflictionem, in Sancti
 Antistitis meritis constantiam præbuit, & illi commendās
 factum est, vt inimici, qui eum affligerent, graui corporis
 morbo perirentur, & suspensus nullo dolore torque-
 retur, quibus detemptus, sui familiari Sancti Amati præci-
 bus euenire ait, quem statim deponentes uinctum a Mini-
 stris detinebatur, in nostris crepusculo, Dei Sancto comen-
 dans, cum multa odoris fragrantia, visio candida, vt sere-
 num lumen effulgens, venit. Et a loco liberum, per me-
 dium hostium, vinculis absolutū, sanumq; adduxit. Mane
 valde diluculo hostes oēs hoc audientes ipsum miserūt ad *Liberatio capti*
 propriam Patriam, cuius vncti liberatio ad aures cuiusdā *ui.*
 captiui perueniens, qui pro criminibus suis in carceribus
 erat, de delictis poenitens Sancto præsuli comendauit. No-
 æ; sopori datus, cum compedibus solutis ad Sancti sepul-
 chrum se iacere inuenit, & liberatus ad gloriam Sancti
 Amati, compedites in muro defixit, (vt videtur ad præ-
 sens, hæc multa q; miracula, dū magna veneratione in do-
 muncula, quadam corpus condebatur. At successore eius
 D. Rogerius, qui tēpore mortis suæ Abbas eiusdē Religio-
 nis in Monasterio Sancti Saluatoris de Guleto reperiēba-
 tur, prædictæ Ciuitatis a Sancta Sæ de Apostolica Episco-
 pus factus, in eodem loco, vbi sacrum recolendæ memo-
 riæ corpus iacebat. Basilicam cōstruxit, & dum paries per
 locum vbi tumultum erat erigeretur, ac corpore inde remo-
 to, odoris, tam fragrantiam sentit, vt cuncta exuperaret
 aroma-

D. Rogerius se-
 cundus Episco-
 pus Religionis
 Montis Virgi-
 nis.

Claudus sanatur.

aromata, ibiq; claudus, meritis Sancti præfatis Amati Dei virtute euasit incolumis. Quod successor eius D. Rogerius videns, Magnificam Ecclesiam (vt nunc inspicitur) ædificauit, & ædificatam in honorem Sancti Amati consecrauit, (& hodie Sanctus Amatus est titulus Episcopatus) & pro capituli cleri sigillo, Sancti præfati figuram, cum duabus ouibus iuxta pedes hinc, inde, vt ouium veri Pastoris posuit. Corpus vero, cum Brachio Prothomartyris Stephani, in propria ara, sub pauimento stabilivit. Anno Domini 1223. Honorio III. Sanctæ Sædis Pontif. Max. Viue.

MIRACULA FACTA IN TRANSLATIONE Capitis, & brachiorum.

MULTIS post annis elapsis D. Lucas Nusca Ciuitatis successor Episcopus, prædicti Sancti Corpus in vasis Argenteis mirifice collocare volens, à loco vbi erat ad propriam ædem, siue sacellum transmutari præcepit. Et ipse, præsentibus populo, & clero, de arca in qua recondebatur, miraculose effulgentibus radiis, cuncti nitentes, odoris flagrantia sensierunt, & vertebre cum dentibus ibi remansa: Arcam reserare nunquam potuit. Stupens dum cerneret intus, & prædictam partem Capitis, statim referant, vt prius. Hilaritatis omnibus processionaliter Caput, & Brachia, distincta à Corpore, cum præsul ad sacellum aduceret, (vbi hodie in vasis Argenteis summo venerantur honore), Corpus ab ædícula amouere non potuit. Ac illud in Arca prædicta mirifice collocavit, (vt ad præsens seruatur) Tribus post diebus finitis, quidam Dominicus nomine Terræ Turellæ dum paralyticus in lecto iaceret, & per dies sero vix lingua, ac voluntario motu carebat ad Sancti Amati merita voluens, quem suppliciter exposcebat. Nocte ei candida veste indutus Sanctus apparuit, & ab ægritudine ad sanitatem pristinam reducit, qui sanus mane de lecto consurgens publicè miraculum prædicaui. Octauo autè à translationis die, quidam de oppido Morra, lumine visus carens, à suis ad Sancti tumulum ducitur, & contineat orabat

Miraculum de paralytico.

De Ceco.

orabat, & sic orans visum, quem amiserat recuperavit.
 Anno sequenti dum Translationem Reliquiarum celebra-
 retur sollemnna dies Pontificaliter, e superiori loco Cathed-
 ralis Ecclesiæ igneas lignea porta erat, & prope eam dū
 sedula mulier existeret, iuxta se filium paruulum tenens,
 Accidit vt dum à turbine venti super puerum accideret ho-
 stium. Mater afflicta vociferans. Oh Amate Sanctæ auxi- *Miraculum de*
 liare? homines nō sine labore portam auferentes puerum *puero.*
 inuenerunt illesum. Hæc multaq; alia Sanctus miracula
 fecit in Christi Nomine. Et Benedictus Deus, Pa-
 ter, & Filius, & Spiritus Sanctus, qui fidelibus
 suis gratiam affluit per Iesum Christum
 Dominum nostrum, qui cum Pa-
 tre, & Spiritu Sancto vi-
 uit, & regnat in secu-
 lorum secula.

Amen.

Celebratur Translatio Sancti Aamati.

Quinto Chaldas

Iunij.

H VITA

VITA, ET OBITVS

SANCTI DONATI MONACHI

RELIGIONIS MONTIS

VIRGINIS.

ONATVS ex Ripa candida
inter Lucanos oppido, Or-
tus. Monachorum Religionis
Montis Virginis, Sãctitatem,
& præcipuam in Regulari ob-
seruantiam, integritatẽ, atq;
feruorem, intuius. Continue
lẽgis Dei præcepta, quæ per
Religionis ingressum, à tene-
ris annis toto mentis affectu,
meditabat implere. Cũ quin-
decim esset annorum citissi-

mo cursu Monasterij sancti Honorij in territorio Peti-
næ Abbatẽ Adiit. Quicquid desiderio agnito, ostensa regu-
lari obseruantia, artaq; vita, aditum facillẽ præbere noluit,
sed hortatoriis verbis solatum dimisit, paucis vero post
diebus elapsis, parentibus, bonis, amicisq; dimissis ad eun-
dem rediit, quem assiduis precibus instans, ad eius pedes
scaturentibus lachrimis, vt habitu dictæ Religionis indu-
retur eiecit. At monastico habitu indutus obedientiæ iugo
collum submisit. Monasterij Ianuarius pro tempore fuit
factus. Breui tante fuit perfectionis, quod sedulus per
occulta pœnitentiæ opera, vt Deo famularetur, inuesti-
bat. Cum in prædicti Monasterij calce Torrens aquæ inũ-
dando, cursus rapacitate, multos gurgites, & rupium va-
sta antra, præcauataq; saxa surgens formauit, in his frigi-
dissima residens aqua. Nocturnis horis congruo tempore
mona-

monachis sopori datis S. Donatus, in coëlla indumentis pospositis, ad prædicti fluij gurgitem descendens, ibi vsq; ad pectus aqua tegente, noctem insonnem, oratione, & tali pœnitentia ducebat. At nocturnæ sinaxis Têpus ad ueniens, antequâ Monachi ad Chorum præparaturi Domino famularent, ad Monasterium euolabat, vt surgentibus fratribus humilitate, & sanctitate, cum eis Deo gratias ageret. Post seruitiis Monasterij vacans assidue, hanc pœnitentiam à nemine scitam exquebatur. Contingit in noctis crépusculo. Dum Abbas in coëlla Dei famulû quæreret vestes solas inuenit, dum tacitus rei factum expectaret. Nudum Dei seruum Donatum venientem occulte respexit, ac eius vitæ perfectionem, & huiusmodi actum in mente reuoluens, quid esset? melius voluit inuestigare, paucis post diebus Monachis panis dum deficeret, ac eum Christi seruus efficeret, Meditationi intentus, herbarum fasciculum, quo furnus purgatur, struere est oblitus; Superior veniens nec furnum purgatum inuenit, de negligentia reprehendit: Christi dilectus obedientiæ tam maxime amator, superioris mandatis, vt obediret furnum ignitum ingreditur, & cum scapulare cinerem, ardentisue carbonem foras emittens, eum purgauit, quem esse untem cû scapulare illæsum Abbas aspiciens, vt sanctum pœnes se tenuit: ac dum talem perfectionem qualiter esset adeptus quæreret nocte sequenti in fluij gurgite pœnitentem, & orantem inuenit. Quibusdam diebus apum aluearia, in monasterii viridario existentia, conculcata, & deuastata Abbas inuenit, dum cum Monachis conquereretur Sanctissimus Donatus quem esset, voluit inuenire. Vna die Vrsûm alucaribus ruptis, mel comedentem inuenit, & funicula qua cingebatur per Vrsi collum suspensa, vt iouem mansuetam, ad superiorê malefactorem aduxit, vt ei pœnitentiam daret. Abbas præsentibus Monachis alloquens ait. Hæc sunt obedientiæ mœrita? his famulo Dei Donato scerocissima animalia pariunt? quodd cuncti cernentes Sanctum vocât Donatum, & in obedientia magis in dies profecerunt, Vrsus vero, cui superior ne ultra veniret ad hortulum præcepit, omni scerocitate abiecta prostrato capite inde discessit. Cum igitur Dei famulus ad huc iuuen

Quæ penitentia carnem macerabat.

*Miraculum 4
Sanctus Donatus fecit.*

*Miraculum de
Vrso.*

tutis flore polleret, diuina disponente volūtate, graui morbo corripitur S. Sacramentis Sanctæ Ecclesiæ ad herens dum Dominicum Corpus acciperet, lachrimis, indignum se reputans, Christo gloriosissimo spiritum commendauit, ac Sacramento accepto, ad cœlorum conciuēs euolauit, & Astantes Abbas, & Monachi quasi solis splendorem, tēdentem ad cœlum ab ore eiūs exire viderunt. Culus obitum parentes eius dum intelligerent graui dolore affecti, citius Monasterium adunt, & præcibus multis cum Abbatis licētia corpus eius, quem singulari amore dilexerūt, Ad Patriam Ripam candidam asportare decernūt, populi Petinæ factus concursus, dum parentes defuncti acciperēt corpus, vna cum Abbate, & Monachis vnica voce dixerūt, Cur nos Donate Sanctissime derelinquis? quid nobis in amoris signo relinquis? Ad quam uocem Miraculo Dei. Eleuatum a pheretro brachiū quo farnum ignitum purgavit eiecit. Quod Abbas hilariter accepit, ac in Ecclesia mirifice collocauit. Ab hac uita discessit anno ætatis suæ Decimo nono S. Paschasio VII. Abbate Montis Virginis Monasterij uiuente. Anno Domini 1198. Corpus huius Sancti Donati in Ripa Candida patria ueneratur, Brachiū Apetinæ. Post Obitum huius tribus annis elapsis S. Paschasius VII. Abbas prædictus interiit. Cuius Sancti uiri Corpus inter Sanctōrū Corpora collocatum in Virginis Mōte colitur. Interiit Anno Dñi 1201. ætatis uero suæ. 66.

De Sancto Paschasio Cuius Corpus in Virginis Monte, vt eiusdem Monasterij VII. Abbas, inter Sanctorum Corpora ueneratur.

De Sancto Donato VIIII. Abbate, Cuius Corpus in Ciuitate Aceruij, ab illis ciuibz adoratur.

De Sancto Marco Abbate Monasterij Sancti Marci, situati intra confines Submontis, & Sancti Angeli de Scala, in patrimonio Illustrissimæ, & Catholicæ familiæ Carrasæ, Cuius Corpus, cum Corpore Sancti Paschafii. In Virginis Monte ueneratur.

De Sancto Modestino Antiochie Episcopo Florentino, & Fabiano Diacono, & Subdiacono, Quorum Corpora in Terra Mercuriani in perpulcri sacrarij locata uenerantur. Fauente Deo, quæ in scripturis antiquis inuenta erunt posterius enarrabimus.

OFFICIUM IN FESTO

SANCTISSIMI PATRIS

GVILIELMI CONFESSORIS.

Ad Vesperas.

Antiphona.

ERVE Dei Guilielme, tuis interuentibus noſtras
culpas dele piè, quò Sanctorum cœtibus ualeamus
inter eſſe deuotis mentibus.

Leſtio.

Collaudabunt multi ſapientiam eius, & uſq; in ſeculum nō
delebitur, non recedet memoria eius, & nomen eius requi
retur à generatione in generationem.

Reſponſum.

O piè Confessor uotis Guilielme faueto: Atq; tuis precibus
nobis concede iuuamen. Iudicis ut faciem mereamur cer
nere læti. Verſ. Cum iuſtus ueniet, & dare, digna quibuſq;
Iudicis, ut faciem.

Hymnus ad Veſp.

Virginis Monte, colitur in
iſto: Qui fuit primus,
uitæ reparator: Cœnobi
tarum, Guilielmus alma;
Vita refulgens.

Montem aſcendit, teneris ſub
annis: Vt trino Deo, modū
deſeruire: Cæteris daret, a
quā inuenire: Deſiderabat.

Aquam iu montis, ſummitate
puram: Quærit, & Verſum,
videt perturbantem: Nil cu
rat pater, ſociq; dixit: In
ſpice frater.

Verſum eadem, uiſo patre via:
Nec reuerſurus, ilico diſciſ
ſit: Vultu diſmiſſo, nemore
uagatur: Mercuriani.

Lupus A ſellum, deuorat errā
tem: Quem quærens pater
inuenit edentem: Lupum al
ligat, A ſini labores: Mox
expleturum.

Conſtruit cœllas, patribus: ut
omnes: Deo ſeruirent, Vir
ginisq; Matri: Parat ingen
tem, aram in honorem: Cœ
licolarum.

Sblen-

Splendet amonte, domus altissima: Flatu Diuino, sic edificata: Vt mirum cunctis, esse uideatur: Semper in æuum.

Hic templa multa, Domino cōstruxit: Virginis primum: inde Saluatoris: Virginū illud: illud Monachorum: Vertice Montis.

Hunc parem Sanctis omnibus adoret: Quicumq; cupit, Paradiso frui: Sic Trinitati laus, & potestas: In unitate. Amen.

Vers. Ora pro nobis S. Pater Guilielme.

Resp. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Ad Magnificat. Antiph.

Sanctæ Guilielme Cōfessor Domini Diuinæ Maiestatis interpelle pro nobis clementiam: ut nostrorum peccatorum deterfa erugine, tecum in futuro gloriemur in cœli palatio.

Oratio.

O Mnipotens sempiternæ Deus, cunctorum splendor fidelium, qui electum tuum Beatissimum Guilielmum, Confessorem tuum, atq; cœnobitam, tibi mirabiliter inhaerere fecisti, eiusq; dogmate populi multitudinem fideliter adunasti, concede propitius, ut quæ in se studuit agere: & quod doctrina diuinitus contulit, exe-

qui mereamur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum. &c.

Ad Matutinum. Inuatorium.

A Doremus Dominum, qui beatum hodie Guilielmum ad cœlestia regna transegit.

Hymnus.

Deus Sanctorum, vita lux tuorum: Trinitas Sancta, vnitas immensa: In Confessoris laudibus, benignus: Semper adesto.

Hic mundum spernens, & superna petens: Mortuus mundo, viuēs & in Christo: Cœlicū semper, opus egit pie: Manere dignus.

Hoc vitæ solum taliter transiuit: Quod vitiorum fluctu non estmersus: imo beatæ sanctum portum vitæ: Contigit alium.

Miraculorū, coruscavit lucæ: Quæ nos canentes Deo iubilamus: Qui sanctus suos præfulgere miro: Præstitit actu.

Concio tota mira gesta cātat: Quæ Sanctus ipse pius, & Confessor: Et cœnobita, vir Israelita: Florida palma.

Quidam dum fractum Brachium haberet: Aliquod opus facere nequiret: Sanū Confessor Christi Guilielmus: Redidit illud.

Antra

Antra dum Mōtis, oleret iace
ni: Videre Christū meruit
Beatus: Ibiq; iusta facta si-
bi impleuit: Prorsus ab illo.
Pro quibus iussis templum il-
lud struxit: De Saluatoris
nomine vocatū: Virginisq;
sponso vbi copulatum: Vir-
go sacrata.

Sit Trinitati decus, & pote-
stas: Honor, & virtus mona-
di beatæ: Per infinita laus
Sit seculorum, secula. Amē.

Ad noctur. Antiph.

A Teneris annis Christi fam-
ulus Guilielmus contē-
psit mundū Domini prae-
cepta secutus.

Pf. Beatus Vir. 1. Antiph.

Ferrea vincla sibi circundans
membra domabat: A vitiis
liber virtutum numerā ple-
nus.

Pf. Quare frem. Antiph.

Aspera vestis fuerat, vestigia
nuda, sic parens supplex vi-
sebat limina sacra.

Pf. Cum inuocarem. Anti.

Tendere, & Apulix statuit fe-
liciter arua: felix quæ tantū
suscepit terra patronum.

Pf. Verba mea. Antiph.

Contentus modico tenebat
corpus aceto: gratia cele-
stis eius, sacra corda reple-
rat.

Pf. Domine Dominus noster. Anti.

Crux sibi delitiæ fuerat, crux
gloria summa, post mor-

tē vita frueretur omne per
æuum.

Pf. In Domino Confido.

Vers. Amauit eum Dominus,
& orauit eum.

Resp. Stola gloriæ induit eū.

Lectiones leguntur de vita. Resp. 1.

P Reclaris Guilielmus ortus
natalibus, morum nobilita-
te præclarior, cælestia mē-
te volutans, mundi transito-
ria rite despiciens. Aeternorū
flagrabat amore. Vers. Nullis
vnquam locis applicuit ani-
mum, oblectamenta quæque
contemnens. Aeternorum.

Resp. 2.

C Vm sanctitatis propositū
Confessor Domini vene-
rabilis puer prosequitur,
ad quendam hospitaturus di-
uertit, cui dum nimio vincitur
amore, quod Sanctus petierat
erogauit. Qui uehementer in
Domino admiratus constan-
tiam. Vers. Circulis quidem
ferreis corpus amplexus est sa-
ber. Qui uehem.

Resp. 3.

A Rdenter cupiens locum
tendere humanæ redem-
ptionis, hyerosolimā pro-
perat Domino miserante. In
Apuliam peregrinus aduenit.
Vers. Plurimum loca uidere
salutis. In Apuli.

Resp. 4.

O Pie Confessor uotis Gui-
liekne faueto. Atq; tuis pre-
cibus, nobis concede iuuantē.
Iudicis, ut faciem mereamur
cerner

cernere læti.

Vers. Cum pius, & iustus veniet
dare digna quibulq;

Iudicis, vt fac.

In secundo nocturn. *Antiph.*

F illa depensans cœci veltigia
patris, solem iustitiæ flexis
genibus rogitâtem, solis ardo
rem Guilielmi vidit adesse.

Pf. Domine quis habi. Anti.

Cumq; domum repetit tene-
bris miserandus opacis, cō
festum lumen Guilermo orā
te recepit.

Pf. Domine in virtute tua. Anti.

Per iuga Laceni gradiens Con-
fessor, & orans. Aspexit
Christum cuius flagrabat
amore.

Pf. Domini est terra. Anti.

O, nimis excelsæ, nimis admi-
randa potestas. Imperat il-
le feris ferre præcepta iu-
bentis.

Pf. Exaudi Deus. Anti.

Regna poli cupiens multis co-
mitantibus ire: Exemplis,
verbis, virtutum dogma do-
cebat.

Pf. Te decet. Anti.

Sanctæ Guilielme Confessor,
& Monachorum pater, no-
stris adesto precibus cle-
mens, & propitijs.

Pf. Bonum est.

Vers. Iustum deduxit dominus
per vias rectas.

Resp. Et ostendit illi Regnum
Dei.

Lectiones de vita. Resp. 1.

A Somno cæcus euigilans
miserandus oblitus tene-
bris, domum remeant. Be-
nedictione accepta. Vers. Cū-
que domum ingreditur, lumen
quod amiserat clarius rece-
pit. Benedic.

Resp. 2.

A Rrdore quidem nimio Sā-
cti itineris, dum sacris vi-
ri monitis non vult præbere
assensum omni mora depō-
sita, mox accepta licentia, iter
agreditur. Vers. Cum aut iter
faceret multis est afflictus ver-
beribus. Iter agr.

Resp. 3.

O Mnem ab infantia Dei ser-
uus exosus carnis superbiā,
ferream indutus clamidem.
Viriliter membra domabat.
Vers. Vt ergo securus euade-
ret tela nequissima, crucem
pro Domino gestabat assidue
viriliter.

Resp. 4.

O Guilielme Pater famulorū
suscipe vota, nosq; tuis pre-
cibus festum solemnæ colen-
tes. Comendas iugiter Christo
cui tu placuisti. Vers. pectore
deuoto nos vt seruire quea-
mus. Christo.

Ad Cant. Anti.

M Onachorū Pater, & Con-
fessor Guilielme Domi-
ni supplicantum famulo
rū exaudi precamina tua sem-
per illis sancta tribuens suffra-
gia, & nos a pœnis erepti in
æternis gaudijs collocemur.

Cant.

Gant. Boatus uir qui in sapientia.

Verf. Iustus, ut palma florebit.

Resp. Sicut cedrus libani multiplicabitur.

Secundum Mattheum.

In illo tempore dixit Simo Petrus ad Iesum. Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. quid ergo erit nobis. Et Reliqua.

Homilia Sancti Hieronymi Præb.

Grandis fiducie Petrus Piscator erat, diues non fuerat, cibos manu, & arte quærebat, & tamen loquitur confidenter, dimissimus omnia. Omnia enim relinquit qui voluntatem habendi deserit, set quia nō sufficit tantum relinquere ad iungit quod perfectum est, & secuti sumus te.

Resp.

Per Montem Lacenum venerabilis pater deambulans cuius vehementi flagrabat amore Christū aspexit. Quē talibus interpellat alloquijs. *Verf. Plasmator omnium Deus quē virgo, sacra concepit, tua me virtute confirma. Quem talibus.*

Alie Lectiones de vita. Resp. 2.

Filiam pater lunaticam ingenti aspiciens fatigari periculo, paternæ pietatis motus visceribus. Per Confessoris merita ei us salutem implorat. *Verf. Cuius vota Dominus clementer suscipiens,*

confestim eam à periculo liberauit. *Per Conf. Resp. 3.*

Dum Sancti viri corporis dissolutio immineret, ac prædicente. Christi virgines accipiunt intimo cordis dolore perculse. Vberioribus lachrymis pudibunda profundunt. *Verf. Paternis visceribus earum nequies audire lamenta, ab eis discessit. Vberioribus.*

Resp. 4.

Virtutum meritis, Domine Confessor amande: sic nostris precibus. No stros absolve reatus. *Verf. Ut tibi coniugi mereamur in æde polorum. Nostros. Gloria. Nostros. Te Deum Laudamus.*

Secundum Lucam.

In illo tempore. Dixit Iesus Discipulis suis. Nemo accendit lucernam, & in abscondito ponit, neque sub modio: sed super candelabrum, ut qui ingrediuntur, lumen videant. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem nequam fuerit, etiam corpus tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen quod in te est, tenebræ sint. Si corpus tuum lucidum erit, non habens aliquam partem tenebrarum: erit lucidum totum. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

Resp. Amen. Te decet laus.

Te decet hymnus. Tibi gloria Deo Patri, & Filiorum Sancto Spiritui. In secula seculorum. Amen.

Oremus. Oratio. Omnipotens sempiterna Deus: cunctorum.

In uest.

Ad Laudes. Deus in adiutorium. Deus misereatur nostri. Et per horas. *Ani.* Mundanis ab infantia pompis renuntians, cœlorum Guilielmus est adeptus palatia.

Antiph.

Charitatis nimio ardore accensus, acceptabile obtulit hoc locaustum. *Ani.*

Ad agni cupiens honoris admitti, innumerum domino populum congregavit.

Antiph.

Insignis siquidem meritis, & virtutum laude præclarus, in mundo plurimis corruscavit miraculis. *Ani.*

Animarum medicus Venerabilis Pater existens, salutem etiam corporibus erogavit.

Lectio. Collaudabunt. In Vesp.

Resp. bre.

Amavit eum Dominus, & ornavit eum. *Resp.* Amavit. *Vers.* Stulam gloriæ induit eum. *Resp.* Et Ornavit eum. *Vers.* Gloria. *Resp.* Amavit.

Hymnus.

HAc facta die, Sancti Confessoris: Deus laudetur, cuius in conspectu; Exul-

tant iusti, iugiterque canunt: Cantica laudum.

In quo lætatur, Sanctus Guilielmus: Clarus Confessor, qui per nomen eius: Vrsus turbantem, sæpe sibi fontem: Voce fugavit.

Aquam conuertit, pariter in vinum: Eius ad vocem, demon est fugatus: Et tres curavit, clinicos insignis: Ipse potenter.

Ipse de luna, morbum nuncupavit: Mire curavit, dum puellam sanam: Redidit inde, fecit & per Christum; Multa Beatus.

Eius ad vocem est extinctus ignis: Minans iacturam ardor magnus suæ: Fidei: vicit flammæ ignis huius: Et vitiorum.

Deo dicata fecit loca multa: In quibus patri, Christus immolatur: Et peccatorum, venia donatur: Fonte renatis.

Precibus Christe, tui Confessoris: A nobis cladem, pelias, & languorem: Meritis eius semper adiuvemur: Hic & ubique.

Ergo nos Sanctum rogemus omnes: Impetret pius nobis, ut à Christo: Pacem, & tutos hostibus à vicis: Annuat esse.

Deum laudemus trinum, nunc & unum: Cum patre notum pœcuma

pxuma simul Sanctam :

His tribus vnus hōnor sit,
& virtus: Omne per æuum.
Amen.

Vers. Ora pro nobis Sanctæ
Pater Guilielme.

Resp. Vt digni. *Antiph.*

Ad Benedic.

O Confessor Domini Guilielme Sanctissime, qui æternæ claritatis lumine inter Sanctorum agmina, lætus perfrueris, suppliciter deposcimus, vt pro tuis famulis tua festa colētibus patrem vire lucis implores.

Oratio.

Deus, qui Beati Guilielmi Confessoristui veneranda solemnitas iocundantibus animis, nos celebrare concedis tribus quæsumus, & eius interuenientibus meritis, æternæ festiuitatis gaudiis facias interesse. Per Dominum nostrum. Ad 3. Collaudabunt. Vers. Ora pro nobis.

Ad vi. Lectio.

Beatus vir, qui in sapientia morabitur, & qui in iustitia meditabitur, & in sensu cogitabit circumspeditionem Dei, cibauit illum pane vitæ, & intellectus: & aqua sapientiz salutaris, potauit illū Dominus Deus noster.

Vers. Iustum deduxit Dominus per vias rectas. Res. Et ostendit illi Regnum Dei.

Oratio.

Ecclesiam tuam, quæsimus Domine, sereno vultu respice, & Beati Guilielmi Confessoris tui adiutam suffragiis, ab omnibus eam defende periculis. Per Dominum.

Ad ix. Lectio.

Beatus vir, qui sustert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromittit Deus diligentibus se.

Vers. Iustus, vt palma florebit.

Resp. Sicut cedrus libani multiplicabitur. *Oratio.*

Beati Guilielmi Confessoris tui, & cœnobitæ quæsumus Domine, intercessionibus adiuuemur, vt qui maiestatis tuæ clementiam grauiter dilinquendo offendimus, eius gloriosissimis meritis, nostrorum delictorum veniam consequamur. Per Dominum nostrum.

In secundis Vesp. Anti.

Mundanis.

Pf. Dixit Dominus Domino. Anti.
Charitatis.

Pf. Beatus vir. Anti.

Ad agni nuptias.

Pf. Laudate pueri. Anti.

Animarum medicus.

Pf. Credidi.

Lectio Collaudabunt.

Resp. Amauit eum Dominus.

Hymnus.

Regis immensi, gratias deuote: In Confessoris, laudibus

dibus manentes: Nos inuocemus, ipse nostra Deus: Augeat vota.

Huius Beati Guilielmi vita: Exitit sequi teneris ab annis: Sacra madata, Iesu Christi semper: Mente deuota.

Inde Sanctorum, gratia repletus: Gressibus nudis, felix visitabat: Humilis corde pius, & benignus: Lumina sacra.

Cuius ad preces, pax quidem vitæ: Ferreis faber, circulis gratanter: Et circumplexus, quosdam artus sui: Corporis almi.

Plebs tua Christe, huius cœnobitæ: Precibus almis, corde liberetur: Atq; secum puro corde mœreatur: Scandere celsa.

Sit Deo Patri, totaq; potestas: Virtus, & decus, Spiritui Sancto: Per infinita seculorum simul: Secula. Amen.

Vers. Ora pro nobis. &c.

Anti. ad Magni.

O Diuinæ pietatis admiranda potentia, qui inter beatorum spirituum agmina super cœli fastigia Guilielmum hodie eleuauit, eiusque sacri nominis propagauit in terris, hanc totis viribus diligamus, hanc dignis iugiter extollamus precibus.

Oraio.

Largire nobis quæsumus omnipotens, & misericors Deus, Beati Guilielmi Con-

fessoris tui digne memoriâ uenerari, ut tuæ maiestati placere possimus, & eius semper patrocinio muniamur. Per Dominum nostrum. Amen.

Hymnus.

Pax æternalis, unica gignens: Lux filialis amor procedentis: Omnium rerum, trinum, unum, uerum: Lumen æternum.

Ad te clamamus, opem flagitamus: pangere digna, pietas benigna: Nobis adesto præsens in hoc festo: Lucis origo.

Quo Guilielmus cursum definiuit: Ethera scandit, moriendo uiuit: Regnat in cœlis, semper ipse felix: Omnibus Sanctis.

Flamine sacro, penitus afflatus: Terrea spreuit, decus, & primatus: Luce serena, rutilans amœna: Sobrieta te.

Vrsus à fonte, monitis deiecit: Marmor à binis, bobus ferri fecit: Quod trahi à trinis paribus bis binis: Loco nequibat.

Monte Luceni, Dominum cōspexit: Ipso tenore, quem in cruce uexit: In honore sui, domum Saluatoris: Cōdere iussit.

Nocte candela, domum uisitauit: Prece mariti coniugem curauit: Muro defixâ, quâ tulerat

tulerat ipse: Mane videre.

Ortulo Lupi aprum fugauerunt: Ac cœnobita: prorsus paruerunt: Natam curauit pater vt optauit: Morbo lunari.

Illo qui caput iaculo percussit: Laruam obsenum, procul ire iussit: Plasma diuinū fecit aqua vinum: Hic Guilielmus.

Cœlo ditatus, humerum curauit: Manum, & latus opem erogauit: Aegre puellæ subuenire velle: Somnis ostendit.

Prunis extensis, stratum paratum: Igne succensis ganeam vocauit: vt secum staret pati quod amaret: Ipse rogauit.

Cœlici ciues noctem ad hæserunt: Famina sacra, plurima tulerunt. Roget, vt ipse Dominum obnix: Poscimus omnes.

Summo sit laus, gloria parenti: Genito semper pariterq; Sancto: In vnitæ Sanctæ Trinitati: Nunc & in æuū. Amen.

Finis Officij in die Sancti Guilielmi.

OFFICIUM SANCTI AMATI EPISCOPI, ET CONFESSORIS.

In Primis Vesperis.

Antiph. de Laudibus.

TENERIS an-
nis. *Pf. Dixi Domi-
nus. Antiph.*

A puero.
Pf. Confitebor. Anti.

Et nunc diuinis.

Pf. Beatus vir. Anti.

O Christi famule.

*Pf. Laudate pueri.
Lectio.*

Ecce Sacerdos magnus, qui
in diebus suis placuit Deo,
& inuentus est iustus, & in
tempore iracundiz factus est
reconciliatio: non est inuen-
tus similis illi, qui conserua-
ret legem excelsi, ideo iureiu-
rando fecit illum Dominus
crescere in plebe sua. *Resp.*

Virutum gradibus Christi
pia castra secutus. Inter
cōsimiles, In cœlis quadet
Amatus. *Vers. Nobilis in ter-
ris, miles sudauit in armis. In-
ter. gloria, In cœlis.*

Hymnus.

Christe serena, gloria su-
perna: Virtus amena, vi-

ta lux æterna: Suscipe vota
tibi nempe nota: Conditor
alme.

Soluimus ora, decus ad eorū:
voce sonora, gloria sancto-
rum: Qui te tulerunt, per-
te perceperunt: Gaudia pal-
mæ.

Numero quorum, rutilat A-
matus: A cœto bonorum, cœ-
licus afflatus: Cuius in festo
Christe nobis esto, Facis a-
mator.

Hic aquæ potum, Domini vi-
gore: Vino per mortū, opti-
mo sapore: Dum fabrica-
tur, mansio testatur: Virgi-
nis almæ.

Annua claudum gressu religa-
tum, Cœlica virtus soluit
in Amatū: Tempore bino
operi diuino: Hic famula-
tur.

Carcere nexus erat, vt corula:
Ille confexus, hostium ab
aûla: Venit ligatus. fecit
hoc Amatus: Nusci patrō-
nus.

Organa

Organa vocis erant vni clausa: Sanctum adiuit, & pro tali causa: Sed reformauit, verba quæ rogauit: Sanctus Amatus.

Templa diuina, Matri Saluatoris: Instruit bina ope creatoris: Prope Lacenum, flumen, & amenum: Iuxta caloris.

Plura prædictis, mirabilia: Factis, & dictis, horum, & maiora: Signa pro certo, Sanctus in aperto: Mundo patrauit.

Laus Trinitati, gloria solennis: Sit deitati, vñce perennis: Supplicum munus trinus Deus, & vnus: Scemat in æuum. Amen.

Vers. Ora pro nobis Beata Amata.

Resp. Vt digni.

Ad Magni. Antiph.

O Christi pietas, ò summi gratia Regis, qui famulū per signa suum mirāda colendum declarat terris, & regna donat in astris. Magnific.

Oratio.

Preces nostras quæsumus Domine propitiatus exaudi, & Beati Amati Confessoris tui atq; Pontificis, solemnitate munitos, ab omni nos aduersitate custodi, & gaudia nobis æterne largire. Per Dominum nostrum.

Ad Matutinum. Inuitatorium.

Christum regē gloriæ gaudentes collaudemus: per quem nobis Cōfessorum splendor enituit. *Pf. Venie.*

1. 2. 3. Hymnus.

Christe Serena. *Vt in Vesp.*

Anti. Ad Noc.

Avrea Pontificum lampas splendorq; iuualis; virtutum atq; præciū nos protege dulcibus alis: ne laetus, & puteus nos sorbeat exicalis. *Pf. Beatus vir. Anti.*

Afsiduis insistens vigilijs totus in Dei feruebat obsequio. *Pf. Quare fremue. Anti.*
Protege, pascere, foue, curaq; Lupos, procul arcens quas cōmisit oues: tibi summus pastor, & auctor.

Pf. Cum inuocarem. Anti.

Fer miseratus opem varia sub sorte gementes, cœlitus et cœleste capiamus quisque iuuamen. *Pf. Verba Anti.*
Accipe thura precum, quas fundimus: accipe laudum vota, & merita complacās iudicis iram.

Pf. Domine Dominus noster. Anti.
Sicut in cupribus rosa, sic vir Dei in populo vita fulgebat theorica.

Pf. In Domino confido.

Vers. Amavit Dominus, & ornauit eum.

Resp. Stulam gloriæ induit eum.

Lectione.

Lectiones de vita.

Resp. 1.

INter cœtera scripturæ Di-
uinæ mandata mentis ipsius
Illud Dauidicum, stilo diui-
no in scriptum est. Vers. Di-
spersit dedit pauperibus. Il-
lud daui. Resp. 2.

P Villulabat in eo radix chari-
tatis melliflua. Qua in pau-
perum comparsione totis
misericordiæ affluebat visceri-
bus. Vers. Vittutum flores in
fructus operum producebat
Humilitate. Qua. Resp. 3.

E Vuangelicæ lectionis audi-
tor non vacuus, manu mis-
sa ad aratrum retro semper
præcauebat aspiciere. Set in an-
teriora oculos in Dei agricul-
tura dirigebat. Vers. Nec vs-
quam orbitans recto festina-
bat itinere. Sed in. Resp. 4.

P Veritia sanctæ, & Deo di-
gne decursa Adolescentiæ
suz viam, Perseuerantius ad
suum conuertit authorem.
Vers. Assiduus insitens vigiliis
totus in Dei cultu. Perseuerā-
tius. gloria. Perseue.

In Secundo noctur. Anti.

P Ost quam ad sacerdotis gra-
dum peruenit immensæ facis
excreuit religio.

P. Domine quis habita. Anti.

Florem innocentiz quem in
tenera ætate protulerat, in
fructum bonæ operationis
produxit.

Ps. Domine in virtute tua. Anti.
Populi desiderio immenso ar-
chipræsbyter factus, anima
rum regimen accepit.

Pf. Domini est terra. Anti.

Demisso Archipræsbyteratus
officio, sacre Religionis
fuit habitu indurus.

Pf. Exaudi Deus. Anti.

Vt habitu indueretur mona-
stico, ad Sanctissimum Gui-
lielmum, cum socio Ioanne
euolauit.

Pf. Te decet. Anti.

Monastico iugo sub misso, in
diuinis feruebat alloquijs.

Pf. Bonum est.

Vers. Elegit eum Dominus sa-
cerdotem sibi.

Rersp. Ad sacrificandum ei
Hostiam laudis.

Lectiones de vita. Resp. 1.

P Ater Sancte magnifica lo-
cum Patriæ tuæ. Quo Nu-
scia Ciuitas tua humilitate e-
rit in gloriam. Vers. Sit per te
celebris Pontificali dignitate
perfulgens. Quo Nuscia.

Resp. 2.

A Rchipræsbyteratus de-
misso officio ad Sanctissi-
mum Guilielmum adiēs:
habitu Religionis induitur.
Vers. Quem hilari vultu susci-
piens, & dulciter amplexus.
Habitu. Resp. 3.

R Eligionis normam accep-
pit, & monastico iugo sub-
missam. Monasterium ma-
gnum

gnum ædificat. Vers. Ad Lacinij Montis radicem. Fontiannum, ad Virginis gloria.

Monaste.

Resp. 4.

O Per omnia Pastorem laudabilem, qui cum Monachis viuens. Totus in Dei dilectione, & proximi uersebaris. Vers. Mori paratus, pro Deo animam ponis. Totus. Gloria. Totus.

Ad iij. noctur. Ad Cant. Anti.

I Ste in specula Ecclesiæ consistens dæmoniacas nos docet euitare insidias.

Cant. Beatus uir qui in sap.

Vers. Iustus ut palma florebit.

Ref. Sicut cædrus libani multiplicabitur.

Secundum Lucam.

I N illo tempore. Dixit Iesus Discipulis suis. Sint lumbi vestri præcinti, & lucernæ ardentes in manibus uestris.

Et rel. Homilia S. Ggreg. PP.

S Audi Euāgelij lectio aperte est nobis recitata, sed ne aliquibus ipsa eius plenities alta fortasse videatur, eā sub breuitate transcurrimus, quatenus eius expositio, ita nescientibus fiat cognita, ut tamen scientibus non sit onerosa.

Resp. 1.

I Ste homo ab adolescentia sua partim meruit infirmos curare, Et Dedit illi Dominus claritatem magnā cæcos illuminare, & dæmo-

nes effugare. Vers. Iste perfecit omnia, quæ locutus est ei Deus. Et dedit.

Alie Lectiones de uita. Resp. 2.

I Ste fons pietatis irriguus.

Vnde Oleum misericordiæ incessanter distilat. Vers.

Qui fecunda cælestis Regis oliua, luminis, & pacis alimentum fundit oliuū. Vnde. Resp. 3.

O Res inestimabilis, d signū cunctis gentibus declarandum animarum curam aufugit. Et Pontifex eligitur.

Vers. Ad Monasterium fugit ut totus se Deo dicaret. Et Ponti.

Resp. 4.

V Iuebat antistes Amatus in Ecclesiastica cura, ut populo seruies. Deo erat intentus. Vers. Foris agens populo intus uero. Deo. Gloria. Te Deum laudamus.

Secundum Lucam.

I N illo tempore. Dixit Iesus Discipulis suis. Sint lumbi vestri præcinti, & lucernæ ardentes in manibus uestris & uos similes hominibus expectantibus dominū suum quando reuertatur à nuptiis, ut cū uenerit, & pulsauerit, confestim aperient ei. Beati serui illi, quos cū uenerit Dominus, inuenerit uigilantes. Amen dico uobis, quod præcinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia, &

R

si in

si in tertia uigilia uenerit, & ita inuenerit Beati sunt serui illi. Hoc autem scitote. Quoniam si sciret pater familias, qua hora fur ueniret, non sineret perfodi domum suam, & uigilaret utiq; & uos estote parati, quia qua hora non putatis, filius hominis ueniet. Amen. Te decet laus. Te decet hymnus. Tibi gloria Deo Patri, & Filio, cum Sancto Spiritu, in secula seculorum. Amén.

Oratio.

P Reces nostras quæsumus Domine propitiatus exaudi, & Beati Amati Confessoris tui atq; Pontificis, solemnitatem munitos, ab omni nos aduersitate custodi, & gaudia nobis æterna largire. Per Dominum nostrum.

Ad Laudes.

Deus in adiutorium.

Pf. Deus mise.

Anti.

Ad Laudes, & horas.

A teneris annis sacro modamine mentis, Christi Confessor carnis compescuit æstus. *Pf. Dominus regna. Anti.*

A puero mundum Sanctus contempsit Amatus Infima despiciens sola superna petens.

Pf. Iubilare. Anti.

Et nunc diuinis precibus, nunc laudibus instans. Artus spiritui semper seruire coegit.

Pf. Deus Deus meus. Anti.

Ad iussum Sancti mox pallida

lympha colorem. Inuitauit largita moerum dulcemq;.

Benedicite.

Anti.

O Christi famule ex toto corde colendus eius sentit opus deuote qui petit illum.

Pf. Laudate. Lectio. Ecce sacerdos.

In Vesp. Resp. bre.

Elegit eum Dominus. Sacerdotem sibi. Resp. Elegit.

Vers. Ad sacrificandum ei Hostiam laudis. Resp. Sacerdos. Vers. Gloria.

Resp. Elegit.

Hymnus.

F Estum insignem, præsulis Amati: Colimus digne, Sancte Trinitati: Soluere uota, surgimus in tota: Deuotione.

Hic Deo gratus, claruit honeste: Corde Beatus, actione teste: Pauperum uera, mansit mente pura: Dilectione.

Festa præsentis, Sancti Confessoris: Sumus intenti, gaudia canoris: Carmine damus, tibi iubilamus: Petitione.

Sanctum Amatum, cuncti ueneremur: Cælo ditatum, laude præconemur: Miraculorum, probitate morum: Fama feratur.

Quidam omnino, pergere ne quibat: Claudus, & miser, ibat, & redibat: Redidit gressum, uinculis annexum: Præsul ornatus.

Alto suspensa, casu faciente: Lampa

Lāpade accensa, populo vidente: Corruit vento, stat in pauimento: Sine fractura.

Clerico chori, langor inhærebat: Cupiens mori, sedule merebat: Mox sanitati, Meritis Amati: Redidit ille.

Hostibns quidam, ductus & ligatus, Verbera pœnas, tulit cruciatus: Constat Amato, ipso liberato: Carcere duro.

Hodie cuncta, plaudit plebs deuota: Laudibus iuncta Christo fide, vota: Magno canore, semper in amore: Deuotionis.

Gloria summo, sit omnipotentis: Eius, & filio, sitq; proce denti: Numini trino, vni co diuino: Nunc, & in æuū. Amen.

Verf. Ora pro uobis Sanctæ presul Amate.

Rersp. Vt digni efficiamus pro missionibus Christi.

Ad Bened. Anti.

O Mira, & summa pietas, ò inextimabilis gratia! Saluatoris, qua in pauperum cōpensione sacris medullitis misericordiæ Sāctus Pontifex affluebat visceribus. Benedi ctus.

Oratio.

Preces nostras. Et ad iij. vi. ix.

Ad Primam. Antiph.

A teneris annis. Lec. Regi Secul.

Ad iij. Antiph.

A puero. Lectio. Ecce Sacerdos: Ver. Ora pro nobis.

Ad vi. Lectio.

Benedictionem omnium gentium dedit illi, & testamentum suum confirmauit super caput eius, cognouit eum in benedictionibus suis: cōserueuit illi misericordiam suam & inuenit gratiam coram oculis Domini. Verf. Elegit eum Dominus Sacerdotem tibi. Rersp. Ad sacrificandum ei Hostiam laudis.

Oratio. Preces. Ad ix. Lectio.

Magnificauit eum Dominus in conspectu regum, & dedit illi coronam gloriæ, statuit ille testamentum sempiternum, & dedit illi sacerdotium magnum, & beatificauit illum in gloria, fungi sacerdotio, & habere laudem in nomine ipsius, & offerre illi incensum dignum in odore suauitatis.

Verf. Iustus ut palma florebit.

Rersp. Sicut cedrus libani multiplicabitur.

Oratio. Preces.

In Secundis Vesperis. Anti.

A teneris.

Pf. Dixit Dominus. Antiph.

A puero.

Pf. Beatus vir. Anti.

Et nunc.

Pf. Laudate pueri. Anti.

O Christi. *Pf. Credidi. Lectio.*

R. 2 Ecce

Ecce sacerdos. *Resp. bre.*
Amavit eum Dominus. Et or-
navit eum. *Resp. Amavit.*
Vers. Stola gloria induit
eum. *Resp. Et ornavit.* Ver.
Gloria. *Resp. Amavit.*

Hymnus.

Adest Amatus nobilis fe-
stumq;: Cœli curiæ, ut ro-
sa delectabilis: Offerturq;
regi glorie.

Amatus fide claruit, carens
parentum: Nebula: Deo ser-
uire studuit: Sub Regula
Monastica.

Carnem afflixit iugiter: cum
labore: Multiplici: viam se-
quens humiliter: Patrisque
Guillelmi.

Præsul Amatus humilis: Chri-
sto se: Totum dedicat: in le-
ge Dei doctilis: Verbis exē

plis prædicat.

Præsul Amatus floridus, & vir-
tutum: Sacrarium: Nullum
mortalis criminis: Sensit vn-
quam contagium. Deo Pa-
tri sit gloria.

Vers. Tu es Sacerdos in æter-
num.

Cesp. Secundum ordinē Mel-
chisedech.

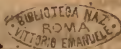
Ad Mag. Anti.

O Sacratissime Amate, qui
Regulari Normæ traditus,
puerum à morte libera-
sti: paraliticum, & cœcum in
sanitatem pristinam reduxisti
deprecare pro nobis Dominū
Iesum Christum. Magnificat.

Oratio.

Preces nostras. &c. In octava
totum Officium, ut in die.

F I N I S.

INDEX NOTABILIVM RELIGIONIS,
AC SACRI MONASTERII MONTIS
VIRGINIS.

A

	BB	AS	Institutor Re-	
	A		ligionis, & fundator	
	S		Sacri Monasterij	38
			Guilhelmus Verellen-	
			sis.	fol. 1
	Abbas 2.	Beatus Albertus.		fol. 5
	Abbas 3.	D. Robertus.		10
	Abbas 4.	Beatus Ioannes.		11
	Abbas 5.	D. Daniel.		12
	Abbas 6.	D. Gabriel.		13
	Abbas 7.	S. Paschasius.		17
	Abbas 8.	D. Gabriel.		17
	Abbas 9.	S. Donatus.		17
	Abbas 10.	Beatus Ioannes.		17
	Angelus Domini Apparuit S.	A-		
	mato.			29

B.

B	<i>EATVS Albertus Abbas.</i>	3
	<i>Beatus Ioannes Abbas iij.</i>	11
	<i>-Beatus Ioannes Abbas x.</i>	17
	<i>Bulla Coelestini iij.</i>	13

C.

Carnis Maceratio. 2
Centesimum Psalmū didicit. 2
Corona aurea Virginis cuius
fuit. in Prologo.
Corpora Imperatricis, & Regis. ibid.
Corpora Sanctorum. 16

D.

D E I Patris apparitio.	2
Dei Filij apparitio.	5
Dei Spiritus apparitio.	7

E.

E cclesie Montis Virginis fundatio.	4
Ecclesie Montis Virginis prima dedicatio.	4
Epigraphi Sepulcri S. Guilielmi.	10
Esus, Carnis, Onorum, & Casei quare non est in Virginis Monte.	5
Esequiæ S. Guilielmi.	10
Esequiæ S. Amati.	28
Esequiæ S. Donati.	30
Exemptio facta ab Episcopo Abelinensi.	5

F.

Faber, ferrarius, Sanctum Gui-
lielmum hospitatur. **I**
Faber cum S. alloquitur. **I**
Fons S. Guilielmi Mōis Virginis. **3**

G.

G emitus Monialium .	1
G uilielmus S. Prædicator .	10
Gramaticum vincit .	6
Gramatici poena .	6

Н.

H <i>Abitus S. Guilielmi.</i>	1
<i>Habitus S. Amati.</i>	25
<i>Habitus S. Donati.</i>	29

I.

I mperatrix Constantia Monialis
Montis Virginis Religionis. in
- Prolo: & fol. 8

K

K Athol. Antistes S. Amatus
Episcopus. 24
K Athol.

Rathol. D. Rogerius Episcopus. 28
 Rathol. Sanctus Donatus Episcopus Acernij. 21

M.

Miracula S. Guilielmi. 2
 Miraculum de Coeco. 3
 Miraculum de fonte inuento. 3
 Miraculum de Vrso. 3
 Miraculum de calcaria. 4
 Miraculum de Brachio arido. 4
 Miraculum de Muta. 4
 Miraculum de Lupo. 4
 Miraculum de lapide. 5
 Miraculum de Muliere Beneuenti. 6
 Miraculum de apro. 6
 Miraculum de puella lunatica. 6
 Miraculum de Doemoniaco. 6
 Miraculum de coeca. 7
 Miraculum de aqua in vino conuersa. 7
 Miraculum de igne extinto. 7
 Miraculum de lunatica. 7
 Miraculum de Meretrice. 7
 Miraculum de Surda. 10
 Miraculum de Nuscana paralitica. 10
 Miraculum de Doemoniaca. 11
 Miraculum de paralitica. 12
 Miraculum de Doemoniaca. 12
 Miraculum de puere claudio. 17
 Miracula S. Amati. 25
 Miraculum de Muto. 25
 Miraculum de Claudio. 25
 Miraculum de vineto catenis. 25
 Miraculum de Permicerio. 26
 Miraculum de lunatica. 27
 Miraculum de Doemoniaco. 27
 Miraculorum Numerus Sancti

Amati. 27
 Miraculum de Clerico. 27
 Miraculum de paralitica, & doemoniaca. 27
 Miraculum de lampade. 27
 Miraculum de Doemoniaco. 28
 Miraculum de Captiuo. 28
 Miraculum de claudio. 28
 Miraculum de paralitico. 28
 Miraculum de Coeco. 38
 Miraculum de puero. 29
 Miracula S. Donati. 30
 Miraculum de furno purgato. 30
 Miraculum de Vrso. 30
 Miraculum de eius Brachio. 30

Monasteria edificata à S. Guilielmo. 6
 Monasterium Montis Virginis. 6
 Monasterium in Basilicata. 6
 Monasterium S. Saluatoris. 6
 Monasterium prope venusium. 8
 Monasterium Melphi. 8
 Monasterium virorum Panormi. 8
 Monasterium Monialium Panormi. 8
 Monasteria à S. Amato. 25
 Monasterium Fontiliani. 25
 Monasterium S. Marie longe. 27

N.

Numerus Reliquiarum Montis Virginis. 16

O.

Obitus S. Guilielmi. 9
 Obitus S. Amati. 27
 Obitus Sancti Donati. 30
 Officium S. Guilielmi. 31
 Officium S. Amati

P.

Penitentia S. Guilielmi. 1
 Penitentia S. Donati. 30
 Priuile-

Privilegium Regis Rogerij.	8
Privilegium Henrici Imperato- ris.	12
Privilegium Federici Imperato- ris.	17
Privilegium 2. Federici Imp.	21
Prodigium magnum.	5

Q.

Q Vante excellentie sit Mona- stium Montis Virginis. in Prolo.	
--	--

Quot loca. Terras, Casalìa, Vassal- los, bona, exemptiones. 14. 20. 22. 23.	
---	--

R.

R Ex Rogerius S. Guilielm. vi- dere cupit.	4
Rex cum Sancto alloquitur.	7

S.

S Ancti Religionis Montis Vir- ginis.	
S. Guilielmus Confessor.	1
S. Amatus Episcopus Nuscanus.	24
S. Ioannes Abbas in Sicilia.	8
S. Pascasius Abbas Montis Virgi- nis.	16
S. Marcus Abbas M. V.	16
S. Donatus Abbas M. V.	17
S. Donatus Monachus.	29

T.

T Ranslatio Brachij S. Guilielmi.	
S. Luca Evangeliste, & Hu- mert S. Philippi Apostoli.	16
Translatio Reliquiarum S. Amati.	28

V.

V Ita S. Guilielmi.	1
Vita S. Amati.	24
Vita S. Donati.	29

Errores Remittuntur iudicio legentium, vt castigentur.

F I N I S.

Imprimatur.

V. Quatrimanus Vicarius Gen. Neap.

Paulus Regius vidit.

Idem f. 30.

N E A P O L I,

Apud Io. Baptistam Cappellum.

M. D. LXXXI.

